

નરસિંહ મેહતાના પ્રભાતિયાં.

તથા

કાવ્ય સંગ્રહ.

૨૨૧૯

પ્રેમી ને ભક્તજનના સાર્થકને ઉપયોગી.

જેમાં

આપણા પ્રખ્યાત સુર્જર કવિ,

નરસિંહ મેહુતો, પ્રેમાનંદ, બ્રહ્માનંદ, દયારામ, હોટમ, રણછોડ,

વગેરેના

અનેક પદ, રાગ, ધોળ, પ્રભાતિયાં ઇત્યાદિનો,

મોટો લોકોપયોગી સંગ્રહ.

આવૃત્તિ પેહલો.

નંબર - ૧ - ૧૦૦૦ - ૨૦૦

ધી ડયુક આફ કોનાટ બુક ડીપોએ પાતાના,

ધી ડયુક આફ કોનાટ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં છપાવી પ્રસિધ્ધ માધો.

મુબંબઈ:

તારીખ ૧ માઈ સપ્ટેમ્બર ૪૦ સં ૧૮૮૪—સંવત ૧૯૪૦

(કીમત રૂ ૧)

નરસિંહ મેહતાના પ્રભાતિયાં.

તથા

કાવ્ય સંગ્રહ

પ્રેમી ને ભક્તજનના સાર્થને ઉપયોગી

વૃત્તાં

આપણા પ્રખ્યત ગુર્જર કવિ

નરસિંહ મેહતા, પ્રેમાનંદ, બ્રહ્માનંદ, દયારામ છાટમ રણછોડ

વગેરેના

અનેક પદ્મ રાગ ધોળ પ્રભાતિયાં ઇલાદિનો

મોટો લોકોપયોગી સંગ્રહ

આવૃત્તિ પેહેલી

નંબર - ૧ — ૧૦૦૦ — ૨૦૦

ધી ડ્યુક આર્ટ કોનાટ બુક ડિપોઝિટ પાતાના

ધી ડ્યુક આર્ટ કોનાટ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં જાપાવી પ્રસિધ્ધ કીધો

મુંબઇ

તારીખ ૧ માઢે સપ્ટેમ્બર ૧૯૦૦ રા. ૧૮૮૪—સંવત ૧૯૪૦

(કીમત રૂ ૧)

પ્રસ્તાવના.

સર્વ સગજન ગ્રહસ્થાને અમારી વિનંતી એ છે જે આ પુસ્તક અમોએ સર્વ ભાઈઓના જીવના કલ્યાણાર્થે શોધ કરી મોટો ભાગ મેળવ્યો છે; અને એ પુસ્તકમાં મુખ્ય વૈરાગ્ય, ભક્તિઆદિ જ્ઞાન સાંખ્યધીનો મોટો ભાગ છે, કે જે વાંચવા અથવા સાંભળવાથી તેનું અંતઃકરણ શુદ્ધ થાય, એવી તેની અમુલ્ય રચના આ ગ્રંથમાં સમાવેલી છે.

શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનાં જન્મ ચરિત્ર તથા પ્રભુએ જે જે લીલા કરેલી છે તે બધું કાવ્યરૂપમાં નરસિંહ મેહેતાએ પ્રેમ, ભક્તિ, અને વૈરાગ્ય ભાવે રચેલી છે. અને આવા મોટા પ્રભુના પ્રેમી ભક્તના કાવ્યથી આપણ સંસારી જનોને શું શું કાયદો છે, તે આ પુસ્તક વાંચવાથી જણાઈ આવશે; કારણકે આપણે સંસારી જનો આપણા વેદવારાદીક કામમાં રોકાઈ રહી પરમેશ્વરની કથા તથા કર્મતન ખીલકુલ કરતા નથી. અને આડે પછાર વેદવારીક કામમાં શું-થાઈ રહેલાં છીએ.

આપણે આપણા જીવનું શું સાર્યક કરવું, તે જાણતનું જ્ઞાન આપણામાં ઓછુંજ છે. કારણકે આપણને શાસ્ત્રનું જ્ઞાન ન હોવાથી તેવી પ્રેમયુક્ત ભક્તિથી તદ્દન અજાણ્યા રહેવું પડે છે, મોટે અગાઉના મોટા અને ઘણાજ પ્રેમી ભક્ત કે જેણે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન સાથે રહી લીલા કરેલી એવા જે નરસિંહ મેતા તેના અમુલ્ય કાવ્ય દરરોજ વાંચી તેનો પાઠ કરી તથા તેમાંથી જ્ઞાન લઈ આપણા જીવનું સાર્યક કરવું, એજ આ દુનિયામાં જન્મનું મોડું ફળ છે. તે આ પુસ્તક વાંચવાથી વાચનારનું અંતઃકરણ તેને કહી આવશે.

ધી ડ્યુક ઓફ ફોનાટ બુક ડીપો.

અનુક્રમણિકા.

પૃષ્ઠ

વિષય.

પૃષ્ઠ

શ્રીજશાદાજીએ શ્રીકૃષ્ણને જગાડયાં તે વિષે.

૧ જાગ્યને જાદવા કૃષ્ણ ગોવાળિયા...	.....	.....	.....	.....	૧
૨ સમરને શ્રીહરિ મેલ્ય મમતા પરી...	.....	.....	.....	.....	૧
૩ ધ્યાનધર હરિતણું અલપ મતિ આજસુ.	.....	.....	.....	.....	૧

ઈશ્વરના ઉપકાર વિષે.

૪ હરિતણું હેત તને કેમ ગયું વીસરી.....	...	.....	.....	.....	૨
---------------------------------------	-----	-------	-------	-------	---

ઈશ્વરનું કિરતન કરવા વિષે.

૫ કૃષ્ણ કિરતન વિના નર સદા સુઝી.....	.....	.....	.....	.....	૨
-------------------------------------	-------	-------	-------	-------	---

હરિનું સ્મરણ કરવા વિષે.

૬ હરિ હરિ રડણુકર કંઠણ કળિ કાળમાં.....	.....	.....	.....	.....	૩
૭ આપણ પાપ મેં કવણ કીધાં હસે.....	.....	.....	.....	.....	૩

હરિ જતની સંગત વિષે.

૮ તારા દાસના દાસની નિત્ય સંગત વિના...	...	.....	.....	.....	૩
---------------------------------------	-----	-------	-------	-------	---

ભકતના મહિમા વિષે.

૯ તારા દાસના ચરણની રેણુ મરતક ધરં.....	...	.....	.....	.....	૪
---------------------------------------	-----	-------	-------	-------	---

ઈશ્વરના ઉપકાર વિષે.

૧૦ દેવા દેવ તુજને પડી દીત પ્રતિ પાળવા...	...	.....	.....	.....	૪
--	-----	-------	-------	-------	---

ઈશ્વરના મહિમા વિષે.

૧૧ મેં ગાથો અહતે પરમ આંતરસું.....	...	.....	.....	.....	૫
-----------------------------------	-----	-------	-------	-------	---

મુદામ ચરિત્ર વિષે.

૧૨ જડુપતિ નાથ તે મિત્ર છે તમ તણા.....	.....	.....	.....	.....	૫
૧૩ સાંભળો ભામની કાન ધરિ કામની.....	.....	.....	.....	.....	૫
૧૪ સ્વામિ સાયું કહયું બોલયું નવ રહયું.....	.....	.....	.....	.....	૬
૧૫ વિનંતી વરિ કહું ભેર લાવી દહું.....	.....	.....	.....	.....	૬
૧૬ આશિયો વાટમાં માનના ઘાટમાં.....	.....	.....	.....	.....	૭
૧૭ ભાગ્ય જોજો ભાઈ કૃપણા ભિસુક તણુ....	.....	.....	.....	.....	૭
૧૮ છપન મોગ જ્યાં કવણ તાંદળ ત્યાં.....	.....	.....	.....	.....	૮
૧૯ વીપ્ર આશો વડી કૃષ્ણ સાથે મળિ....	.....	.....	.....	.....	૮
૨૦ ધન્યતુ ધન્યતુ રાય રણુછોડણ.....	.....	.....	.....	.....	૮

૬૯ મહા હડીયો મુખથી ન બોલે... ..	૨૬
૭૦ સાસરે પધારો રે મહારી કુંવરીરે...	૨૬
૭૧ આધારને હુતોરે હરિ મુને તાહરોરે...	૨૬
૭૨ દામોદર દીનને રે દરશન દીજીએરે...	૨૭
૭૩ શામાળે સનેહીરે અમ ઘરે આવળે રે...	૨૭
૭૪ મારા જીવનજી રે જહુપતી જહવારે...	૨૭
૭૫ શ્રીજી મહારી વિનંતીરે... ..	૨૮
૭૬ સુરસેનાનિ વિનંતી જાણીરે... ..	૨૯
૭૭ સખિયોરે જ્યારે હરખજ પામી	૨૯
૭૮ કેદારો મુકાવાને ચાલ્યા	૩૦
૭૯ દારિકા પાહોંચ્યા કમળાપ તી	૩૦
૮૦ રામનંદન સન્યાસી એણીપરે કહે	૩૧
૮૧ મારો વાસોજી રાગ મુકાવીને આવ્ય... ..	૩૨
૮૨ દામોદર દિગ્ગમાંહે વિચારે	૩૨
૮૩ ભાગ્ય ભોગળ શામળિયા સાથી	૩૩
૮૪ જાગ્ય જાગ્યરે જહુપતી	૩૩
૮૫ ખત 'વાંચતાં હું ખંખાર્યો	૩૪
૮૬ કમાડ કાકડિયાં ને ગગન ગડગડિયાં	૩૪
૮૭ આકુડિયે જો દાર ઉઘાડી	૩૫
૮૮ શ્રી દામોદરે દયાકરી ને	૩૬
૮૯ મારાહકોર દામોદરે	૩૭
૯૦ શ્રી દામોદરે કાંધી યાદ જે	૩૭
૯૧ શ્રી દામોદરના ગુણ ગાતાં	૩૮
૯૨ વાળાના ગુણ શાશા કહું રે	૩૮
૯૩ કર જેડીને દાસ વિનવે... ..	૩૮
૯૪ એલંબો અક્ષજ નહીં જાય મહારાવાળા	૩૯
૯૫ નિરખી લોક નગરના હરખ્યા... ..	૩૯
૯૬ ધન્ય તું ધન્ય તું એમ કહે શ્રીહરિ... ..	૩૯
૯૭ ધન્ય તું ધન્ય તું એમ કહે શ્રીહરિ... ..	૪૦
૯૮ સંસારનો ભય નિકટ ન આવે	૪૦
૯૯ ગીરી તળાટીને કુંડ દામોદર	૪૧
૧૦૦ એવારે એવા અમો એવારે એવા	૪૧
૧૦૧ રાંમજોને શામળિયાવાલા	૪૨
૧૦૨ પ્રાણપે મુને વૈષ્ણવ વહાલા	૪૨
૧૦૩ હરિની ભક્તિ વિના જે જીવે	૪૩

૧૦૪ ધન્ય ધન્ય રે જીવતર વૈષ્ણવના	૪૩
૧૦૫ નરસૈયાને કીધી ઢ્યા....	૪૩
૧૦૬ તમારી કૃપા હવી મારાવાલા	૪૪
૧૦૭ મંડલિક આવી સાચો પાય	૪૬
૧૦૮ સંવત પંદર ખાંસેતરામાં	૪૪

આત્મજ્ઞાન વિષે.

૧૦૯ જ્યાંલગી આત્મા તત્ત્વ ચીન્હો નહીં.....	૪૫
૧૧૦ અલ્યા નામ પામ્યો પણ રામને નવલહયા	૪૫
૧૧૧ પઢોરે પોપટ રાજ રામના	૪૬
૧૧૨ કોણ એ સમાના કામની	૪૬
૧૧૩ આવો અમારે દેશેડે	૪૬
૧૧૪ વનચર વીરા વધામણી	૪૭
૧૧૫ હસિને બોલ્યા હનુમાનજી	૪૮
૧૧૬ કહ્યું રે માનો મારા કંથજી	૪૮
૧૧૭ રાવણ કહે રે મદોદરી	૪૯
૧૧૮ શેઠ કીધો હવે શામળો	૪૯
૧૧૯ મુજ અખળા ને મોટી રે નીરાત બાઇ	૫૧
૧૨૦ સગપણ સાચુંશાતુ બાઇ	૫૧
૧૨૧ કંઈક કરમનો કરનારો તે	૫૧
૧૨૨ કોઇ સુત્ર સાવે મારા નાથની	૫૨
૧૨૩ સીતા વિભોગે શ્રીરામજી	૫૨
૧૨૪ રઘુનાથજી રાજ બેસવા	૫૪
૧૨૫ સુખ દુઃખ મનમા ન આણીયે	૫૫
૧૨૬ જોને જગત કરતારને	૫૬
૧૨૭ નથી રે અજાયુ નાથનું	૫૬
૧૨૮ માનવ કોઈ માને નહીં	૫૭
૧૨૯ ઓ અણસમજી જંતુઓ	૫૭
૧૩૦ ઓબૂલેસા ભવીજોને	૫૮
૧૩૧ જીભલડીરે તુને હરિ ગુણગાતાં	૫૯
૧૩૨ લોચન તું ભવ ભોચન પ્રભુને	૬૦
૧૩૩ હે રસના ગુણ ગાને હરિના	૬૦

અનુક્રમણિકા સમાપ્ત.

હાથને ઉપદેશ વિષે.

૧૩૫ હે કર કર્મ બહુ સરવેથી	૬૧
---------------------------	----

કાનને ઉપદેશ વિષે.

૧૩૬ કાન કયામત પાત કરીલે	.....	.....	.....	.....	૬૧
૧૩૭ પ્રભુનો મારગ સકેથી રહેલું	.....	.....	.....	.....	૬૨
૧૩૮ જીવ બલ્લને ભય બાણવા	.....	.....	.....	.....	૬૨
૧૩૯ જે ઉપજે તે પ્રભુના ઉપજે	.....	.....	.....	.....	૬૩
૧૪૦ શામળિયોછે સકેની સામે	.....	.....	.....	.....	૬૩
૧૪૧ અ.જ અનુપમ જ્ઞાન ઉપન્યું	.....	.....	.....	.....	૬૩
૧૪૨ જોને જાગી જીવ અમાગી	.....	.....	.....	.....	૬૪
૧૪૩ કાલ તરૂં કયથા કુકાંધે	.....	.....	.....	.....	૬૪
૧૪૪ ઉભીર આત્રસ મોડે આ જોને કોઇ	.....	.....	.....	.....	૬૪
૧૪૫ મોહયાછે મુલિવર રાયા રે જોરી તાર તાણુડે	.....	.....	.....	.....	૬૬
૧૪૬ હાર અ બ્યાછે નારીને વેશેરે	.....	.....	.....	.....	૬૬
૧૪૭ જગયરે જીવ અજા. આગસનજી	.....	.....	.....	.....	૬૬
૧૪૮ અંક આધર રાણે નિરાધારના	.....	.....	.....	.....	૬૭

જમુન: નદિમાં કૃષ્ણ પડયા ત્યારે નાગણી કહેછે

૧૪૯ જાગી કમળી છોડી જા નેવાજા	.....	.....	.....	.....	૬૭
------------------------------	-------	-------	-------	-------	----

ભક્તિ માગયા વિષે.

૧૫૦ મારા નાથજી મુજને ભક્તિ દેજો સદા	.....	.....	.....	.....	૬૮
-------------------------------------	-------	-------	-------	-------	----

કૃષ્ણના મેળાપ વિષે.

૧૫૧ હળવે હળવે હળવે હરજી	.....	.....	.....	.....	૬૯
-------------------------	-------	-------	-------	-------	----

ભક્તનો માન રહેવા વિષે.

૧૫૨ વાસ નહીં જ્યાં વૈશ્ણવ કેરો	.....	.....	.....	.....	૬૯
--------------------------------	-------	-------	-------	-------	----

અમકુતને તજવા વિષે.

૧૫૩ નારાયણનું નામજ લેતાં	.....	.....	.....	.....	૭૦
--------------------------	-------	-------	-------	-------	----

૧૫૪ દુરમતીયા ગ્રહયાં થઇ આપે	.....	.....	.....	.....	૭૦
-----------------------------	-------	-------	-------	-------	----

દશર જાણવાના ઉપદેશ વિષે

૧૫૫ ગુવાનીને દહાડેરે હરિને જાણયા નહીરે	.....	.....	.....	.....	૭૧
--	-------	-------	-------	-------	----

દ્રુપદી પ્રાર્થના કરેછે.

૧૫૬ દ્વારકાના વાસિરે અવસરે આવજોરે...	.....	.....	.....	.....	૭૧
--------------------------------------	-------	-------	-------	-------	----

નરશી મેહતાના પ્રભાતીયાં.

શ્રીજશોદાજીએ શ્રીકૃષ્ણને જગાડીયાં તે વીશે.

રાગ પ્રભાત.

જગ્યને જાદવા કૃષ્ણ ગોવાસિયા, તુજવિના ઘેનમાં કુણ જાશે;
ત્રણશે ને સાહ ગોવાળ દાળે મળ્યા, વડારે ગોવાસિયો કોણ થાશે. જગ્યને જાદવા ૧
દહિ તણો દૈવરાં ધી તણાં ધેવરાં, કરિયલ દૂધ તે કુણ પાશે;
હરિ તાયા હામિયો કાગિ નાગનાયિયો, હમિને ભાર તે કુણ લેશે. જગ્યને જાદવા ૨
જમુનાને તારે ગોવણ ચરાવતાં, મહુરસી મોરલી કુણ પાશે;
ભણે નરસૈયા તારા રુણ ગાઈ રાજિયે, ખૂલતાં ખૂલેડી કુણ રાહાશે. જગ્યને જાદવા ૩

૫૬ ૨ જી.

સમરને શ્રીહરી મેલ્ય મમતાપરી, જાને વિચારિને મૂળ તાશે;
તું અલ્યા કોણને કોને વળગી રહ્યો, વગર સમજે કહે મહાઈ મહાઈ. સમરને શ્રીહરી ૧
દેહ તારી નથી જોતું જુગતે કરી, રાખતાં નવ રહે નિશ્ચે જાયે;
દેહ નાંખંધી તજી નવનવી ખાડુ થશે, પુત્ર કળત્ર પરિવાર વહાયે. સમરને ૨
ધનતાણું ધ્યાન તું અહોનિશ આપે, જેજ તારે અંતરાય મોટી;
પાસે છે પિઉ અલ્યા તેને નવ પરખિયો, હાથથી ખાજી ગઈ થયોરે ખોટી. સમરને ૩
ભરનીદ્રા ભરયો રોધિવભા ધણો, સંતના શખ્દ સુણિ કાનજાગે;
જાગતાં નરસૈયા લાજ છે અતિ ધણી, જન્મો જનમ તારી ખાંત ભાગે. સમરને ૫

૫૬ ૩ જી.

ધ્યાન ધર હરિ તાણું અલ્પમતિ આગસુ, જે થયી જનમના દુઃખ જાયે;
અવેર ધંધો કરે અરથ કાંઈ નવસરે, માયા દેખાડિને મૃત્યુ વહાયે. ધ્યાનધર ૧
સકળ કલ્યાણ શ્રીકૃષ્ણના ચરણમાં, રાસણ આવે સુખપાર નહોયે;
અવર વેપાર તું મેહલ્ય મિથ્યા કરી, કૃષ્ણનું નામ તું રાખ્ય મહોયે. ધ્યાનધર ૨
પટક માયાપરી અટક ચરણે હરી, વટકયમા વાત સુણતાંજ સાચી;
આશાનુ ભવન આકાશ સુધી રચ્યું, મૂઢ્યે મૂળથી ભીંત કાચી. ધ્યાન ધર ૩

અંગ ભોખન ગયું પસિત પિંજર થયું, તોય નથી હોતો શ્રીકૃષ્ણ કેહેલું;
 એતરે એત દિન ચાર છે લાભના, લીધું લેકાવતાં રાજ લેલું. ધ્યાન ધર ૪
 સરસ ગુણ હરિતાળા જે જને અનુસરયા, તે તાળા સુજશ તો જગત ખોલે;
 નરસૈયા રંકને પ્રીત પ્રભુસુ ઘણી, અવર વેપાર નહિ ભજન તોલે. ધ્યાન ધર ૫

દશ્વરના ઉપકારવિધે.

પદ ૪ થું.

હરિ તાણુ હેત તને કેમ ગયું પીસરી, પશુરે ફેડીને નર રૂપ કીધું;
 હારને છેડ કરિ સાહુ તને હાંકતું, આજ વધારિને માન દીધું. હરિ તાણુ હેત તને ૧
 ધાંચીનુ ગળિયું કંઠથી ટાળિયું, નેત્રના પાટા શ્રીનાથે છોડયા;
 તે તાણા ચરાણને નવ ભજ્યો કૃતક્રી, તેન ગુણ પાટના હાથ જોડયા. હરિ તાણુ હેત ૨
 પગ ડોકી કરી માગતો મુઠ મળી, ઘાસ પાણી કરી શાખ્દ ઝીણા;
 આજ ગોવિંદ ગુણ ગાદને નાચતાં, લાજ આવે તને કર્મડીણા. હરિ તાણુ હેત ૩
 લાંખીશી ડોકને કાંકલ આવતાં, ઝાટ બાણી ઘણા ભાર લાદે;
 આજ અમૃત જમે હરખે હળવો ભમે, વૈકુંઠનાથને નવ આરાધે. હરિ તાણુ હેત ૪
 પીઠ અંખાડીને અંકુશ મારસરિ, વેણુ ઉડારતો ધરાણી હોડો;
 આજ ગુણ ચંદન આબ્રણ અંગ ધરી, વેગે જાય છે તું વેહેસે ખેડો. હરિ તાણુ હેત ૫
 અત્રને વસ્ત્રને ભૂપાણુ સર્વ જે, તેહનો તૂજનો હતો ઉધારો;
 નરસૈના સ્વામિયે સર્વ સાઈ કરયું, તે પ્રભુને તમે કાં વિસારો. હરિ તાણુ હેત ૬

દશ્વરનુ કિરતન કરવાવિધે.

પદ ૫ મું.

કૃષ્ણ કિરતન વિના નર સદા મૃતકી, વિભળ કીધે તપૂ શુધ ન થાયે;
 સકળ તીરથ શ્રીકૃષ્ણ કિરતન કયા, હરિ તાણા દાસ જ્યાં હોતે ગાયે. કૃષ્ણ કિરતન વિના ૧
 પૂર્ણ પુરુષોત્તમ નવલ રંગી તજી, અન્ય દેવે જેનુ મન મોહે;
 કોટી ચિંતામણિ કામધેનુ તજી, મહિપિના પુત્રનુ દૂધ દોહે. કૃષ્ણ કિરતન વિના ૨
 ગર્ગ જોશી જશ ગાય જેનો સદા, નારદ નામ મુખથી ન મૂકે;
 તે પ્રદ્મ દ્વાર આવીને ઉભા રહ્યા, ગોપિકા મૂખ જોવાને દૂકે. કૃષ્ણ કિરતન ૩

અજ ભવસુર પતિ સ્વપ્ને પેંખે નહીં, નેતી નેતી કહી નિગમ પામે;
નરસૈયા રંકે જશ ગાઈને રીઝવે, સહસ્ર મુખે શેશ પારન પામે. કૃષ્ણ કિરતન વિન્દી ૪

હરીનું સ્મરણ કરવાવિધે.

પદ ૬ ઠું.

હરિ હરિ રટણ કર કઠણ કળિ કાળમાં, દામ બેસે નહિં કામ સરશે;
ભક્ત આધીન છે શામ સુંદર સદા, તે તારાં કારજ સિદ્ધ કરશે. હરિ હરિ રટણ કર ૧
અલ્પ સુખ સાઈં શું મૂઠ ફલ્યો ફરે, શીશપર કાળ રહ્યો દંત કરડે;
પામર પલકની ખપર તુજને નહિં, મૂઠ શું જોઈને મૂઠ મરડે. હરિ હરિ રટણ કર ૨
પ્રોઠ પાપે કરી બુદ્ધિ પાછી ફરી, પર હરી થડશું ડાળે વળગ્યો;
ઈશને ઈશા છે નહીં જીવ પર, આપણે અવગુણે રહ્યોરે અળગો. હરિ હરિ રટણ કર ૩
પરપંચ પર હરો સાર રૂઢિએ ધરો, ઉચરો હરિ મુખે અચળ વાણી;
નરસૈયા હરિ તાણી ભક્તિ ભૂલીશ માં, ભક્તિવિના ખીલું ધૂળધાણી. હરિ હરિ ૪

પદ ૭ મું.

આપજી પાપ મેં કવણ કીધાં હશે, નામ લેતાં તારું નિદ્રા આવે;
ઉંઘ આળસ્ય અહાર મેં આદર્યો, લાભવિના લવરી કરવી ભાવે. આપજી પાપ મેં ૧
દિન પુઠે દિન તો વહી જાય છે, દુરમતી નામે ભર્યોરે ડાલાં;
ભક્તિ ભૂતલવિષે નવ કરીતા હરી, ખાંડયાં સંસારના થોથાં ઢાલાં. આપજી પાપ મેં ૨
દેહ છે જૂઠડી કરમ છે જૂઠડાં, ભીડ ભંજન તારું નાસ સાચું;
ફરિ ફરિ વરણવું શ્રીહરિ તૂજને, પતિત પાવન તારું નામ જાયું. આપજી પાપ મેં ૩
તારી કંઈણાવિના કૃષ્ણ કોડામણા, કળ અને વિકળનુ બળ નવ ફાવે;
નરસૈયા રંકને જાંખના તાહરી, હેડ બેડી ભાગો શરણ આવે. આપજી પાપ મેં ૪

હરિજનની સંગતવિધે.

પદ ૮ મું.

તારા દાસના દાસની નિત્ય સંગતવિના, જીય થાય ભૂધરામન દ્વારે;
દુષ્ટની સંગતે દુષ્ટ મતી ઉપજે, શ્રવણ કિરતન નવ થાય તારે, તારા દાસના

પૂર્ણ વિષ પાનથી હુરિજન દોહસા, વીષ પીધે તન તેજ મરશે;
 તુજ થકી વેગળા તેહની સંગતે, જન્મ કોટી તણા સુકત હરશે, તારા દાસના ૨
 અમૃતની ઉપમાં સાધુને નવ ઘટે, રાહુની કુદતા નટણિ તેણે;
 પ્રહલાદ નારદે ગર્ભ સંગત કરી, વશ કર્યા વૈકુંઠનાથ જેણે, તારા દાસના દાસની ૩
 ચતુરધા મુક્તિ છે જ્ઞાનથી જ્ઞાતિની, તાહરા તેહને નવરાયે;
 બેહુ કર જોડીને નરસૈયા વિનવે, જન્મો જનમ તારી ભક્તિ જાયે, તારા દાસના ૪

ભક્તના મહિમાવિષે.

૫૬ ૯ મું.

તારા દાસના ચરણની રેણુ મરતક ધરું, જે થકી કોટી કલ્યાણ પામું;
 નિરખતાં નેહસું નેત્ર અમૃત દરે, ભવતણા પાપ તે વક્ષણવામું, તારા દાસના ચરણની ૧
 ભક્તને ભેટતાં કિલ્મિય નવ રહે, જ્ઞાન દીપક થકી તિમીર નાસે;
 ધન્ય ધન્ય ભાગ્ય જે સાધુ સંગત કરે, કૃષ્ણ કિરતન થકી કૃષ્ણ ભાસે, તારા દાસના ૨
 એક ક્ષણવાર જે સંત સંગત કરે, ધન્ય ધરી જંતુની તેજ જાણે;
 ભણે નરસૈયા ભવસાગર ખૂડતાં, હરિજન નાવ નિશ્ચે પ્રમાણે તારા દાસના ૩

ધર્મચરના ઉપકારવિષે.

૫૬ ૧૦ મું.

દેવા દેવ તુજને પડી દીનપ્રતિ પાળવા, કય કમળા રહો સંતરામાં;
 લાલ પાળે તેનો પાડશો માનિયે, હાથ જગણો વળે મૂંડામાં, દેવા દેવ તુજને ૧
 ગજતણી વારે તું ગરૂડ મુખી ધર્યો, જૂંટના મૂળથી ગજ જગાર્યો;
 કાય નારાયણા નામ લેતાં તવા, અવસ અન્તમેળ તુરત તાર્યો, દેવા દેવ તુજને ૨
 ભૂપતું નોતરું ભાવવિગ્ન પરહરયું, પ્રેમનો પારણ પરમ ડાહ્યો;
 ભક્તની સુપડી જગત હંચી કરી, ભાણને ભોજને તું ધરાયો, દેવા દેવ તુજને ૩
 દ્રોપદી કેરી લજ્જત તણે કારણે, કારિકાથી ધર્યા એક સ્વાસે;
 પાંચ પાંડવ તણી લાંચ નહોતી કરી, દૂત થઈ આવિયા દુગપાસે, દેવા દેવ તુજને ૪
 કામ દ્રષ્ટે કોડે કૃષ્ણ કહેતી હતી, ગોપીના ગોરસ લેઈ પીધાં;
 સવરીના ખોરમાં સ્વાદ આજો ગણ્યો, મુનિતણા વૃંદમાં માન દાધાં, દેવા દેવ તુજને ૫

(૫)

વિશ્વપાલક એણે ખિરદ પોતે વહે, એમ કહે સમરથ વેદવાણી;
નરસૈયા રંકેનો જાંખના ભજનની, આપ અલખેલડા અધમ જાણી, દેવા ટવદ

ધમ્મરનો મહિમાવિષે.

૫૬ ૧૧ મું.

મેં ગાયો પ્રમ્હતે પરમ આનંદ શું, કરમના જીવતે મરમ જોડે;
ધરમ ધોરિંધરા તુજને જાણ્યાવિના, રત્ન રંજ કરે એક તોડે. મેં ગાયો પ્રમ્હતે ૧
નિગમ અગમ સુગમ હવો ગોપિને, તેહને પાર કોઈ નવ જાણે;
રામની રૂચિ તેને રૂચે નહિં કામના, ભૂમના ભૂતતે ભરમ આણે. મેં ગાયો પ્રમ્હતે ૨
પણ જ્યાંહાં પ્રમ્હ ત્યાં પરમ આનંદ છે, ન આનંદ ત્યાં આનંદ હોયે;
નરસૈયો મંત્રમી ગાય છે હણ કી, પ્રમ્હ ભજવા થકા મોક્ષ હોયે. મેં ગાયો ૩

સુદામ ચરિત્રવિષે.

૫૬ ૧૨ મું.

સુદામાની સ્ત્રી સુદામાને કહે છે, રાગ ઉપર પ્રમાણે.

જદુપતિનાથ તે ચિત્ર છે તમતણા, જાઓ વેગે કરી કૃષ્ણપાસે;
પ્રીતિ પૂરવ તણી હેત ધરશે હરી, મનના મનોરથ સફળ થાશે. જદુપતિનાથ તે ૧
ધેર જાળક સહુ દુઃખ પામે જાણે, અત્રને વચ્ચી રહે છે ઉણાં;
નિરંધન રાજ્યાં કુણ્ય કલ્યા વિના, કર્મના પેપ તે આવી પુણ્યા. જદુપતિનાથ તે ૨
જદુપતિ જાવો ભક્તિ વશ મારવો, કરશે કરુણા પ્રભુ લેન જાણી;
ગોમતી સ્નાનથી કોઈ અંધ નારશે, નિરંખતાં કૃષ્ણને પ્રેમ આણી. જદુપતિનાથ તે ૩
કૃષ્ણને હણિ મણિ શિશ્ર આવો વળી, જાણશે દુઃખ અંતર જામી;
વિનંતી મનમાં ધરો આજસ પર હરો, સહાય થાશે નરસૈનો સ્વામી. જદુપતિનાથ તે ૪

૫૬ ૧૩ મું.

સાંભળો ભામની કાન ધરિ કામની, કવણ કહાણું હું કૃપણ પાખી;
નિવન નાથ તે મહિયતી માધવો, કેમ જોલાય ત્યાં વાત આપી. સાંભળો ભામની ૧

દિવસ આઝ થયા ખાળપણને ગયા, નરપતી નવ જાણે પ્રીત જુની;
 દુરખળ રંકે હું બિચુકે ખાપડો, નવલ હું ચોકશી ખોટી ચૂની. સાંભળો ભામની ૨
 ઉઘસેન અકુર ઓધવ છે ત્યાં, ખળિભદ્રને અનિરૂદ્ધ પાસે;
 કોટી જોઈ જાયલાં ઉભો રહીશ ક્યાં, કોણ આવી મહારો હાથ સહારો. સાંભળો ૩
 જરિત રત્નો માણી કાંતી ભાસે ધણી, તિમિર નાવે તેની જ્યોત પાસે;
 ત્યાં કેમ ખોલિ શકું વેળ વદતો થકો, ધમણ ધમતો રહું રવાસો રવાસે. સાંભળો ૪
 મૌન ખેશી રહો મુખ દુઃખ સહ સહો, ભોગવો કર્મ જે ભાગ્ય ચોટયું;
 દુરિજન લોક તે છોને લવતા રહે, નરસૈના સ્વામિનુ ખિરદ મોટું. સાંભળો ભામની ૫

૫૬ ૧૪ મું.

સ્વામિ સાચું કહ્યું ખોલવું નવ રહ્યું, કંથના વચન તે વેદ વાણી;
 ભવતાયું નાવ તે ભક્તિ ભૂધરતાણી, તેહ હું પ્રીછવું સ્નેહ આણી. સ્વામિ સાચું ૧
 નથિ હરિ વેળા ભતિક ભાવે મળ્યા, રાયને રંકે તે એક ધાટે;
 લખપતી કોટીધર્મન નાણે રતી, શક સરિખા ત્યાંહાં નથિરે સાહે. સ્વામિ સાચું ૨
 પ્રહ્લાદ દેવ દયાળ શ્રીકૃષ્ણજી, નિજજન જાણિને સુધ્ય લેશે;
 પ્રીતની રીત તે જન્ય નરિં વીસરી, ખાળ લીળાતણા ચરિત કહેશે. સ્વામિ સાચું ૩
 નથિ કાંઈ ઓઢવા ભેદ લેઈ જવા, કેમ કરી જાણશે કૃષ્ણ કામી;
 દત્ત નથિ આપણું વદન લલ્લમાણું, નિરખતાં લાજે નરસૈનો સ્વામિ. સ્વામિ સાચું ૪

૫૬ ૧૫ મું.

વીનતી વસિ કહું ભેરસાવી દહિ, પોતિયે તાંદુલ ગાંઠ ખાંધે;
 જાણશે થોડે ઘણું ભાવ ભોજન તાણું, ધન્ય તે કૃષ્ણ સું સ્નેહ સાંધે. વીનતી વળી કહું ૧
 બિલરિના ખોર તે ભાવે આરોગીયા, જુદું અન્ન અહિરતું લીધું;
 ભક્તવીરૂની ભાજ ભાવે જમ્યાં, ભૂખનુ નોતરું પાછું કીધું. વિનતી વળી કહું ૨
 પેરે પેરે પાંડવ કષ્ટ નિવારિયાં, ભક્ત કારણ કંઈ દૂષ્ટ મારયા;
 ઉંચને નીચનું એનેછે પારખું, પતિત અધર્મ કંઈ કોટી તારયા. વિનતી વળી કહું ૩
 ભક્તિ વશ વીઠલો સંત સાથે મળ્યો, સમોવરને નવ ચુકે ટાણે;
 સંત સમરે ત્યાંહાં આવી ઉભો રહે, ભક્તના મનતણા ભાવ જાણે વિનતી વળી કહું ૪
 જાઓ વેગે કરી નિરખો મુક્તિપુરી, ધન્ય ધન્ય તારણી સ્નેહ ન્યાળો;
 નરસૈના નાથને નિરખો નિશ્ચય કરી, કામનિયે કંથને ખાહ્ય આલ્યો. વિનતી વળી ૫

૫૬ ૧૬ મું.

આસિયો વાટમાં જ્ઞાનના ઘાટમાં, મિત્ર મોહન તાણુ નામ લેતો;
 ધન્ય એ નાર અવતાર સુકળ કર્યો, કૃષ્ણ હે કૃષ્ણ મુખ એમ કહેતો. આસિયો ૧
 માગવું મૃત્યુ પ્રમાણ છે પ્રાણિને, લોભ ક્રોધો ત્યાંહાં પ્રીત વુટે;
 કહ્યું મે અખળા સૂખે ખેરી રહો, માગતાં તો બધો મર્મ છટે આસિયો વાટમાં ૨
 માગિયું મેં નથી શું મુખે કહ્યું કથી, ભોગવું કર્મ જે ભાગ્ય લાગ્યો;
 શ્રીપતિનાથે મને રંકે સરજાડિયો, એમ કરતો દ્વિજ દ્વાર આવ્યો. આસિયો વાટમાં ૩
 આવી ઉભો રહ્યો કંટે ગદગદ થયો, કોટી સૂરજ શશિ જોત ભાસે;
 ઉર દયા આણિને હરિજન જાણીને, પોણિયે જઈ કહ્યું કૃષ્ણ પાસે આસિયો ૪
 મંદિર તેડિયા આલીને ભેટીયા, ત્રિવિધીના તાપ તે સર્વ નાશ;
 હેમ સિંહાસને લેઈ ખેસારિયા, તાણુતાં વિપ્રના વસ્ત્ર ફાટ્યાં. આસિયો વાટમાં ૫
 તેલ કુસેલ મરદન કરાવિયાં, શુદ્ધ ઉણ્ણાદકે સ્નાન કીધું;
 કનકની પાવડી ચરણ આગળ ધરી, કૃષ્ણે ચરણોદક શીશ લીધું આસિયો વાટમાં ૬
 પુનિત પિતાંખર પેરવા આપિયું, કનકને થાળે પકવાન દીધાં;
 ભાવતાં ભોજન કૃષ્ણ સાથે કર્યાં, લીધું આચમનને કારજ સિધ્યાં. આસિયો ૭
 કૃષ્ણે પલંગપર પોતે પધરાવિયા, દ્વિધિસુતા વીંચણે વાયુ ભરતાં;
 સત્યભામાદિકે નારી નિરખી રહી, નરસેનો નાથ પદસેવ કરતાં. આસિયો વાટમાં ૮

૫૬ ૧૭ મું.

ભાગ્ય જો જો ખાઈ કૃપણ ભિક્ષુક તાણું, રૂમાણી આદિ સૌ નારી જોલે;
 હળધર જોગ્ય તે ભોગ પહોચાડિયા, આજ અમરીષથી અધિક તોલે. ભાગ્ય જો જો ૧
 આ કૃપણ રૂપ તે પ્રગટિયું કયાં થકી, વસ્ત્ર મેલાં દિસે કર્મ કુટ્યો;
 ત્રિગુણને દુર્લભ સેજ રમાતાણી, વશ કરી નાથને પાપ છૂટ્યો. ભાગ્ય જો જો ૨
 અંગ અતિ કમ કમે ધમણ મ્હોડે ધમે, ઉધરસેને વળી નાક લૂંતો;
 જો જો કૌતિક હરી દેહ દશા ફરી, કૃપણ તે કૃષ્ણને સંગ સૂતો ભાગ્ય જો જો. ૩
 પહોડીને ઉઠિયા સ્નાને ખેસારિયા, વદન પખાળવા નીર દીધું;
 કનક આરી ભરી શિતળ જળ આપિયું, કનક કટારે તે પાણી પીધું ભાગ્ય જો જો ૪
 શ્રીમુખે જોલિયા કહોને ખાંધવ તમે, પ્રહ્લ્યાચારી કે ગ્રહ ધર્મ ક્રોધો;
 કુશળ છે ખાળ જોખાળ સહુ તમતાણાં, ભાગ્ય મોટું મને ચિત્ત સિધો. ભાગ્ય જો જો ૫
 ગ્રહસ્થના ધર્મમા હુંય વળગી રહ્યો, હુંને મારી વળી ગત્ય ભૂલ્યો;
 મીન સુદામાની સુધ્ય લીધી નહીં, કામની કેફમાં હુંજ હૂલ્યો. ભાગ્ય જો જો ૬

સાદીપ ગોરને ઘેર આપણુ ભણ્યા, ધન્ય ધન્ય દીવસ તે સુદૃઢ કહાવ્યો;
એક રેણી રહ્યાં વનવંશિ આપણે, શરપણુ ભાગતાં મેઘ આવ્યો. ભાગ્ય જો જો ૭
અત્ર લાંબાવીના ભૂખ્યા ખેંશી રહ્યા, ગોરાણીયે આપણી ખીડ જાણી;
વીસરી ગયું છે કે વીરતને સાંભરે, સાંદીપ ગોરની અચળ વાણી. ભાગ્ય જો જો ૮
ભાભીયે ભેટ જે મોકત્રી મુજ ભણી, ભાવસું ભાઈ તે લાગે માંડી;
સંકોચ તો ગાંઠી વીપ્ર આધી ધર, નરસૈના રવામાયે નજરે દીડી. ભાગ્ય જો જો ૯

૫૬ ૧૮ મું.

છપન ભોગ જ્યાં કવણુ તાંડુળ ત્યાં, આપતાં હર સંકોચ આવે;
જેરે જોડયે તે આવી મળે કૃષ્ણને, તાંડુળ ભેટ તે તુચ્છ કહાવે. છપન ભોગ જ્યાં ૧
ધાઈ લીધા હરી મૂા તાંડુળ ભરી, પ્રેમે આરંભિયા તૃપ્તી પામ્યા;
ઈંદ્ર કુખેરથી અધીક વૈભવ કર્યો, રૂકમણી કર ગ્રહ્યો શીશ નામી. છપન ભોગ જ્યાં ૨
એક રહ્યાં અમો એક ખીજ તથો, ભક્તને અટલકે દાન કરતાં;
પ્રમદાયે પ્રેમના વચન એવા કહ્યાં, હાલ રાંહ્યો ત્રીજી મૂા ભરતાં. છપન ભોગ જ્યાં ૩
વીનતા વચન તે વીપ્ર સમજ્યો નહીં, ચાલતા ધર ભણી શીખ માગી;
નરસૈને નાયે દુઃખળપ ગું ટાળાયું, હુખના દુઃખની ભીડ ભાગી. છપન ભોગ જ્યાં ૪

૫૬ ૧૯ મું.

વીપ્ર ચાલ્યો વળી કૃષ્ણ રાયે મળ્યા, ચીતમં.ગ્રી.વી વીચાર કરતો;
આપણું તે કાંઈ નહીં ત્રીડ જાણી નહીં, જે તથો જોય રૂ થેજ ધરતો. વીપ્ર ચાલ્યો ૧
અષ્ટ માણી દીધી તણી રૂદ્રી નવનીધી તણી, સંપ માં રહ્યો ભોગ માણી;
કામની કાને હું દવાસીકાં આવીયો, અસંતોષીને નવ જાણી. વીપ્ર ચાલ્યો વળી ૨
ખાળ ગોપાળ જે વાટ જોતાં હશે, તેહને વાટ અરો શુંય કહેયું;
મીત્ર મોહન તથાં હેત જ્યારે પૂછશે, કામની ને ઉત્તર કેમ દેશું. વીપ્ર ચાલ્યો ૩
એમ ચિંતા કરે નેત્રથી નિર અરે, કર્મની વાત મનમાંહિ ધારી;
નરસૈનો નાય તો અતિ ઘણો લોભિયો, ખીતાંખરી પણ સિધી ઉતારી. વિપ્ર ચાલ્યો ૪

૫૬ ૨૦ મું.

ધન્ય તું ધન્ય તું રાય રણછોડજી, દીન જાણી મને માન દીધું;
નહિં મુજ જોગ તે ભોગ પહોચારિયા, આજ અમરીપથી અધિક કીધું ધન્ય તું ૧
કનકને આસને મુજને ખેસારિયો, રૂકમણી કૃષ્ણનો હાથ સહાતાં;
હેત કરિ કરિ હરી ચરણ તળાંશિયા, ખટરસ ભોજન ખાંતે ખાતાં. ધન્ય તું ૨

માલપણા તણો સ્નેહ નવ વિસરિયો, મિત્ર મોહન તણી પ્રીત સાચી;
 હેતથી હળિમળિ માન દીધું મને, રંક ખેસારીયો કનક માંચી. ધન્ય તું ૩
 ધન્ય ધન્ય કૃષ્ણજી સંત સેવા કરી, ધ્યાન ધરતો છું નિજ દ્વાર આવ્યો;
 રત્ન જડિત મણી ભવન શોભા ધણી, દેવ શું દ્વારિકાં આહોં લાવ્યો; ધન્ય તું ૪
 કનકની ભૂમિને રત્નના થાંભલા, અર્કની જોત ઉઘોત દીસે;
 ખાનને પાન વીહાર સ્થાનક ધણાં, કામની નિરખતાં કામે હોસે ધન્ય તું ૫
 સસ નવ વરસની દીઠિ ત્યાં સુંદરી, નારિ નવજેખના ખણુ રૂપાળી;
 સોળ સણુગાર તે અંગ સુંદર ધરયા, દેવ વિમાનથી રયા નિહાળી. ધન્ય તું ૬
 સહજ દાસી મળી પાસે વોટીવળી, કામની કંથની પાસ આવી;
 સ્વામિ રે સ્વામી છું દાસી છું તમ તણી, ચાલો મંદિર વિષે પ્રેમ લાવી, ધન્ય તું ૭
 ચૌમતી સ્નાન કરિ કૃષ્ણજી નિરખિયા, પુણ્ય પ્રગટ થયું પાપનાહું;
 તે થપ્પી સ્મૃદ્ધિ આ સકલ તે સાંપડી, મટિ ગયું આપણું ભાગ્ય માટું. ધન્ય તું ૮
 કૃષ્ણ કહેતા તે નિજ ધામ પધારિયા, નવલ જોખન થયાં નર ને નારી;
 વિનતી ઉચરતાં રજનિ વીતિ ગઈ, નરસીના સ્વામિની પ્રીત ભારી. ધન્ય તું ૯

ઇતિ સુદામાના પ્રભાતિયા સંપૂર્ણ

ગોપિયોના જન્મની તારીક વિષે

૫૬ ૨૧ મું.

સારમાં સાર અવતાર અખળા તણો, જે ખજે ખળિ ભદ્ર વીર રીઝે;
 પુરુષ પુરુષાતન શું કરું હે સખી, જેયીનહિ માહરું કાજ સીજે. સારમા સાર ૧
 મુક્તિ પર્યંત તો પ્રાપ્તિ છે પુરુષને, સત્ય જે સેવક ભાવ રાખે;
 રસ ભરયું રસાણું નાથ નોહોરા કરે. તે નહિં નારી અવતાર પાખે. સારમા સાર ૨
 ઈંદ્રઆઢીક અજ ઈશ ને મહામુની, ગોપિકા ચરણ રજ તેહ વંદે
 ગોપિકા આપનું અધમપણું લેખવે, નરપણું નવરૂપે આપનંદે. સારમા સાર ૩
 વેદ વેદાંત ઉપનીશદો ખટમળી, જે મયીને રસ પ્રગટ ક્રીધો;
 તે રસ ભાગ્યનિધિ ભામની ભોગવે, અહોનિશ અનુભવ સંગ લીધો. સારમા સાર ૪
 સ્વપ્ન સાયું કરે ગીરીધર શામળો, પ્રણમુંડું પ્રાણપતિ પાણુ જોડી;
 પંથનુ જેમ પથ પુઠળ વળગ્યું કરે, નરસીના નાથજી નાથ તોડી. સારમાં સાર ૫

પરોઢિયે વેહેલા ઉઠવા વિષે.

૫૬ ૨૨ મું.

રાત રહે જાહરે પાછલી ખટ ધડી, સાધુ પુરખને સુધન રહેવું;
 નિદ્રાને પરહરી સમરવા શ્રીહરી, એક તું એક તું એમ કહેવું. ટક ૧
 જોગિયા હોય તેને જોગ સંભાળવા, જોગિયા હોય તેને જોગ તજવા;
 વેદિયા હોય તેને વેદ વીચારવા, વૈષ્ણવ હોય તેને કૃષ્ણ ભજવા. રાતરહે જાહરે ૨
 સૂઠવિ હોય તેને સદગ્રંથ પાઠવા, દાતાર હોય તેને દાન કરવું;
 પતિવ્રતા નારને કંથને પૂછવું, કંથ કહે તેતા ચિત્ત ધરવું. રાતરહે ૩
 આપણે આપણા ધર્મ સંભાળવા, કર્મનો મર્મ લેવો વિચારી;
 નરસીના સ્વામિને સ્નેહથી સમરતાં, ફેર નવ અવતરે નરને નારી રાતરહે જાહરે ૪

અભક્ત વિષે.

૫૬ ૨૩ મું.

નંદના નંદસું નેહુ જેને નહીં, તેરે માનવ ખર સ્વાન તોલે;
 જ્ઞાતળ ભાર કરવાને એ અવતરયા, પ્રેતની પેરે સંસાર ડોલે. નંદના નંદસું ટક ૧
 દ્રષ્ટી થકી ટળો જોગ તેના ખળો, શૈલપરો તેના મુખ માથે;
 જીવતા જન તેતો જમ જેવા જાણવા, પ્રિત નહીં જેહને કૃષ્ણ સાથે. નંદના નંદસું ૨
 કિર્તી શ્રીકૃષ્ણની જીભથી નવભણે, તેરે મુખે દેવરાય તાવું;
 ભણે નરસૈયો જેણે હરિને જાણ્યા નહીં, તેહનુ કુટંબ સદાય કાવું. નંદના ૩

ધરવરનો પ્રેમ માગવા વિષે.

૫૬ ૨૪ મું.

પ્રેમરસ પોને તું મોરના પીંછધર, તત્વનુ ટુંપાણું તુચ્છ લાગે;
 દૂખળા ઠારનું કશકે મન ચળે, ચતુરધા મુક્તિ તારા ન માગે. તારો પ્રેમરસ ટક ૧
 પ્રેમની વાત પરિક્ષત પ્રીછયો નહીં, શુકજીયે સમજીને રસ સંતાડયો;
 જ્ઞાન વૈરાગ્યકરી ગ્રંથ પૂરો કરયો, મુક્તિનો મારગ સુધો દેખાડયો. તારો પ્રેમરસ ૨
 મારીને મુક્તિ આપી ઘણા દૈત્યને, જ્ઞાની વિજ્ઞાની ખડુ મુનિરે જોગી; —
 પ્રેમને જોગદાતો વ્રજતાણી ગોપિકા, અવર વિરલા કોઈ ભક્ત જોગી. તારો પ્રેમરસ ૩
 પ્રેતને મુક્તિ તો પરમ વલ્લભ સદા હેતુના જીવ તે હેતુ તૂટે;
 જન્મો જનમ લીલા રસ ગાવતાં, લહાણના વહાણ જેમ દવાર છુટે. તારો પ્રેમરસ ૪

મે ગ્રહયો હાથ ગોપિનાથ ગરવા તણો, અવર ખીજું કાઢયે નભાવે;
નરસૈયો મહામતી ગાય છે ગુણકથી, જતિ સતિને તો સ્વપ્ને ન આવે. તારો ૫

વામનજીના જન્મ વિષે.

૫૬ ૨૫ મું.

ખણિતણે દ્વાર હરિ વિપ્ર વામન હુવા, વેદની ધૂનગઈ ગગન ગાળ;
ધંદ્ર પૃથ્વીયિ ખણિ આવ્યો ઉતાવળો, જેરે જોઈયેતે દ્વિજ દ્યોને માગી ખણિ ૧
એક પર્ણ કુટિતણે ઠામ ભણવા કરું, બોલવું તે મારે મૂળસાચું. ખણિ તણે ૨
દ્યોને દ્વિજજી તમે નિપજ્યાં મંદિરો, ભૂમિશું માગીરે ત્રણ કરમાં;
દ્યોજી ભંડાર ખાહુ કૂચિયો સહિત વણિ, માગો હસ્તિ મારા રાખો ઘરમા. ખણિ ૩
હસ્તિ ભંડારને હું લેઈ શું કરું, લોભિયાની નથી જાત મહારી;
આગે વિધાતાયે વામન નીરમ્યો, વ્રત રહેવું મહારે પ્રહાર્યારી. ખણિ તણે દ્વાર ૪
ચેતજે તું ખણી, શુક કહે છળપર્યો, વિષજી એ વામન વેપધારી;
અરવ જગન સમે દાન અવની તણ, પાત્ર એવું ક્યાંમળે મુને મુરારી. ખણિ ૫
હરિતાણા ચરણ ઉપર નિર નામતાં, નાળમાં બ્રહ્મસુત પેઠા ચાલી;
રીસ રૂઢયે ધરી ઘણુ ઘણુ રાયજી, નેત્રમાં દર્ભની સેર ધાલી. ખણિ તણે ૬
ખાપડો ખણિરાય પગતળે ચાંપીયો, પ્રભુ પાતાળનો કરીને થાપ્યો;
ભણે નરસૈયો હરિ ભક્ત આધીન છે, ધંદ્ર અવિચળ અધિકાર આપ્યો. ખણિ તણે ૭

પ્રમહજ્ઞાન વિષે.

૫૬ ૨૬ મું.

જાગીને જોડો તો જગત દીસે નહીં, ઊંઘમાં અટપટા ભોગ ભાસે;
ચિત્ત ચૈતન્ય વિલાસ તદ્દપ છે, પ્રમહ લટકાં કરે પ્રમહ પાસે. જાગીને ટેક ૧
પંચ મહા ભૂ પરિ પ્રમહ વિષે ઊપન્યા આશુ આશુ માહિં રહ્યા રે વલગી;
રૂંલને ફલ તે તો વૃક્ષના જાણવા, થડ, થકી ડાલતે નહિં રે અલગી. જાગીને ટેક ૨
વેદ તો એમ વદે શ્રુતિ સ્મૃતી સાખ્ય દે, કનક કુંડલ વિષે ભેદ નોયે;
ઘાટ ઘઘયા પછી નામ રૂપ જૂજવાં, અંત્યે તો હેમતું હેમ હોયે. જાગીને ટેક ૩
જીવને શીવ તો આપ ઈછાયે થયા, રચી પરષંચ ચૌદ લોક ક્રીધા;
ભણે નરસૈયો એ તે જતું તે જતું, એને સમરયાથી કંઈ સંત સીધ્યા. જાગીને જોડો ૪

૫૬ ૨૭ મું.

શરિર શોધ્યા વિના સાર નહિ સાંપડે, પંડિતા પાર નહિ પામે પોથે;
 તાંદુલા મેલિને તુષને વળગી રયો, ભૂખ નહિ ભાગે એમ ઠાલે તોથે. શરિર ટક ૧
 રસના સ્વાદમાં સર્વ રૂંધાઈ રહ્યા, વિગતિ ગુરુ જ્ઞાનવિનારે ગુંથે; શરિર. ૨
 શબ્દ શીખે ખરો સકળ વિદ્યા ભણે, અધ્યાત્મ ઉચરે આવી ઓથે;
 પ્રપંચ પિંડમાં રહ્યો અહંકાર નવ ગયો આથડ્યો એમ અનંત કોઠે. શરિર ૩
 શાસ્ત્ર કયા કહે રજનિમાં આથડો, એમ અજ્ઞાનમાં શીશ ગોઠે;
 ભણે નરસૈયો જે ભેદ જાણી જુઓ, મે તો રચી કહ્યું પદ ઓથે. શરીર ૪

ઇશ્વરનુ ધ્યાન ધરવા વિષે

૫૬ ૨૮ મું.

ધ્યાન ધર ધ્યાન ધર નંદના કુંવરનુ, જે થકી અખિલ આનંદ પામે;
 અષ્ટ મહા સિદ્ધિ તે દ્વાર ઉભી રહે, દેહના દુકૃત તે દૂરવામે. ધ્યાન ધર ૧
 મોરના પીછનો મુગટ મુસ્તક ધરે, કુંડળ મરાકૃત શ્રવણ લળકે;
 નિલવટ તિલક તે સુભગ કેસરતાણું, કંઠ મુક્તાકૃળ હાર ઢળકે. ધ્યાન ધર ૨
 પિતાંખર પલવટ કટિત રચીર છે, લલિત ત્રિભંગિવાળો વેણુ વાયે;
 કદમના દ્રુત તળે રાધિકા રસ ભરી, હરજીને સંગ આલાપિ ગાયે. ધ્યાન ધર ૩
 મોરલિની ધુનિ સુણી વનિતા વ્યાકુળ થઈ, ગોપિકા કેરડાં વંદે આવે;
 નરસૈયાને મન આનંદ અતિ ધણો; પુષ્પ મુક્તા ફળ લેઈ વધાવે. ધ્યાન ધર. ૪

૫૬ ૨૯ મું.

શા સુખે સૂતો સંભાર શ્રી નાથને, હાથ તે હરિ વિનાકોણ રહાયે;
 તાતને તાત સુત બ્રાત ટોળે મળ્યા, દોહલી વેળા સાં દૂર જાયે. શા સુખ સૂતો ૧
 ઉંધે મસ્તક હુતો ઉત્ર તપ આચરી, ભક્તિ કીધી ભગવાન કેરી;
 અવતરી પાસ પંધાયો માયા તણો, લંપટી લાલચે લીધો ઘેરી. શા સુખે સૂતો
 દિવસે ચોકશભમ્યો રાત નિદ્રા વિષે, સ્વપ્નમાં સાંભરે મોટી માયા;
 પલક પરવાર નહિ હરિને ભજવા તણો, જ્યાં લગી જીવસંજ્ઞેગ કાયા. શા સુખે સૂતો ૩
 ધન ધામેકરી મોહિ રહ્યો લોભિયા, વેદના વીસરી ગર્ભ કેરી;
 નાથ ત્રિલોકના હરિ ન સંભારિયા, જ્યારે રાખ્યો તોજઠરામાં ઘેરી. શા સુખે સૂતો ૪
 જગ્યરે જીવડા વાજ આળ્યો ધણું, કેટલો એક પ્રતિ પોધ કીજે;
 નરસીન સ્વામિને નિત્ય સંભારતાં, દેહના દુકૃત દૂર કીજે. શા સુખે સૂતો ૫

ઉપદેશ વિષે.

૫૬ ૩૦ મું.

સાધુ સાચે ભલ્લ ચરણ ગોવિંદના, માનવી દેહ તે તત્ત્વ કહિયે;
 કૃષ્ણકહો વળિ વળિ કૃષ્ણ કહો, કૃષ્ણ કહેતાં સહ સૂખ લહિયે. સાધુ સાચે ભલ્લ ૧
 કૃષ્ણ સેવા તણી અમર ઈચ્છા કરે, મૂઢ મતિ માનવી કાઈ ન જાણે;
 કૃષ્ણનું નામ રખે રૂઢયથી વીસરે, ધન્ય મા ધન્ય કૃષ્ણજ પ્રમાણે. સાધુ સાચે ભલ્લ ૨
 જેને જોવા મહા મુનિ જન વન ભમે, વીઠલો વનમાં ગાયો ચારે;
 ભણે નરસૈયો જે ચતુર નર તે ખરો, અહરનિશ કૃષ્ણ શ્રી કૃષ્ણ ધારે. સાધુ સાચે ભલ્લ ૩

૫૬ ૩૧ મું.

પારકી હૂંશે મહત્તા કરે પ્રાણિયા, પુણ્ય પાખી સર્વ વાત ખોટી;
 કહે તેં તો કર્ષણ કોદરા વાવિયા, ક્યાંથી જમે તું તો દાલ રોટી, પારકી હૂંસે ૧
 કહે તેં તો દાન કદી આપ્યું અન્નતાણું, ક્યાંથી દૂહે તું તો ઘેર ઝોટી;
 કે તેં તો કથિર સોનારને આપિયું, ક્યાંથી પેહેરે તું તો કનકટોટી. પારકી હૂંસે ૨
 પુણ્યથી રિદ્ધિ છે પુણ્યથી સિદ્ધી છે, પુણ્યથી પેહેરશો ડગલો ડોટી;
 ભણે નરસૈયો તું પુણ્ય કર પ્રાણિયા, પુણ્યથી પામશે પદવી મોટી. પારકી હૂંસે ૩

જશોદાના પુણ્ય વિષે.

૫૬ ૩૨ મું.

ધન્યરે ધન્ય મહા પુણ્ય જશોદા તાણું, પુત્ર ભાવે પરિ પ્રમ્હ રાજે,
 નંદનો નંદ આનંદ થઈ અવતરયા, શેરા ખળીભદ્ર સંગે ખિરાજે. ધન્યરે ધન્ય ૧
 અમર આહીર અરધાંગ ગોપાંગના, વૃક્ષવેલી સર્વ રૂપી રાણી;
 ભક્તિ તે રાંધિકા મુક્તિ જશોમતી, વ્રજ વૈકુઠ તે વેદવાણી. ધન્યરે ધન્ય ૨
 નિગમ વસુદેવજી ગાય ગોપી રૂપાં, દેવકી પ્રમ્હ વિવાદ કહાવે;
 પ્રમહા કર લાકડી વેણુ મહાદેવજી, પંચ વદન કરી ગાન ગાવે. ધન્યરે ધન્ય ૩
 ઈંદ્ર અરજુન આહંકાર દુરયોધન, દેવતા સરવે અવતાર લીધો;
 ધર્મ તે રાય યુધિષ્ઠિર જાણજે, દાસનો દાસ નરસૈને કાધો. ધન્યરે ધન્ય ૪

(૧૪)

જશોદા શ્રીકૃષ્ણને જગાડેછે તે વિષે.

૫૬ ૩૩ મુ.

ઉઠ ઉતાવળો આલ્યને વીઠલા, ગોવિંદ ગાય ને વચ્છ ધાવે;
જગ્યમે જાદવા જનની જશોદા વદે, કહાનકાં ધણિ તને નિદ્ર આવે, ઉઠ ઉતાવળો ૧
દંત ધાવન કરો આળસ પર હરો, રજની તિમિર ગયું પહોર ફાટયું;
કૂરને કરમળો સૈન શીરાવતો, દહિરે દામોદરા થાય ખાટૂ, ઉઠ ઉતાવળો ૨
ખારણા ખહાર ખળિભદ્ર ઉભા રહ્યા, જોરે વહાલા તારી વાટ જીવે;
નરસૈના સ્વામિનુ મૂખડું દીઠડે, માતનું મનડું અતિરે મોહે, ઉઠ ઉતાવળો ૩

ઇસ્વરની ભકિત માગવા વિષે.

૫૬ ૩૪ મુ.

મારા નાથજી મુજને ભકિત દેજે સદા દીન જાણીને સંભાળ લેજે;
ભકિત આપી ભલા ભાવથી ભૂધરા, અંતે આવી આહો નીસ રહેજે, મારા નાથજી ૧
ભકિત કારણ મારોં દેહ દુરખળ હજે, દેહ કારણ રખે સ્નેહ જાયે;
આજ મનસાથ જદુનાથ જે વીસરે, વળતી વલે મારી કોણ થાયે, મારા નાથજી ૨
કર્મ કૂડાં કરી ખાણ ચારે ભરી, નાસવા નીસરયો નામ ખારી;
કૃષ્ણ કિરતન વિના જામ જાએ વૃક્ષ, જેમ રહે જીગટે રૂઢિ હારી, મારા નાથજી ૩
હું ગર્ભ નાના ફરયો નિત્ય ઊજાગરો, નવ ઠરયો નાથજી શરણ પાખે;
ભવવિષે ખૂડતાં વારને ખૂમ નહિં, ખાંહય ગ્રહી મૂજને કોણ રાખે, મારા નાથ ૪
અલ્ય આયુષ્યમાં કલ્પના મતુષ્યને, આજ ક્રીધું વળી કાલ કરવું;
સ્વાસનો શો વિસ્વાસ નહિં નિમિષનો, આશ અધૂરી ને એમ મરવું, મારા નાથજી ૫
ઉત્તમ મધ્યમ વરણ તું વીઠલા, પ્રગટ થઈને દરશન પમાડો;
નરસયા રંકને ટંક-કરણ કરો, દીન ખંધૂ વળ્યો આંક આડો, મારા નાથજી મૂજને ૬

ઇસ્વર ઇચ્છાથી જે બને તેનો અક્રોધ ન કરવા વિષે

૫૬ ૩૫ મુ.

જે ગમે જગત ગુરૂદેવ જગદીશને, તે તણો ખરખરો ફેંક કરવો;
આપણો ચીતવ્યો અરથ કાઈ નવસરે, ઉગરે એક ઉદ્ધવેગ ધરવો, જેગમે જગતગુરૂ, ટેક ૧
હું કરું હું કરું એજ અજ્ઞાનતા, શકટનો ભાર જેમ સ્વાન તાણે;
મુઠી મંડાણ છે સર્વ જો ઓણીપેરે, જોગી જોગેસ્વરા કોઈ જાણે, જે ગમે ૨

નીપજે નરથી તો કોઈ ન રહે કુખી, શત્રુ મારીને સૌ મિત્ર રાખે;
 રાયને રંક કોઈ દ્રષ્ટે આવે નહીં, ભવન પર ભવનપર છત્ર દાખે, જે ગમે ૩
 સ્તુતતા પત્ર ફળફૂલ આપે થયા, માનવી મૂર્ખ મન વ્યર્થ શોચો,
 જેહના ભાગ્યમાં જેહને જેલખ્યું, તેહને તેસમે તેજ પોહોચે, જે ગમે ૪
 વ્યર્થ ગરખડ કરી વાત ન કરી ખરી, જેહને જે ગમે તેને પૂજે;
 મન કમ વચનથી આપ માની લહે, સત્યછે એજ મન એમ સૂજે, જે ગમે ૫
 સૂખ સંસારિ મિથ્યા કરી માન જે, કૃષ્ણ વિના ખિન્નું સર્વ કાચું;
 જીગલ કરજોડી કરી નરસૈયો એમ કહે, જન્મ પ્રતિ જન્મ હરિનેજ જાચું, જે ગમે ૬

ઈસ્વરના સ્વરૂપ વિષે

૫૬ ૩૬ મું.

અખિલ પ્રમહાંડમાં એક તું શ્રીહરી, જૂજવે રૂપે અનંત ભાસે;
 દેહમાં દેવતું તેજમાં તત્વતું, શુન્યમા શબ્દ થઈ વેદ વાસે, અખિલ પ્રમહાંડમાં ટેક ૧
 પવન તું પાણિ તું ભૂમિ તું ભૂધરા, વૃક્ષ થઈ ફૂલી રહ્યો આકાશે;
 વિવિધ રચના કરી અનેક રસ લેવાને, શિવ થકી જીવ થયો એજ આશે, અં પ્રમહાંડ ૨
 વેદ તો એમ વદે શ્રુતિ સ્મૃતિ શાખદે, કનક કુંડલવિષે ભેદ નહોય;
 ઘાટ ધડિયા પછી નામ રૂપ જૂજવાં, અંત્યેતો હેમતુ હેમ હોય, અં પ્રમહાંડમાં ૩
 વૃક્ષમાં ખીજતું ખીજમાં વૃક્ષ તું જોજાં પરંતરો એજ પાસે;
 ભણે નરસૈયો એ મન તાણી શોધના, પ્રીત કર પ્રેમથી પ્રગટ થાશે, અખીલ પ્રમહાંડમાં ૪

આત્મ જ્ઞાન વિષે.

૫૬ ૩૭ મું.

જ્યાંલગી આત્મા તત્વ ચીન્યો નહી, ત્યાં લગી સાધના સવ જૂડી;
 મનુષ્ય દેહ તાહરો એમ એજે ગયો, માવઠાની જેમ વૃષ્ટી વૂડી, જ્યાં લગી આત્મા ટેક ૧
 શું થયું સ્નાન સેવાને પૂજા થકી, શું થયું ઘેર રહિ દાનદીધે;
 શું થયું ધરિ જટા ભસ્મ લેપન કરે, શું થયું લાળ લોચન કીધે, જ્યાં લગી આત્મા ૨
 શું થયું તપને તિરથ કીધા થકી, શું થયું માળ ગ્રહી નામ લીધે;
 શું થયું તિલક ને તુલસી ધરયા થકી, શું થયું ગંગજળ પાન ખીધે, જ્યાં લગી આત્મા ૩
 શું થયું વેદ વ્યાકરણ વાણી વદે, શું થયું રાગને રંગ જાણે;
 શું થયું ખટકરશન સેવા થકી, શું થયું વરણના ભેદ આણે, જ્યાં લગી આત્મા ૪

એ છે પરપંચ સહુ પેટ ભરવાતણાં, આત્મા સત્ત પરિપ્રક્ષાનજોયો;
ભણે નરસૈયોકે તત્વ દરશન વિના, રત્ન ચિંતામણિ જન્મ ખોયો, જ્યાં લગી આપમાત;

૫૬ ૩૮ મું.

અલ્યા નામ પામ્યો પણ રામને નવલહયા, વૈષ્ણવ પદકેરાં ખિરદ આલે;
ધર વયે પુત્ર વિના જોવું પારણું, વરવિના જોહવી જનન મહાલે, અલ્યાનામપામ્યો પણ ૧
વ્યાધિની વેદના વિરવની નાટજે, ઠાલો ગગનમાં મેઘ ગાળે;
હરિને જાણ્યા વિના હરિ કેરો જનથયો, વાત પકવાનથી ભુખનભાળે, અલ્યાનામપામ્યો પણ ૨
તું એમ જાણેજે હરિજન હું થયો, વિષ્ણુ પદગાઈ થયો ભક્ત ભવમાં;
કરાણી તો કાગળી હોડ કરે હંસની, હંસને તો હંસી કહાડે ભવમાં, અલ્યાનામપામ્યો પણ ૩
પંડમાં પ્રભુપણુ પ્રગટ પેખે નાંહી, ફોગટ પ્રહને દૂર ભાળે;
અગણિત પ્રહનુ ગણિત લેખું કરે, દુષ્ટભાવે કરી માળ આલે, અલ્યાનામપામ્યો પણ ૪
જો નિરાકરમાં જોહનું મન ગળે, ભિન્ન સંસારની ભ્રાંતી ભાળે;
દાસનરસૈયોતે તેને ચરણે નમે, જ્ઞાન વિજ્ઞાનની જોત જાળે, અલ્યાનામપામ્યો પણ ૫
રામને નવલહયા.

હારમાલાનાં પ્રભાતિયાં.

રાગ ઉપર પ્રભાણુ.

૫૬ ૩૯ મું.

તું શાનો ઠાકોર હું શાનો સેવક, મારા કરમના લેખ ભુશા ન જાણે;
મંડલિક હારને પેરેપેરે પરભવે, છળિજી હવે કેમ થાયે, તું શાનો ઠાકોર ૧
મુને કો કહે લંપટી કો કહે લોભિયો, કો કહે તાલ કૂટિયોરે ખોરો;
સાર કર શ્રી હરી દીન જાણી કરી, હાર આપેતો કહુ નાથમહોટો, તું શાનો ઠાકોર ૨
વેવાદયે મૂજને અતિશે વગોવિયા, ઉજ્જાદક મુકી ઉપહાસ્ય કીધું;
દ્વાદશ મેઘ ત્યાં મોકલ્યા શ્રીહરી, આપના દાસને માનદીધું, તું શાનો ઠાકોર ૩
જાહરે મૂજને મહાદેવ કિરપા કરી, ત્યારે મેં લક્ષ્મી નાથ ગાયો;
મામેરા વેળાતો લાજ જાતી હુતી, ગરૂડ મૂડીને તું ચરણ ધાયો, તું શાનો ઠાકોર ૪
મારે ખેડપાસે સુંદરી પાંહુય કંઠે ધરી, કેશવ કિરતન એમ થાયે;
અભુલીયા લોકતે અસત્ય વાણી વહે, પુરુષવંત લોકતે પ્રેમે ગાયો, તું શાનો ઠાકોર ૫
હારની દોરીયે હાર ચુંથાયો છે, વાણું વાસે તો નિજદાસ મરશે;
દયા કરીને હરી હાર આંલો મને, શામલા સહાય તે કૃણ કરશે, તું શાનો ઠાકોર ૬
સોરડમાં મુને સર્વ સાચો કહે, પુત્રિતુ મોસાણું સાર કીધું;
નાગરી ન્યાતમાં ઈંદુ ચડાવિયું, નરસૈયા ને અભેદાન દીધું, તું શાનો ઠાકોર ૭

૫૬ ૪૦ મું.

ભોગલ ભાગિયે રાય દામોદરા, હઠ જડુનાથ દેવાધિ દેવા;
 રાય મંડલિક મદ ભરચો એમ ઓચરે, નરસૈયા નાગરની સાંચી સેવા, ભોગલ ભાગિયો, ટેક ૧
 ભક્ત પાલક દયાળ દામોદરા, દાસ નરસૈને શરણે રાખો;
 પતિજ છે મૂજને પૂરણ તાહરી, નાગર સાથે હરિ નેહ દાખો, ભોગલ ભાગિયો ૨
 નિશદિન નરહરી નામ રૂઢિયે યસો, પતિત પાવન તારૂં ખરદ કહાવે;
 ગ્રહયાથકી તમે ગજ મૂકાવિયો, તેમ નરસૈયા નાગરને મુકાવો, ભોગલ ૩

૫૬ ૪૧ મું.

શ્રીકૃષ્ણ કૃપા નિધી કેશવા શ્રીહરી, હું અનાથ તું નાથ કહિયે;
 મંડલિક હારને પેરેપેરે પરભવે, છપિલા વિના શર્ણુ કોને જઘયે, શ્રીકૃષ્ણ, ટેક ૧
 સંસાર પરહરી નામ તારૂં જપું, તો પ્રભુ કાપેરે પેરે પીડે;
 અંતરગત અવિલોકન શામલા, તુજવિના રૂઢિયાસું કાણુ ભીડે ૨
 માહરા મંનમાં હરખ પૂરણુ છે, તો માડુંદુખ પ્રભુ સેં નબળુ;
 ભણે નરસૈયો પૂરણ પતિજ માહરે, મંડલિક મૂજને મારે વાણે, શ્રીકૃષ્ણ ૩

૫૬ ૪૨ મું.

સાર કર શ્રીહરી દીન જાણિ કરી, સન્મુખયૈનેતું જોને આજ;
 અમો નાગર જાહેર હઠકરી ખોલશું, નહિં રાખું ત્રિકમાં તોરી લાજ, સારકર શ્રીહરી, ટેક ૧
 ગોકુલ માહિ તું ગાલો ખાતો કરે, નવનીત આહારના લેતો ચોરી;
 મદ્ય ચોરશું મુખનથી ખેસરતો, અમો લાજ રાખૂંજ તોરી, સારકર શ્રીહરી ૨
 અલ્યા ખહુપેરે ગોપિને લાડલડાવિયાં, અત્ર આહારના લેતો ચાખી;
 નટવા પણે રંગ ભોગ લીલા કરે, તે નાગર નરસૈયો રહ્યો છે સાંખી, સારકર શ્રીહરી ૩

૫૬ ૪૩ મું.

ભોગરડે શું મોહિ રહ્યો શામલા, હાર આપે તો તારી ખ્યાત વાધે;
 નાગર તાહરૂં નામ ગાતો હતો, ત્રિકમ તુને કોઈ નહિં આરાધે, ભોગરડે શું ટેક ૧
 સરવ જતી તણા લોક ટાળે મળ્યા, જેની રૂઢાય કરશો તેની થાશે;
 મૃત્યુને ભયે નરસૈયો ખિહિતો નથી, તાહરો જશ જગદીશ જશે, ભોગરડે શું ૨
 રજની સહિ વહિગઈ લાજ રાખી નહીં, જોત આંખી થઈ જાય દીવા;
 કેશવા કંઠથી માલવડી કરો, પ્રેમે આરોપો નરસઈ ગ્રીવા, ભોગરડે શું ૩

૫૬ ૪૪ મું.

હારને કાળે શું હઠ કરે શામલા, જ્યવા ને તોરી પાસ આવ્યો;
 રાધિકા સંગ તું વાત જોડો કરે, કે શું વૈકુંઠથી તુરે લાવ્યો. હારને કાળે શું ટેક ૧
 તારું નામ વિશ્વંભર ધરયું તે વરાશિયે, નંદના છોકરા તું છાશ પીતો;
 ઓઢતો કામલી હાથમાં લાકડી, ગાવડી ચારતો વંન રહેતો. હારને કાળે શું ૨
 મારે માત તું તાત તું જાત તું ભૂધરા, તુજવિના દુઃખતે કોને કહિયે;
 ભણે નરસૈયો તારા ગુણગાર્ધ જીવીયો, એકલા ભૂતલમાં કેમ રહિયે. હારને કાળે શું ૦ ૩

૫૬ ૪૫ મું.

હારને કાળે શું વિલંબ કરવો ધણો, નહોય કૌસ્તુભ વિદુમ માલા;
 જીજ્ઞાસા પુષ્પને સૂત્રનો તાંતણો, તેણે શું મોહિ રહ્યો નંદલાલા. હારને ૧
 જીયને મૂકીને નીચને અનુસરયો, જોઈ નહિં જદવા જત દાસી;
 રાજની દીકરી રૂપમાણી પરહરી, કુપ્તજને મંદીર થયો નિવાસી. હારને ૨
 રજની અક્ષપ રહી લાજ તારી ગર્ધ, જોત આંખી થઈ જ્ય દીવા;
 કેશવા કંઠથી માલવડીકરો, પ્રેમે આરોપો નરસંઈ ગ્રીવા. હારને ૦ ૩

૫૬ ૪૬ મું.

આલ્યને હાર સુત નંદ વસુદેવના, આલ્યને અઘાપિ તારે લાજ થોડી;
 કંસના ભયથકી નાસી ગોકુલ ગયો, રહ્યો આહાર સું પ્રીત જોડી. આલ્યને હાર ટેક ૧
 તારી ગરજ માટે મા ખાપ તેં બે કર્યાં, સુરને અસુર મુનિ સર્વ જોતાં;
 કંસનો પંથ કર્યો કારજ તારો સરયો, માખાપ મેહેલ્યાં તેં વ્રીજ રોતાં. આલ્યને હાર ૨
 ભક્તિ કરતાં તું આહીરનો નવ થયો, તો મુને હાર તું કેમ આપે;
 ભણે નરસૈયો રજની રે થોડી રહી, આલ્ય તરુકર મુને શું સંતાપે. આલ્યને હાર ૩

૫૬ ૪૭ મું.

ઉઠને શામલા મૂકી મન આંખલા, બોલ્યનહિં શુંજ અભિમાન માટે;
 આલ્યને હારકાં પ્રગટ હવરાં કરે, તેં કામ કીધું વંશી વટ ધાટે. ઉઠને શામલા ટેક ૧
 અણુવરી નાર તેં ભોગવી ભૂધરા, પરણતાં ગ્રથશું બેસે તારે;
 હારને વાર થઈ ભાર ભાગી ગયો, શું કહું નાયજી વારે વારે. ઉઠને શામલા ૨
 કલિજીગ માંહિં પ્રતિત ગર્ધ લાખેણી, વૈષ્ણવની વારે કોણુધારો;
 ભણે નરસૈયો હું આજ હલવો પડ્યો, તાહરા ગુણ હવે કોણુ ગારો. ઉઠને ૦ ૩

૫૬ ૪૮ મું.

તને રોકિરહિ રાધિકા રંગ જામ્યો ધણો, રસીયા રજની રહિરે થોડી;
 નંદના નંદ તું શાને આલસ કરે, નાગરા સાથે તેં પ્રીત તોડી. તને રોકીરહિ રાઠેકા ૧
 દેવને પાલિને કામ પર જાલિને, ઇશપદ પામિયો ઉમયા સ્વામી;
 શામલા તૂજને લોક લંપટ કહે, થયો વ્યભિચારી કાનૂડો કામી; તને રોકિરહિ ૨
 હઠકરે તેમશું હઠકરો શામલા, તુટશે સ્નેહ ત્રિકમ તાણે;
 ભણે નરસૈયો જો જામની વહિગઈ, મંડલિક મારશે મુજને વાણે. તનેરોકિં ૩

૫૬ ૪૯ મું.

ઉઠે અટપટા નાં ખોલતો અટપટા, લંપટા લાજ તારી કે જાશે;
 વ્રજપતી રંગમાં કેલ ઘટા કરે, તુજવિના વારેતે ફૂલ ધારો. ઉઠે અટપટા, ટેકા ૧
 ઉઠ તું ચરવડી શું ખેડો હરખડી, વાત ધાડી પડી મૂજસાથે;
 ભકત વત્સલ કહાવે તે ફેગટ ગયું, લાજ સેવકની તૂજ હાથે. ઉઠેરે ૨
 જીવમશે જગમગે અંગ મારું ફગમગે, હગમગે નેત્ર જાવાને રૂપ;
 નરસૈયો લગમગે લોકસડ જગમગે, કોપિયો મંડલિક દુષ્ટ ભૂપ. ઉઠેરે ૩

૫૬ ૫૦ મું

નવ મેલે શામલા આવડા શા આંખલા, માંમલા મનમાંકેમ રાખે;
 કોટિ પ્રહાર પતિ અબુ શું કહું કથી, વાલા વીસારી મને કેમ નાખે. નવમલે ટેકા ૧
 ગજ ને ઉગારિયો ગિરિ વર તારિયો, મારિયો રાવણુ લંકે ભૂપ;
 રકે તું હારિયો કોણે તું તારિયો; નારિયો મોહિ રહ્યું નીજ રૂપ. નવ મેલે ૨
 મુઠે મરકટા જોઈતારી છટા, અડકે અંગ સુકારો વાલા;
 નરસૈયો વીનવે પ્રીછવે શામલા, નિઠાર નથઈયે નંદલાલા. નવ મેલે શામલા ૩

૫૬ ૫૧ મું.

ખરે ખર કાનુડા તારું મન ચોદશ ભમે, જાણે નાગરકઈ દાન આપે;
 આલ્યા નામ લક્ષ્મીવરા કરો લાલચ ખરા, રંકને લોભીયા શું સંતાપે. ખરેઠેક ૧
 તાંદુલ લઈ રિધ વિપ્રને મોકલી, ભુવન ક્રીધુ વૈકુંઠ સરખું;
 મહારેતો દાનતું જ્ઞાનતું ભૂધરા, નિત્ય પ્રત્યેતારા ચરણ નિરખું. ખરે ખરકા ૨
 મન મોટું કરો હાર કંઠે ધરો, હરખિને વેહેલા મંડપ આવો;
 ભણે નરસૈયો રજનીરે થોડી રહી, દુષ્ટ ખંધન થકી મુજને મુકાવો. ખરે ખરકા ૩

૫૬ ૫૨ મું.

સદા તું દયાલ હું દીન દામોદરા, હે દિનાનાથ જોને વિચારી;
 ચરણને શરણ આપ્યો કૃપા નાથ હું, કરો સંભાલ ગોપાલ મહારી, સદાતું ઠેક ૧
 દેવના દેવ સુણ દેવકી ખાલકા, વિશ્વ પાલક એવું ખરદ તારે;
 એવું જાણી ધટે તેમ કરો ત્રિકમા, અવરકો અધિપતિ નહિરે મારે, સદા ૨
 જો મહારા કરમને ભાલવિશ ભૂધરા, તો પતિત પાવન તારું નામ જશે;
 છાંડતાં તો નથી છૂટવું શામલા, છાંડતાં તો ઉપહાસ થાશે, સદાતું ૩
 દુષ્ટ ભાવે થકી તેં હણી પૂતના, જમદુતના પંથથી તેં નિવારી;
 મામકી નાર કિરતન કરી ઉધરી, તું વિના શરણ કુણ કરે મુરારી, સદા ૪
 તારા નામથી દુપતીને અંખર પુરીયાં, દુપધ પામિયો અચલ આગે;
 તેમ તારા નામનો નરસૈયો જપકરે, રાખ્ય શરણે તુને લાજ લાગે, સદા ૫

૫૬ ૫૩ મું.

દેવા ભક્તનો ઈશતું વિષ્ણુ કહાવે સદા, કાંગવાનુ દાન તુને કેમ ભાવે;
 વિપ્ર સુદામાને નવનિધ આપિતે, માહરી આગલ કેમ નાવે, દેવા ભક્તનો ૧
 હવડાં કૃપણથયો જાણતો સેં નથી, સદા સંવક જન પ્રતિરે પાલ;
 નાશીને ખૂણે જઈ પેઢાશું શ્રીહરી, કાલય વનનો આણ્યો કાલ, દેવા ૨
 શિશુપાલ જરાસંધ કંસ નરકાસુર, તેહ તણાં ખલમાન મોડયા;
 પૂતના અગાસુર કેશી ખકાસુર, વૈર ભાવે તેનાખંધ છોડ્યા, દેવા ભક્તનો ૩
 ભક્તિ ભાવે જેણે તુજને ઉપાશિયો, ગર્ભવાસ તે નઆવેરે વસતો;
 ભણે નરસૈયો હું ભાવથી વરણવું, રખે ત્રિકમમુને રાંખો ટલતો, દેવા ભક્તનો ૪

૫૬ ૫૪ મું.

કેટલાએક મલિ વાત એવી કરે, દુષ્ટ બોલે મુખ વચન વાણી;
 કામન મોહન કાંઈ એક એકને, મંત્ર ખલે એણે આણ્યું પાણી, કેટલાએક મલી ટેક ૧
 મંત્ર ને જંત્રની વાત જાણુ નહીં, કેવલ કૃષ્ણમે રૂઢિયે ભાંખ્યે;
 પ્રહ્લાદ કારણ સ્થંભમાં પ્રગટિયા, પાલક ધ્રુવને અવિચલ રાખ્યો, કેટલાએક મલી ૨
 ચાર પદારથ સુદામાને આપીયાં, તીમઈ ફેડી ત્રિલોચન કીધો;
 અમરિષ રાજગોગારિયો શાપથી; ચક્રધરિને હરી શરણ લીધો, ૩
 વેવાધ્યે મંત્ર વીચાર એવો કરી, મામેરાની ટીપ આપી માંડી;
 ત્રણ સહસ્ત્ર સાડલા ત્રણ સહસ્ત્ર કાપડાં, ત્રણ સહસ્ત્ર ચુંદડી ચીર સાડી, કેટલાએક મલી ૪

ત્રણ સહસ્ર ચોલી કસપ કિનખાખની, રંગ જૂદાને શોભિત તાજ;
 સાલુ ચણિયા ખેડે ખટ સહસ્રજ મલી, નહિં નુકસાન કંઈ સર્વ સાજ, કેટલા એક મલી ૫
 તેણે સમયે વેવાઈયે એવું કહ્યું, તમ પુત્રની સાડુએ ૬૬ માંડી;
 સહસ્ર ખેચાર રૂપૈયા લે ઊછિના, નહિં કર રાતમાં જાય છાંડી, કેટલાએ મલી ૬
 દિકરીનુલે તેતા કુંભિ પાપે પડે, હોસે હલાહલ કાણુ ખાયે;
 લક્ષ્મિનો નાથ લજ્જા મહારી રાખશે, મામેરું કર્યા વિના નહિં રે જાયે, કેટલાએક મલી ૭
 તેવેલા નાથજી લક્ષ્મિજી લેઈને, પ્રીતે પ્રભુજી મહારીલાજ રાખી;
 નરસૈયો વીનવે હાર આપો હરી, દાસના દુઃખ કેમ રહોછો સાંખી, કેટલાએક મલી ૮

૫૬ ૫૫ મું.

કોણુ આગલ જઈ વીનવું વીઠલા, શ્રીપતી લાજ રાખોને મહારી;
 દ્રુપતી લાજને કજ્જ આપ્યા હરી, દુઃખખામી નહીં દાસી તારી, કોણુ આગલ જઈ ટેકા ૧
 પ્રગટ થાઓ પ્રભુ ભૂતવ ભૂધરા, નરસૈના નાથ એવું ખરદ કહાવો;
 સેવકનુ સંકટ ટાલિયે ત્રિકમાં, તોતમે કાનજી ભલારે ભાવો, કોણુ આગલ જઈ ૨
 લોક દેખે સાડુ દુઃખદેહે ખાડુ, મંડલિક મદ ભરયો મૂઢપાખી;
 નરસૈયાના સ્વામી જેમ તેમ કરો, લાજ રાખી નાખો ખંધ કાખી, કોણુ આગલ જઈ ૩

૫૬ ૫૬ મું.

શ્રવણે સુનો થયો શામલા શ્રીહરી, લક્ષ્મિ નાથ શૂં નિદ્રા આવી;
 ખિરદ મોટું ધરયું પતિત પાવન તાણું, શરણ આવે તેની ખાંહય સાવી, શ્રવણે ૧
 દુષ્ટના દુષ્ટથી રાખ્ય રમા પતી, તમ વિના માહરે નહિં અવર સ્વામી;
 દુરિજન લોકને મન આનંદ ખાડુ, અવર કોને કહું શીશનામી, શ્રવણે સુનો થયો ૨
 રૂલની માળતે અધિક તુજને વશી, વીસરયો નાથ હું મન તારે;
 નરસૈયાના સ્વામી વિલંબન કીજીયે, હાર આરોપિયે કંઠ મહારે, શ્રવણે ૩

૫૬ ૫૭ મું.

દયા આણ્ય દામોદરા દાસની, તું રે મારો ઘણી વિરવ જાણે;
 પ્રગટ થયું નામતે તું થકી શામલા, વીઠલા વિનતી મન નાણો, દયા આણ્ય ટેક ૧
 મારે મંત્રતું જંત્રતું ધ્યાન ધરાણી ધરા, મિત્ર મોહન વિના નહિં રે ખીજે;
 હાર આપ્યા વિના લાજ કહો કેમ રહે, દીન દેખી પ્રભુ સેં નરીજો, દયા આણ્ય ૨
 સાર કીધા વિના નેટ નથિ છૂટવું, જો તારા ચરણની આશ આપી
 નરસૈયાના સ્વામી માન માગી કહું, દેહ દામોદરા તુજને સોંપી, દયા આણ્ય દામોદરા ૩

(૨૨)

૫૬ ૫૮ મું.

પરણિને પારકે હાથશું બાલવ્યાં, લાજ નાવેરે કંથ કેમ તુજને;
કોટી અખજ અપરાધ ક્ષમા કરી, મેહરે કરી માપસ રાખો મુજને. પરણિને પારકે ટેકે ૧
દાસને દાસિના દુઃખરાં કાપવા, દાઢને જાઓછો એક રવાસે;
આજ અલખેલરા રાજ સુણતા નથી, છુટકો નથી છબિલાળ નાસે. પરણિને ૨
જેવિ તેવી દાસિની લાજતો નાથને, પ્રીતમજ કેમ પ્રીતતોડી;
પ્રાણ જશો તોય અવરને નહિં બંબું, હઠિલા નાકહુંધું ખેહાય જોડી. પરણિને ૩
સોલસહસ્ત્ર એકસો આઠ સ્ત્રી તાહરે, તેમા એક અધિક હું દાસિ તારી;
નરસૈયાના સ્વામી શુંકહુ તૂજને, હાર આપી સાર કરને મહારી. પરણિને ૪

૫૬ ૫૯ મું.

વિશ્વ પાલક કરું વીનતી વીકલતા તુજવિના, દુઃખ કોણુજાણે;
વલ વલતાં મખલીતા તપ જમની, ત્રિકમા નિદ્રાશું તજશો વહાણે. વિશ્વપાલક ટેકે ૧
રોક્યો શું રાધિકા કહયું જેનું કરો, મુજપર દયાહરિ સેં નઆણે;
આવડો હુઠ પ્રણુ નવ ધટે તૂજને, તુટશે સ્નેહ ત્રિકમ તાણે. વિશ્વપાલક ૨
આ અવસર નહિં સાચવો શામળા, તો તારી કીરતી કોણુ વખાણે;
હાર નહિ આપો તો નરસૈને મારશો, રાડ લીધી મંડલિક રાણે. વિશ્વ પાલક ૩

૬૫ ૬૦ મું.

નંદના નંદન વાર લાગે ધાણી, દુરિજન લોકને શું હસાવો;
કોટી પ્રમહાંડમા ન્યુન નહિં તાહરે, લક્ષ્મીવર તુને લાજ નાવે. નંદના નંદનવાર ૧
પેરે પેરે પરણમું માન માળી કરી, કહણકું થઈ રહયો કૃષ્ણ કામી;
કપટ ભાવે ભજ્યો તોય તુજને હરી, સાર સાંભળ કર જગત સ્વામી. નંદના ૨
કોણુ વેળા થઈ હાર આપે નહીં, સાંભળ શામળા વાત મારી;
નરસૈયાના સ્વામી માહરે દુખ નથી, મારતાં લાજ જશેજ તારી. નંદના નંદ ૩

૫૬ ૬૧ મું.

પ્રથમ પ્રીતમાંડી હવે શું રહયો શામળા, ન્યુન તારે હરિ શીછે આજે;
કંઠમાં કુસમની માળ તું ગ્રહિ રહયો, તે કહો કૃષ્ણજી શાને કાજે. પ્રથમ પ્રીત ૧
સાચી ભક્તિ કરું લોક જૂડો કહે, કેમ તજ કાનજ નાશી જાઓ;
નાથજી તૂં વડો મંડળિક મદચહયો, વારે વિવંભર વેલા ધાઓ. પ્રથમ પ્રીત ૨

મેલ્ય માયા હવે પુષ્પના હારની, વાર લાગે ધણી વિરવનાથ;
નરસૈયાના સ્વામી આશ તારી ધણી, મૂકશો નહિં હરિ ગૃહયોરે હાથ. પ્રથમ પ્રીત ૩

પદ ૬૨ મું.

હાર મધુ સૂદના આજ જહાલો થયો, રાખી રૂદેમા થયોરે સાંસો;
હાર માંહે હીરા હશે શામળા, લોભી લક્ષ્મી વરા તે વિમાસો. હાર મધુ સૂદના ટેક ૧
મંડળિક ઊપર કૃપા કીધી ધણી, દાસપરધી દયા તેં ઉતારી;
સંકટનો સાથિ નહિં તુજવણુ શામળા, હે દિનાનાથ મૂકો નવિસારી. હાર મધુ સૂદના ૨
ભક્ત વત્સલ એવું ખરદે છે તાહરું, હુંરે વળગી રહ્યો તેની આશો;
પતિત પાવન હરિ નામ છે તાહરું, વિપત પડે હવે શું વિમાસો. હાર મધુ સૂદના ૩
વાંક નહિં વીહલા તમતણો તો રતી, પીડા પામું હરી મૂજ પાપે;
ભણે નરસૈયો મુને મંડળિક મારશે, જીવતો રહું જો હરિ હારઆપે. હાર મધુ સૂદના ૪

પદ ૬૩ મું.

હાર હૈયા વચે શુંરે રાખી રહ્યો, કૃપણ થયોરે તું કૃપણ કાલા;
થોડીક વારનોપ રણો પ્રભુ તાહરો, રડું ગમે તે કરો નાંદલાલ. હાર હૈયા વચે ટેક ૧
તાહરા બળતણી હિમ્મત માહરે, તુંરે આપીશ ને મારે લેવો;
તાહરા મંનમાં વાત કેવી હશે, દાસનો દાસધું જેવો તેવો હાર હૈયા વચે ૨
મરણથી માવજી હુંતો દરતો નથી, નેટ નિવારણ આ દેહ પરશે;
હાર આપ્યા વિના મંડળિક મારશે, તે અપજશ તારે શીર ચરશે. હાર હૈયા વચે ૩
કેટલી વેળા થઈ કરગરું કૃષ્ણજી, શુંકહું, શામલા વારેવારે;
નરસૈયાના સ્વામી આવો ઊતાવળા. તુજ વિના ભક્તને કુણુ ઉગારે ૪

પદ ૬૪ મું.

હું જાયક તું દાતારા દામોદરા, માહરે મંન એ ખરદ સાચું;
આપે નઆપે તોય તું ધણી ત્રીકમા, તુજવિના બીજા કોને નજાયું. હું જાયક ૧
ભક્ત સુદામાની સાર કરી શામળા, નવનિધી આપી તુઘ્યા મુરારી;
ચતુરભુજતેં ચંદ્રહાસ ઊગારીઓ, કિરતી ગાય છે જગત સારી. હું જાયક ૨
ગુર પાલક જેમ સદનથી લાવિયા, અરબુન પ્રતિજ્ઞા વાચા પાળી;
પ્રામ્હણના દશ પુત્ર હરયા હુતા, વૈકુંઠનાથ તું લાગ્યો વાળી હું જાયક ૩
એવા ધણાં વળી ખરદે છે તાહરાં, માહરું દુઃખ હરિ કહયુંરે તુજને
હાર નહિં આપોતો મંડળિક મારશે, નરસૈયો કહે હરી રાખ્ય મુજને. હું જાયક ૪

(૨૪)

૫૬ ૬૫ મું.

વાર થઈ વીઠલા વેગે વારે ચડો, નાગરી નાતમાં હાંસી થાયે;
ભક્ત ઉદ્ધારિયા અનેક આગે હરી, તમ વિના કાનજી કોને કહેવાયે. વાર થઈ ૦ ૧
દુપતી કાજ વેગે ધરી આવીયા, પૂરિયાં ચીર અનેક ભાતે;
રાખિયે લાજ કરો કાજ હરિ અમતાણું, વિલંબ ન કીજે પ્રભુ એજ વાતે. વાર ૦ ૨
જગ્ય તું જદુપતી સદાય શ્રવણે સુણી, પ્રગટથઈ પુત્રિને માન દીધું;
છાપ છાયલને ચીર ખલુ નવનવાં, પુરયાં પિતાંખર કાજ સીધું. વાર ૦ ૩
જયહરી જયહરી હાર આપો મુને, કેશવા કિરતી રહે જગમાં સાચી;
નરસૈયો નમિ નમિ કહે વાલા તૂજને, જન્મો જનમ તારી ભકિત જાચી. વાર ૦ ૪

૫૬ ૬૬ મું.

રાગ મેગમલ્લાર અથવા રામઘી રાગના પ્રભાતમાં પણ ગવાયછે.

છરે ચોદશ જોડે તારી વાટડી, મારો નાથ ન આવે;
મંડલિક ખડગ કાઠી રહ્યો, મુને કુણુ મુકાવે; ચોદશ જોડે તારી વાટડી. ટેક ૧
હઠીલાજી હઠ મૂકીએ, હાર આપીએ મુજને;
માર્યા પછી મારા નાથજી, લાજ લાગશે તુજને. ચોદશ જોડે ૨
છરે ગજ કારણ ગરડ છાંડિયો, આજુએર ઉત્તણા;
નરસૈયાને હાર આપતાં, આવડું શુરે રીસાણાં. ચોદશજોડે ૩
છરે વામન રૂપે ખલી છલ્યો, ધરા તણ પદ કીધી;
ઈંદ્રનુઈંદ્રાસન રાખવા, સીધ ખલનેરે દીધી. ચોદશ જોડે ૪
છરે મોસાણું કીધું ભલું, ગ્રથ ગાડેરે નહોતો;
લક્ષ્મીજી લેઈ પધારીયા, મુને કીધો સમોતો. ચોદશ જોડે ૫
રામાસું રંગે રમો, પ્રભુ મુજને વીસારી;
છપિલાજી તમ કંઠથી, હાર આપો ઉતારી. ચોદશ જોડે ૬
નરસૈયો વિનતી વિનવે, રાય દામોદર સુજાણ;
તમે હઠે નથી ખોલતા, મંડલિક અન્નણ. ચોદશ જોડે ૭

૫૬ ૬૭ મું.

રાગ ઉપર પ્રમાણે

વિવિધ વિચારી પ્રીતડી, જોને શ્રીરંગ રાતો;
હાર નહિં આપો તો મારશે, મંડલિક મદ માતો. વિ ૦ ટેક ૧

કામી થયો તું કેશવ, મુને પર ભવે પાપી;
લોભી થયો લક્ષ્મિવરા, પુતના તેં સંતાપી. વિ૦ ૨
મહારી વારે ચડોને વીઠલા, નહિંતો પ્રદ તુજ જશો;
નરસૈયાને મંડલિક મારશે, તારા ગુણ કુણ ગારો. વિવિધ વિચારી ૩

૫૬ ૬૮ મું.

રાગ દેશી ફેર પ્રભાત

મહા હડીસો મુખથી ન ખોલે, જુઠડો છે જડુનાથ રે;
ધુતારો ધરણીધર જાણો, અટક્યો ન મુકે વાત રે. મહા હડીસો ટક ૧
ગોકુલમાં તું થયો ગોવાસો, નવનીતકેરો ચોર રે;
ભક્તી ભગત સવરી ના એણે, જુઠા પ્રારથાંખોર રે. મહા હડીસો ૨
પરાધિન થઈ પેટજ ભરતો, લેતો ગુજરીના ધાન રે;
નરસૈયા સાથે હારને કાજે, આવડું શું અભિમાન રે. માહાહડીસો ૩

૫૬ ૬૯ મું.

મહા હડીસો મુખથી ન ખોલે, શામસો મહા કુન્ત રે;
ધુતારો ધરણીધર જાણ્યો, અહિર જત તર જત રે. મહાહડીસો ટક ૧
ચંચલ લંપટ આડી ખાતો, સધલે કરતો શોર રે;
ગોકુલમાં ગિરીધારી રહેતો, નવનીત કેરો ચોર રે. મહાહડીસો ૨
તું ગુજરધનાઈને ઘેરે જતો, ત્યાં તું ટાહાડો હુમરો ખાતો;
ધનાઈ ખાંધતી ઘાડો તાણી, ત્યાં હું મેલાવતો સારંગ પાણી. મહાહડીસો ૩
તે વેલા સંભારો વાહાલા, ધ્યા મનમાં આણો રે;
મહારાજ મોઘા નવ ચૈયે, મને પોતાનો કરીને જાણોરે. મહાહડીસો ૪
મારે રૂંડે તારૂં રૂંડું, મહારે ભૂંડે તારૂં ભૂંડુંરે;
મારી પત્ય જતાં તારી પત્ય જશે, ત્યારે ગોકુલમાં કેમ રહેવાશે રે. મહાહડીસો ૫
લોકો સહુ વરવાં ખોલેછે, ઢાંક્ય મારાં કે ઉઘાડું તારાં;
નગર ખરડક ખોલા કહિયે, તે તમે નવઆણો હૈયે. મહાહડીસો ૬
ત્રખભાણમુતાએ પકડી રાખ્યો, તુજ વણ કુણકરે રહાય રે;
નરસૈયાને હાર નહિ આપો ત્યારે, તેવિના જશ કુણ ગાયરે. મહાહડીસો ૭

(૨૬)

૫૬ ૭૦ મું.

રાગ મેવાડો.

નરસર્ધ મહેતો પોતાની પુત્રી કુંવરખાધને કહે છે.

સાસરે પધારો રે મહારી કુંવરી રે, વિપ્રિત વેદનારે વિશાર; ૧
 પીયર તમારું રે પુત્રિ હુંકડું રે, છે શ્રી ગોકુલમાં પરિવાર. સાસરેં ટેક
 હરિ ગુણ ગાતાં રે ધડપણ ધાલજે રે, સત સંગે કરજે વલી સુવિચાર; ૨
 રૂઢન મ કરશો રે રૂઢિયા ફાટતે રે, નથી કોઈ આસુનું લોનાર. સાસરેં
 મારેતો નિરધનનેરે પેટ તું પડી રે, કંઈ ન પામી તુંતો સુખ; ૩
 નિઠારને નાત્યરે નટ નાગર તાણી રે, ઠામ ઠામ દીધાંછે ખાહુ દુખ. સાસરેં
 એમ ન કીજેરે મારા તાતજી રે, રાખો શ્રીનાયજી શું નેહ; ૪
 સાર ઘણીકીધારે એણે શામળે રે, તે આજે કેમ દેશે છળીલોજી છેહ. સાસરેં
 જોણેને મામેરું રે હરિયે પહેલાં કરયું રે, રાખી દુટ સભામાં વલી લાજ; ૫
 હુંડીને શિકારીરે, હરિયે હેતસુંરે; તે હાર આપશે શ્રીમહારાજ. સાસરે પધારોરે
 સાસરિયે જઘનેરે હવે હું શુંકરું રે, જ્યારે રૂઢડા સારંગપાણ; ૬
 તમને જ્યારેરે મંડલિક મારાશેરે, ત્યારે અમે તજશું અમારારે પ્રાણ. સાસરે પધારોરે

૫૬ ૭૧ મું.

માનખાધ કહેછે. રાગ મેવાડો

આધારને હુતોરે હરિ મુને તાહરો રે, અમો અખલા દુરખલ નાર; ૧
 પ્રિતરહીને હુતીરે પેલા ભવ તણીરે, તે ત્રિકમજી પેલી કેમરે વીસાર. આધારને હુતોરે
 પટકુલ પ્રેમદાનારે પ્રીતે પ્રીયાં રે, રાખી દુટ સભામાં વલી લાજ; ૨
 દીન જાણીનેરે અમને કયાકરો રે, મેહેતાજીને મુકાવોને મહારાજ. આધારને હુતોરે
 ગૃહયાનેયકીરે ગજ મુકાવિયો રે, વારે તમે ધાયા અરવાણે ચર્ણ; ૩
 દાસના દોહયલાંરે તમે સહીનવસકો રે, શું સુતાહો અશરણ શર્ણ. આધારને હુતોરે
 સોરઠને સધલુંરે હરજી હસાવિયુંરે, હારને ઘણી લાગી વાર; ૪
 હલવાને પડ્યાંરે સહુ હરખે ભર્યાં રે, વાર નહીકાધું નંદકુમાર. આધારને હુતોરે
 ગુણલાં સાંભલિનેરે પ્રભુ સહીનવસકો રે, એકલા શોકરશો રે વિલાસ; ૫
 દીન જાણીનેરે અમને દયાકરો રે, પુરોઅમ અખલાકરીરે આશ. આધારને હુતોરે
 વિનંતી અમારી સ્વામી તમે સાંભલો રે, છોજી તમે ભક્ત વત્સલ ભગવાન; ૬
 કરજોડિનેરે કરેછે વિનતી રે, માનખાધ માગેછે માન. આધારને હુતોરે

(૨૭)

૫૬ ૭૨ મું.

રાગ મેવાડો રતનખાઈ કહે છે

દામોદર દીનનેરે દરશન દીજીયે રે, વાલા તારો મેહેતોજીરે દુભાય;
જનમો જનમનોરે દાસ તમારડો રે, શામલિયાજી કીધીછે ખડુ સહાય. દામોદર ૦ ટેક ૧
નરસૈયાનેરે મંડલિક મારશે રે, તમો પોહોડ્યા રાધાજીને ઘેર;
ગોપિયાનીસાથેરે પ્રભુજી રંગેરમોરે, સ્વામી તમ સેવકની શીપેર. દામોદર દીનનેરે ૨
પ્રિતડલીના ખાંધ્યારે પ્રભુજી પધારજી રે, આવોજી રમિયે રાસ વિલાસ;
મોગરાનીમાલારે લેતા આવજી રે, પૂરો અમ અપલાકેરીરે આશ. દામોદર દીનનેરે ૩
અમ્હાડતો ભટકીરે અમો ભૂલાં પડ્યાં રે, પામ્યા શ્રીગોકુલમાં તો હામ;
નરસૈયા સાથેરે લઈરહ્યા રસજીરે, તેમાં નહીસરે શામલિયાજી કામ. દામોદર દી ૪
વંદાને વનમાંરે લાડ લડાવિયાં રે, તેવી પ્રભુ પૂરો અમારીરે આશ;
વિહલજી વિનંતીરે સેં નહીં સાંભલોરે, અમો હરી છેએ તમારારે દાસ. દામો દરદીન ૫
દીન જાણીનેરે અમને દયાકરોરે, નરસૈયો મુકેછેરે માન;
એછે વિનંતીરે રતનખાઈનીરે, શામલિયાને કરેછેરે સાન. દામોદર ૬

૫૬ ૭૩ મું.

રાગ મેવાડો કાનખાઈ કહે છે

શામલિયા સનેહીરે અમઘેર આવજીરે, કહું મારા મનહાકેરીરે વાત;
મોગરાનીમાલરે લટકતી લાવજીરે, રસિયા જીવો વિતીગઈ ખધીરાત. શામલિ ૦ ટેક ૧
કોડતો કૃષ્ણજીરે કામનિના પૂરવારે, આવોજી સભામધ્ય મહારાજ;
મહેતાજીનેરે મંડલિક મારશેરે, લક્ષ્મીવર જશે તમારીરે લાજ. શામલિયા સનેહીરે ૨
હાર ન આપ્યોરે અતિ હલવા પડ્યારે, તે તમને કેમ ગમેછે નાથ;
વિનંતી કરીને કાન તમને કહ્યુરે, છુડતાંનો આવી આસોં હાથ. સામલિયા ૦ ૩
પ્રિતડલી ખંધાણીરે પ્રભુ તમથી ધણીરે, અમો ખીજકોની કરિયે આશ;
વેલાતો વિતીછેરે જગી જીવો જાદવારે, આસનથી ઉઠો શ્રીઅવિનાશ. શામલિયા ૦ ૪
વિલંબ કર્યાથીરે વાત વણુશીજશેરે, પ્રિતમજી પધારોને આવાર;
કાનખાઈ કહેછેરે મોહનજી માનીયેરે, હરિ મારા નોધારા આધાર. શામલિયા ૦ ૫

૫૬ ૭૪ મું.

રાગ મેવાડો પાનખાઈ કહે છે

મારા જીવનજીરે જદુપતી જાદવારે, વિનંતી સુણોને વિશ્વધાર;
મારજી તમારેરે છે હું શામલા રે, તોયે વાલા કેમ કરો નહિં વાર. મારાજીવ ૧

સભા સહુ દેખતાં હાર હરિ આપીયે રે, ખરદ પાસેને પોતાનુ રામ;
 સહાય સેવકનીરે કાડે કીજીએ રે, મેહુતાજીના મનની પૂરો હામ. મહારાજવન ૨
 ગોકુલમાં ગિરધારીરે રક્ષાકરી ગાયની રે, ગોપિયોને ઘણાં લડાવ્યાં લાડ;
 તેમ મેહુતાજીનીરે આશ પૂરીએ રે, અળસા માનુ તમારોરે પાડ, મારાજવન ૩
 જગમા જનમીનેરે અમો ભૂલાં ફર્યાં રે, નિચ ભકિત કરીને પામ્યાં દામ;
 પાંહુય ગૃહ્યાનીરે લાજ પધી નાથને રે, પ્રિતકરી તમસું સુંદરશામ. મારાજવન ૪
 તમારે જગત મારે ભકતો અનેકછે રે, અમારેતો એક તમે ભગવાન;
 પાનપાઈ કહેછે પ્રભુજી પધારીયે રે, વાલા હાર આપીને રાખો માન, મારાજવન ૫

૫૬ ૭૫ મું.

રાગ મારૂ સુરસેનાસખી કહેહે

શ્રીજી મહારી વીનતી રે, તમે સાંભલો સારંગપાણુ રે;
 સંકટ તમને શું કહું વાલા, તમોછો ચતુર સુભાણુ. શ્રીજી મહારી ૧
 દાસને દુઃખછે દોહલાં, તે કેમ સહોછો મહારાજ રે;
 વિલંબ નફાજે વીઠલા, હવે ગઈ સેવકની લાજ. શ્રીજી મહારી વીનતી ૨
 અમો હલવાં પર્યાં દામોદરા, તો તારા ગુણ કોણુ ગાય રે;
 ખરદ નપાસો ભુધરા, તો અમે કેમ જીવાય રે. શ્રીજી મહારી વીનતી ૩
 સજ સેં નથાઓ શામલા, તમે ભોગલ ભાગો આજ રે;
 હાર આપો હરી દાસને, જેમ જય મંડલિકની લાજ રે. શ્રીજી મહારી વીનતી ૪
 અમ વીના તમે એકલા, પ્રભુ ગો કરશે વિલાસ રે;
 પરસ્પર છે કાનજી, અમને તમારી આશ રે. શ્રીજી મારી ૫
 જસહસતાછો શામસુંદરવર, અમો છુ તમારી નાર રે;
 નેહ વિના નારી કેમરહે, કઈકરો મન વિચાર રે. શ્રીજીમારી ૬
 સ્વામી સેં નથી જાણતા, મન ઉતારોને રીસ રે;
 અપરાધ અમારો ક્ષમા કરો, નામે સુરસેના શીશ રે. શ્રીજીમારી ૭
 અમો અપસા તમને નમું, અમને કરોં પસાય રે;
 નરસૈયાને ઉગારીલીજે, ત્યારે હરિયાવૈકુંઠ રાય રે. શ્રીજીમારી ૮
 સુરસેનાની વીનતી, સાંભલી દામોદરરાય રે;
 આસનથી હરી ઉઠિયા, દાસને કર્યો પસાય રે. શ્રીજી મારી વીનતી ૯

(૨૯)

૫૬ ૭૬ મું.

રાગ માર

- સુરસેનાનિ વિનતિ જાણી રે, આસનથી ઉઠ્યા સારંગપાણી રે;
જલહલતા પ્રમ્હ તે આવે રે, સખી હરખધરીને વધાવે રે. સુરસેનાની ટક ૧
- સધલી પાછને ખીડી આપી રે, રીસે બળ્યા તે સધલા પાપી રે;
નવ જાણે નરસૈયો વિચાર રે, આવ્યા મંડપમા મોરાર રે. સુરસેનાની ૨
- મુખે ખોલ્યા તે શ્રીજીગદીશ રે, નામી સર્વ સખીને શીશ રે;
તમારી સ્તુતી સહી નવ જાય રે, એમ ખોલ્યા તે જદવરાય રે. સુરસેના ૩
- સર્વ સખિયે દીધું આલિધન રે, દીન ખોલ્યા જગજીવન રે;
સર્વ સખીને સમરખ્યા હાર રે, નૈણે વહેછે જલની ધાર રે. સુરસેનાની ૪
- તમે સાને કરો વિકાપ રે, હાર અરપું આપો આપ રે;
તમે વેચો તો વેચાજાં રે, કાચે તાંતણે ખાંધ્યો આપું રે. સુરસેનાની ૫
- પ્રહ્લાદિકને વશ નહિં થાજાં રે, વેદ વિદ્યા હોએ ત્યાં ન જવુ રે;
એવું ખોલ્યા શ્રીજીગદીશ રે, નામી સર્વ સખીને શીશ રે. સુરસેનાની ૬
- જેને મન ધણો અભિમાન રે, ત્યાંથી દૂર સદા ભગવાન રે;
હું તો સત્ય વચનજ ભાંખું રે, હું તો લજ્જા સેવકની રાખું રે. સુરસેનાની ૭
- તમે જેરેમાગોતે આપું રે, તમ વચન કદી ન ઉથાપું રે;
તમને કહું વિસ્તારી વાત રે, મેહેતાજીની વધારું ખ્યાતરે. સુરસેનાની ૮
- માટે કહોને કેદારો ગાય રે, તેવિના નહિં હાર અપાય રે;
હું તો જઈ ખેસું આસન રે, સત્ય માંનજે મૂજ વચન રે. સુરસેનાની ૯
- તમે પ્રાણયડી છો પ્યારા રે, કાણુ એક ન મુંકૂ ન્યારા રે;
એમ ખોલ્યા દામોદર રાય રે, સહુ સખીયોને હરખ નમાય રે. ૧૦

૫૬ ૭૭ મું.

રાગ આશાવરી

- સખિયોરે જ્યારે હરખજ પામી, ત્યારે રીઝ્યા સારંગપાણીજ;
હુશી હુશી વચન શ્રીમુખ ખોલ્યા, ધન્ય ધન્ય વૈષ્ણવ વાણીજ. સખિયોરે ટક ૧
- કુંવરખાઈ કહે કરજેડી, સાંભળો મહારા તાતજ;
દામોદર રાય ધણો વાલોછે, કેદારો સાક્ષાતજ. સખિયોરે ૨
- ગિરિવરધારી ને કુંજવિહારી, તે સાથેછે હોડજ;
દામોદરસું પ્રીત ખંધાણી, તે રાગ કેદારાની જોડજ. સખિયોરે ૩

મેહેતાજી મન સ્થિર કરી રાખો, નહિં મુકે નાથ તમારાજી;
 દામોદર રાયને પ્રણા વાલોછે, તે ગાઓને રાંગ કેદારોજી. સખિયોરે ૪
 મેહેતાજી કહે પુત્રી મહારી, દેવાળિયા કહેવાઈયેજી;
 સાઠ રૂપેયે ધરેણે મુક્યોછે, માટ કોનો કેદારો ગાઈયેજી. સખિયોરે ૫
 ધરાણીધર મેહેતાજીને મંદીર, ખત લખીને આપ્યુંજી;
 તે રૂપેયા આપ્યાવિના, જો ગાડંતો જીભ કાપ્યુંજી. સખિયોરે ૬
 અટક સાંભળી મેહેતાજીની, સમરથ સારંગપાણીજી;
 કેદારો મુકાવા આલ્યા, પ્રીત પુરવની જાણીજી. સખિયોરે જ્યારે હરખજ પામી ૭

૫૬ ૭૮ મું.

રાગ કાલોરો

કેદારો મુકાવાને આલ્યા, તે ભક્તવત્સલ ભગવાન સ્વરૂપ;
 ધરાણીધર મેહેતાજીને મંદીર, લઈ આલ્યા મેહેતાનુ સ્વરૂપ. કેદારો રે ૧
 ધનઆપી ખત માણીરે લીધું, મેહેતાનો મહિમા વધારયો રે ખાહુ;
 ધરાણીધર નાગરને ઘેરે, એક અપાંગળી હુતીરે વાહુ. કેદારો રે ૨
 તેને ઘેલી કહિને સાહુકો જોલાવે, તેને મંદિર પંધારયા ભગવાન;
 મસ્તક હાથ મુકીને ઉઠાડી, તેનું રૂપ કીધું લક્ષ્મી સમાન્ય. કેદારો રે ૩
 એકપંથ બેકારજ કરીને, હરિ આવ્યા જુનાઘડ મોજર;
 મેહેતાજીને જોળે ખત નાખ્યું, અંતિમ રહિને દેવ મોરાર. કેદારો રે ૪
 તરે શ્રીપાંતે સરવે દીઠું, મંડલિક પાસે માગે માન;
 નરસૈયો ઈશ્વરનો સેવક, કહ્યુકરો હટિલા રાજન, કેદારો રે ૫
 અન્યો અન્ય સાહુ વાત કરેછે, ખત આપ્યું દામોદર રાય;
 નરસૈયાને મંદિર મોકલો, નહિંતો આપણો મહિમા જાય. કેદારો રે ૬
 તળાજેથી તતક્ષણ આવ્યા, કહે ધરાણીધર સાંભળો રાય;
 હરિના જન હરિ સરખા જાણો, મેહેતાજીને લાગો પાય. કેદારો રે મુકાવાને આલ્યા ૭

૫૬ ૭૯ મું.

રાગ સારંગ

દ્વારિકા પોહોત્યા કમલાપતી, રામાનંદ પ્રત્યે કહે વિનતી;
 તમે જુનાઘડલગી વેગે જાઓ, નરસૈયાનાગરને કરો પસાવો. દ્વારિકાં રે ૧
 આવ્યા રામાનંદ સભા મોજર, એવે ધરાણીધર કહેછે વીચાર;
 મેહેતાનેરૂપે આવ્યા ભગવાન, અપાંગ વાહુ કીધી લક્ષ્મી સમાન્ય. દ્વારિકાં ૨

અર્ચ્યાપી ખત લીધું હરી, ધરણીધરે વાણી ઓચરી;	
શ્રોપાત સાંભલીને દિલભીર થયા, મંડલિકરાય વિચારી રહ્યા. દવારિકા	૩
અન્યો અન્ય વારતા ઓચરે, વૈષ્ણવ સાથે દેશ કોણુ કરે;	
દક્ષણવંત ગંગોદક ભર્યો, નરસૈયો નાગરં વૈષ્ણવ ખરો. દ્વારીકાં	૪
ગાયે રત્ન ગલાશું રાય, રત્ન જડે ને જીવે ગાય;	
એવી પ્રીત દામોદર ક્યાધી કરે, ભાગી ભોગલ હાર કઠેધરે. દ્વારિકાં	૫
તે માટે મહેતાને મોકલો ઘેર, પ્રાદ્યણશું નવપ્રીજે વેર;	
બેરપ્રીધે નવથાએ ભલું, તે માટે કડીએ એટલું. દ્વારિકાં	૬
એમ સભાજન સરવે કહે, તે તો મંડલીક સરવે લહે;	
પ્રસંખ પરધાન વિચારે પેર, નરસંધ્યાને મોકલિએ ઘેર. દ્વારિકાં	૭

૫૬ ૮૦ મું.

રાગ સારંગ.

રામનંદ સન્યાશી ઓણીપેરે કહે, એ કથા અધવચ નવરહે;	
કોઈ કોઈની કુડી પક્ષ કરે, તે સન્યાશી નરકે શંચરે. રામાનંદં	૧
વૈષ્ણવ જનને નિંદે જોહ, કુંભીપાકે પડે નર તેહ;	
પાંડુપુર નગરછે એક, તેમાં નામો ભક્ત વિશેષ. રામાનંદં	૨
નામદેવને હરિસું પ્રીત, રામાનંદં કહે શુભરીત;	
પ્રાદ્યણે આણી મરતક ગાય, લઈ ખાંધી સુલતાન સભાય. રામાનંદં	૩
નામદેવે સજીવન કરી, તુલસી માલા કંઠે ધરી;	
નામદેવ નરહરિ ગુણ ગાય, આવ્યા સમરય વૈકુંઠ રાય. રામાનંદં	૪
જુહાલોક સહુ જોઈરહ્યા, વૈષ્ણવજન તે સાચા થયા;	
ભગત જગતને આદથી વેર, પ્રભુ સેવકની જાણે પેર. રામાનંદં	૫
પ્રહ્લાદજીપર કોપ્યો તાત, વિભિષણને વીરે દાધી લાત;	
અમરિષને દુરવાસા કોપીયો, ધ્રુવખાલક તે વનમાં ગયો. રામાનંદં	૬
ત્યાં મલિયા રૂશી નારદરાય, આપી મંત્ર કર્યો વિદાય;	
તેણે ધરયું હરિનુ ધ્યાન, પ્રસન્ન થયા પોતે ભગવાન. રામાનંદં	૭
ભક્ત જાણીને સુધ લીધ, ધ્રુવજીને તો અવિચલ કીધ;	
સુધનવા ઉગાર્યો હરી, તેલકડાને ટાહાડી કરી. રામાનંદં	૮
પાંચાલીનાં પુરયાં ચીર, તેતો પોતે હલધરવીર;	
માટે મહેતા તમને કહું, સંસાર ચરિત્ર હું સઘલું લહું. રામાનંદં	૯

હાર લિધા વિના જાઓ ઘર, તો વૈષ્ણવની લાજરહે શીપેર;	
ભાગી ભોગલને આપો હાર, ત્રિભુવન વરતે જયજયકાર. રામાનંદં	૧૦
નિજ ઘરમનો ખેલી માહારાજ, ઠામ ઠામ જનની રાખે લાજ;	
રહો વિશ્વાસે આણે ઠામ, હવે ડગમગ શું આવે કામ. રામાનંદં	૧૧
મેતા તમારી ભક્તિ ખરી, હાર આપશે હેતે હરી;	
રામાનંદં એણીપેરે ઉચરે, મેતાજી મનમાં હરખજ ધરે. રામાનંદં	૧૨
કેદારો આલખીને ગાય, સર્વ સખીને આનંદ થાય;	
જય દામોદર જય રણછોડ, નિજ ભગતના પુરો કોડ.	૧૩

૫૬ ૮૧ મું.

રાગ કેદારો

મારો વાલોજી રાગ મુકાવીને આવ્યા, મેહેતો ખત વાંચીને ખુંખારે રે;	
નાચે કુદેને તાલ વજાડે, મારો વાલોજી નવ વીસારે રે. મારો વાલોજી ટક	૧
મધુરે સ્વરે કેદારો ગાયો, મહારો ગોરિયો ગમાણે આવ્યો રે;	
ઠમકે ધુધરી નેપુર વાજે, મહારો રાગ કેદારો મુકાવ્યો રે. મારો વાલોજી	૨
પ્રગટ થાઓ પાતલિયા સભામાં, મુજને આપો હાર રે;	
આવો છખીલા શાઈદું દીજે, સાને લગાડો વાર રે. મારો વાલોજી	૩
મલપતા મંદિરમાં આવો, જાણો દીનદયાસરે;	
સભા સર્વ દેખતાં કાનૂડા, મારી કંઠે આરોપો માલ રે. મારો વાલોજી	૪
એમ કહી ખત મસ્તક મૂક્યું, સખિયો થાઓ સાવધાન રે;	
જયજયકાર ખોલે નરસૈયો, સર્વ સખીયો કરો ગાન રે. મારો વાલોજી રાગ	૫

૫૬ ૮૨ મું.

રાગ પ્રભાત

દામોદર દિલ માંહે વિચારે, મેહેતો ભગતછે મહારો રે;	
કાણુઅ મુજને નવવિસારે, ગણે પ્રાણુથી પ્યારો રે. દામોદર ટક	૧
એમ વિચારી ગયા અલખેલો, ધરાણી ધરને ઘર રે;	
કેદારો મુકાવિ લાવ્યા, જુકતે જાણી પેર રે. દામોદર	૨
ખત લાવીને ખોલે નાખ્યું, તેતો સરવે જોયું રે;	
મેહેતો મનમાં રાજી થયા ખાહુ, જોતાં મનડું મોહ્યું રે. દામોદર	૩
કોડેથી કેદારો ગાયો, તેતો મુજને ભાવ્યો રે;	
ઉપમાં આપી મુજને ખલધની, ગોરિયો ગમાણે આવ્યો રે. દામોદર	૪

૫૬ ૮૩ મું.

રાગ પ્રભાત.

- ભાગ્ય ભોગલ શામલિયા સાથી, દોલડા મુકાવો ને ગોવાલા રે;
આહિરને આવડો શો અટકો, આપો ભોગરાની માલા રે. ભાગ્ય ભોગલ ૧
હવે ગાલ નહિંદઉં ગોવિંદજી, લમાકરો અપરાધ રે;
શિવવિરંચી તારો પાર ન જાણે, તેસુંકરયો મેં વાદ રે. ભાગ્ય ભોગલ ૨
શુક શૌનકાદિક ધ્યાન ધરેછે, તે તું નંદકુમાર રે;
લક્ષ્મિવર મેં કહ્યો તુજને, લંપટ વારંવાર રે. ભાગ્ય ભોગલ ૩
સેવક જનના ખોટ્યા સામું, જોધ્યેનહિં જડુનાથ રે;
અંવગુણ ભરિયો પાણીયું તારો, હેતે આલો હાથ રે. ભાગ્ય ભોગલ ૪
સુધ ભુધ લજ્જા પ્રેમી જનમાં, નવ રહે લગાર રે;
પ્રેમ વચનમાં જે ખોલાયું, વિહલ વારંવાર રે. ભાગ્ય ભોગલ. ૫
ગુણસાગરછો શ્રીગિરિધારી, ખાનાની પત રાખો રે;
મેહર કરી મહારાજ મુજપર, દાસને દરશન દાખો રે. ભાગ્ય ભોગલ ૬
આવો આલિંધન દીજે મારા વાલા, સુંદર મુખડું નિહાલું રે;
ભણે નરસૌયો રજની વીતી, યયું ત્રૈલોકમાં અજવાલું રે. ભાગ્ય ભોગલ ૭

૫૬ ૮૪ મું.

રાગ પ્રભાત.

- જગ્ય જગ્યરે જડૂપતી, રજની વિહાણી,
મંડલિક મુજને ખાડુખિવરાવે, જીવનલ્યો જાણી, જગ્ય જગ્યરે ૧
અરણ ઉદયની વેલા થઈછે, હરાણી તો આથમી;
દીપક જોલ્યો આંખી થઈછે, કહું મસ્તક નામી. જગ્ય જગ્યરે ૨
વસોણાંવાજે ને ધંદીયોગાજે, પ્રેમદા ભરે પાણી;
કેસવજી તમે કેમ ન આવ્યા, કોણે ખાંધ્યા તાણી, જગ્ય જગ્યરે ૩
મછકંદને કુંભકરણી ઝીલ્યા, તેની ઉંધ તને આવી;
આલસુ કેમ ખન્યા અલખેલા, શું ખેલા રીસાવી. જગ્ય જગ્યરે ૪
દીનખંધૂછો દામોદરજી, હાર હરી આપો;
નરસૌયો કહે નાથજી મહારાં, કષ્ટ તમે કાપો. જગ્ય જગ્યરે જડૂપતી ૫

૫૬ ૮૫ મું.

રાગ પ્રભાત.

ખત વાંચતાં હું ખંખારયો, તેની તમને ચડીછે રીસ રે;
 સેવકના અપરાધજ સામું, શું જુવો જગદીશ રે. ખત વાંચતાં. ટક ૧
 શ્રીપતી સહાય કરો સેવકની, વેક્ષા થઈછે ઝાઝી રે;
 મોગરાની માલા લઈને પધારો, મેતાજી થાયે રાજી રે. ખત વાંચતાં ૨
 ઉઠો ઉઠો હરી થયું અજવાલું, ખોટી નથાઓ પલએક રે;
 પ્રીતમજી પ્રેમેથી મેટું, મુકાદો હરી ટેકરે. ખત વાંચતાં ૩
 એવું સુણી ઉઠ્યા અલખેસો, થયો ત્યા ખાલુ કડાકો રે;
 જાણું મેઘ ગાજ્યો અશારો, એવો થયો ભડાકો રે. ખત વાંચતાં ૪
 મોહનજી કહું સુણો મેહેતાજી, અંતર નથી તમ સાથે રે;
 પ્રીત કરી તુજને પેરાવું, હાર હું મહારે હાથે રે. ખત વાંચતાં ૫
 તુજવિના મહારે નવ યાસે, હું પુરું તારી આશ રે;
 એમ કહીને ખન્ને ભેટ્યા, નરસૈને અવિનાશ રે. ખત વાંચતા ૬

૫૬ ૮૬ મું.

રાગવસંત

કમાડ કલકલિયાં ને ગગન ગરગડિયાં, મંડલિકના મંદીર;
 મોગસ ભાગીને તાલારે ટૂટ્યાં, પધારયા ગામરાસીર. કમાડ કલકલિયા ને ૧
 ખલભલિયાં ઘડકોશીશારે, પડે પોલ પગાર;
 નાદા હાર સભાથી સર્વકો, યદ્યરહો હાહાકાર. કમાડ કલકલિયાને ૨
 આસનથી કહયા અવિનાશી, આવ્યા સભા મોજર;
 સભા સરવે દેખતારે આખ્યો, આખ્યો મેહેતાજીને હાર. કમાડ કલકલિયા ને ૩
 ખીતાંખર પ્રીતે ઓઢાડયું, આખી કાને કુંડલ જોડ;
 મસ્તક મુગટ સમરખી નાચે, જ્યજ્ય શ્રીરાગજોડ. કમાડ ૪
 મુખ મોરલી મંદૂરી વજ્રડે, દીનોનાથ દયાળ;
 રંગીસો છખીસો છોગાળો વાસો, તે લેભમરી કરતાળ. કમાડ ૫
 જ્ય જ્યકાર ખોસે સાલુ સખીયો, ધન્યધન્ય ગોકુળ રાય;
 નરસૈયાને ફરિકરિ ભેટ, હૈડે હરખનમાય. કમાડ કલકલિયાંને ગગન ગરગડિયાં ૬

- આફરિયે જો દ્વાર ઉઘાડી, હાર ગોપાળરાયે કીધો રે; ૧
- રાજા મંડલિક ચરચર કાંધ્યો, મેં મોટો અપરાધ કીધો રે. આફરિયે જો દ્વાર ૧
- સન્યાસી સૌ વિસ્મય પામ્યા, વરત્યો હાહાકાર રે; ૨
- જેને જેવો તેને તેવો, દીઠા દેવ મોરાર રે. આફરિયે જો ૨
- નરસૈઆશ્રમે નૃસિંહરૂપ દીઠા, મુકુંદાશ્રમે મુકુન્દરૂપ રે; ૩
- અચ્યુતાશ્રમે અચ્યુતરૂપ દીઠા, માધવાશ્રમે માધવરૂપ રે. આફરિયે જો ૩
- અદ્ભુતાશ્રમે અદ્ભુતરૂપ દીઠા, વિસ્વંભરે વિરવરૂપ રે; ૪
- વિરવેશ્વરઆશ્રમે વિરવરૂપ દીઠા, કેશવાશ્રમે કેશવરૂપ રે. આફરિયે જો ૪
- રઘુનાથાશ્રમે રઘુનાથરૂપ દીઠા, ભીમે દીઠા રામ રે; ૫
- રાજાની માએ ચતુરસુજ દીઠા, રાણિયે દીઠા સુંદર રથામ રે; આફરિયે જો ૫
- શ્રીપાતપંડિતે સુંદરરૂપ દીઠા, શીધરે દીઠા પ્રલ્લભ્યાર રે; ૬
- પ્રલ્લભ્યારથીયે પ્રલ્લરૂપ દીઠા, પ્રસાદપુરીયે ત્રીપુરાર રે. આફરિયે જો ૬
- પ્રલંબપ્રધાને પ્રાદરૂપ દીઠા, મંડલિકે દીઠા કાલ રે; ૭
- સભાએ દીઠા સુંદર શિરોમણ, સજ્જને દીઠા ખાલ રે. આફરિયે જો ૭
- જંગી ધ્યાનીયે જયોતીરૂપ દીઠા, કુંવરખાઈયે દીઠા પિતાય રે; ૮
- મેતાળયે લટકાલો છોગાલો દીઠા, શ્રીગોકુલના રાય રે. આફરિયે ૮
- અખવપાતને જેવો તેને તેવો, વ્યાપી રહ્યો કણ્ણાલ રે; ૯
- મેહેતાળની કંઠે આરોપી, લઈ મોગરાની માલ રે. આફરિયે જો, ૯
- રાગરાગનુ તાન મિલાવે, મોરલી મદન ગોપાલ રે; ૧૦
- જય જયકાર કહે સરવકો, હરિ ભક્તવત્સલ પ્રતિ પાલ રે. આફરિયે જો ૧૦
- લોકસાહુ રાજાને કહેછે, તમે મોટો અપરાધ કીધો રે; ૧૧
- રામાનંદને રીસચડી ખાહુ, શાપ રાજાને દીધો રે. આફરિયે જો ૧૧
- પ્રભુના જનને ત્રેં ખાહુ પીડયો, કંઈ ન વિચારયું આપ રે; ૧૨
- ત્રણ જનમ તું મ્લેછ થઈને, ભોગવજે તુજ પાપ રે. આફરિયે જો ૧૨
- ત્યારે સુરસેનાએ હાથજસાદ્યો, રાજાને શાપ ન દીજે રે; ૧૩
- જેણે આપાણું છુંડું કીધું હોય, તેનું રડું કીજે રે. આફરિયે જો ૧૩
- ત્યારે રાજા પસ્તાયો પોતે, આવી દંડવત કીધો રે; ૧૪
- મેં કુમતયે કંઈનમાન્યું, મારો એકે અરથ ન સીધ્યો રે. આફરિયે જો ૧૪

આગળ સુવર્ણ પ્રહ્લ પાળો આખી, તે કથુંન આપ્યું કામ રે;	
કલિ જુગમાંહી હરિ ભક્ત મોટા, વલી નારાયણ નામ રે. આફડિયે જો	૧૫
એવાત તે કાને કહિયે, મળ્યા પ્રધાનને સતર સન્યાસી રે;	
નારાયણનો જનમે દૂલ્યો, હૈયેનજોયું વિભાસી રે. આફડિયે જો	૧૬
ત્યારે મેહેતાજી એણીપેરે ખોલ્યા, સાહિ રાજનો હાથ રે;	
વાંક સધળોછે તારી માતનો, તેને પુછતું વાત રે. આફડિયે જો	૧૭
રાજ જઈ માતને કહેછે, હવે શીપેર થાશે રે;	
માતા કહે તેં કહુંનમાન્યું, જુનોગઢ તુજ જાશે રે. આફડિયે જો	૧૮
વળતો રાજ એણીપેરે ખોલ્યો, મા સધળો તારો વાંક રે;	
સાચુંકહે જે નિપજ્યું હોયતે, હું થઈશ તારો રાંક રે. આફડિયે જો	૧૯
વસતી માતા એણીપેરે ખોલી, કહુંહું સાચું હુંય રે;	
મ્લેછ સેવકનું મુખ મેં જોયું, પેટેરહ્યો જવ તુંય રે. આફડિયે જો	૨૦
દુષ્ટ તાણું મુખ જોતાં આવો, નિરદય નિપજ્યો તંન રે;	
કહુંનમાન્યું પ્રથમ કોઈનું, પીડેયા હરિના જન રે. આફડિયે જો	૨૧
એવું સુણીને મંડલિક મનમ પસ્તાયો પાડુ આપ રે;	
નરસૈયાને પીરા પમાડી, તેથી પામ્યો શાપ રે. આફડિયે જો	૨૨

૫૬૮૮ મું.

રાગા પ્રભાત

શ્રીદામોદરે દયાકરીને, નરસૈયા નાગરનો રાખ્યો રંગ;	
સર્વ સેવકના સુખને કારણ, રાય મંડલિક ક્રીધો મન ભંગ, શ્રીદામોદરે ટેકા;	૧
કોકહે કામી ને કોકહે કપટી, પણ સેવકને તમારી આશ;	
રાખી લાજ સભામા સાચી, દુરિજન સધળા ક્રીધા નીરાસ, શ્રીદામોદરે	૨
કલિજુગમાંહે પ્રત્યક્ષ દીકું, નરસૈયો ઝીતાડ્યો હોડ;	
કાને કુંડલ ધાલ્યાં મેતાને, પીતાંખર આપ્યું કટી છોડ, શ્રીદામોદરે	૩
એજરજતે કાંઈન જાણ્યુ, વૈજણવ સાથે ક્રીધો વાદ;	
પ્રજાજનો સાડુ એણીપેરે કહેછે, ઉતારયો હરિયે એનો નાદ, શ્રીદામોદરે	૪
જય જયકાર હવો સોરઠમાં, મેહેતાને આપ્યો હારજ હરી;	
મંડલિક રાયનો મમત હરીને, નરસૈયા નાગરની રક્ષાકરી, શ્રીદામોદરે દયાકરમે ૫	

૫૬ ૮૬મું.

રાગ પ્રભાત

મારા ઠાકોર હામોદરે, મારી સારકરી સંભારી રે;	
વૈકુંઠથી વેગે આવીને, આપ્યો હાર ઉતારી રે. મારા ઠાકોર;	ટેક ૧
ભક્તજનને વાલે લાડ લડાવ્યાં, સદાય છે સુખકારી રે;	
અનેક ભક્ત આગે ઉદ્ધાર્યા, કૃપાકરી મુરારી રે. મારા ઠાકોર	૨
નૃપતી નિત્ય દાનદેતા સુવર્ણનુ, નહાતો ગંગાનીર રે;	
પણ વૈષ્ણુથી દ્વેશજ કરતો. તેથી પામ્યો કલંક શરીર રે. મહારા ઠાકોર	૩
શુક શૌનકાદિક મુનિવર નારદ, નિગમ ચતુર મુખ ગાય રે;	
હનુમાન સરખા તાલધરે તોએ, હરિગુણ કાણે ન ગણાય રે. મારા ઠાકોર	૪
જેની સેવા મુરિનર ઈચ્છે, સહસ્ર અઠ્યાશી ધાય રે;	
અમર ઈંદ્રાદિક ગાંધર્વ અપ્સરા, ગુણ શ્રીહરિના ગાય રે. મારા ઠાકોર	૫
મામેરું મોહને કીધું. આપ્યાં વસ્ત્ર સાણગાર રે;	
મંડલિક દેખતાં મહારાજે મુને, હેતે દીધો હાર રે. મારા ઠાકોર	૬
સોરઠ જન જોવાને આવ્યા, પોહોત્યા મનના કોડ રે;	
સકલ સભામાં લજ્જત રાખી, નરસૈયો ઝીતાડયો હોડ રે. મારા ઠાકોર	૭
કલિભુગમાંહે કડણ માનવી, પામર કેને ન પતીજે રે;	
ભણે નરસૈયો સુણો નારાયણ, ચરણ શરણ રાખી લીજે રે. મારા ઠાકોર	૮

૫૬ ૮૭ મું.

રાગ પ્રભાત.

શ્રીદામોદરે કીધી દયા જે, મુગટસાહત મુને આપ્યો હાર;	
ખાનુખંધ ને ખેરખા આપ્યા, ત્રિભુવન વરત્યો જય જયકાર. શ્રીદામોદરે	ટેક ૧
રાજ તું ઘેલો થયો જે, ખડગ લઈને આપ્યો સંગ;	
રસિયાજી સું રંગે રમતાં, રમાપતિએ રાખ્યો રંગ. શ્રીદામોદરે	૨
શાશાશા ગુણ ગાઉ ગોવિંદના, હામ હામ રાખી મુજ લાજ;	
અફલ ન થાએ એ અલખેલો, સારે સેવકજનના કાજ. શ્રીદામોદરે	૩
જે જન સેવે સાચા ચનધી, તે ત્રિકમજી જાણે રે;	
ભીડપડે જ્યારે સેવકને, સહાય કરે તે ટાણેરે. શ્રીદામોદરે	૪
સજ્જન સરવે સાચું માનો, એ હરી દીન દયાલ રે;	
નિજ સેવકની લજ્જત રાખી, કંઠે અરપી માલ રે. શ્રીદામોદરે	૫

(૩૮)

૫૬ ૯૧ મું.

રાગ પ્રભાત.

- શ્રીદામોદરના ગુણ ગાતાં, નરકો દુખિયો ન હોય રે;
 સંદા શામલિયો શરણે રાખે, સન્મુખ આવી જોય રે, શ્રીદામોદરના ઠેક ૧
- મૂરખ મૂઠ હિંડે રડવડતો, નવજાણે હરિનો મર્મ રે;
 સમરાણ કરતાં તરતજ આવે, પરિપૂરાણ પરપ્રજા રે, શ્રીદામોદરના, ૨
- છેલ છબીજોને છોગાલો, નિત્ય નિત્ય તેને ભજ્યે રે;
 મંડલિક માન ઉતાર્યું જોણે, કહો કેમ તેને તજ્યે રે, શ્રીદામોદરના ૩
- સુખ દાતાની પુર્ણ કૃપાથી, અવિચલ પદ હું પામ્યો રે;
 નરસૈના સ્વામીને જોતાં, ભવ ભય સઘળો પામ્યો રે, શ્રીદામોદરના ગુણ ગાતાં ૪

૫૬ ૯૨ મું.

રાગ પ્રભાત

- વાલાના ગુણ શાશા કહું રે, અવસર આવી રાખે લાજ;
 પતિત પાવન હરિ નામ તમારું, પ્રગટ થયાહો ભક્તને કાજ, વાલાના ગુણ ટેક ૧
- કૃપાકરી મુને હારજ આપ્યો, મંડલિક રાય થયો મનભંગ;
 સભા સઘળી આશ્ચર્ય પામી, કૃપા તમારી પરમાનંદ, વાલાના ગુણ ૨
- સાચી પ્રીતકરે જે હરિસું, તેના મનના પૂરે કોહ;
 કૃપા કરી તમે નરસૈયાને, ભક્તવત્સલ પ્રભુ શ્રીરાણહોડ, વાલાના ગુણ શાશા કહું રે ૩

૫૬ ૯૩ મું.

રાગ પ્રભાત

- કર જોડીને દાસ વિનવે, હું સંત કૃપાએ સુખ પામ્યો રે;
 ભક્તના ચર્ણ રોણ્યે નરસૈયો, સકળ વેદના પામ્યો રે, કર જોડીને દાસ વિનવે ટેક ૧
- અલ્પબુદ્ધિ અજ્ઞાની હતો હું, દેખા દેખી ચાલ્યો રે;
 સાધુ સમાગમ નિશાદિન કરતાં, હરજીએ હાથજ આલ્યો રે, કર જોડીને ૨
- પ્રજ્ઞજન સહ ચરણે નમિયા, નગર તણા જે વાસી રે;
 ભણે નરસૈયો શ્રીહરી સેવો, ટળશે ભવદુઃખ કાંસી રે, કર જોડીને ૩

(૩૬)

૫૬ ૯૪ મું.

રાગ પ્રભાત.

- ઑળાંભો અફળ નહિં જાય મહારો વાલો, ઑલંભો શ્રીગોકુળ રાય રે; ૧
 કૃપાસાગરે કૃપા કરીને, કીધી મહારી સહાય રે; ઑલંભો ટક
 ઑળાંભો ધ્રુ પ્રલહાદ વિભિષણ, અમરિષ ને હનુમાન રે; ૨
 અકુર ઑધવ વિપ્રસુદામો, વિદુર ભક્ત વરદાન રે. ઑળાંભો
 ઑળાંભો વેગે દ્રુપદતનયા, ચરણે અહલ્યા તારી રે; ૩
 ક્રુષ્ણજનુ ચંદન માગીલીધૂ, ગોકુલ રાખ્યું મુરારી રે. ઑલંભો
 ઑલંભો વેગે વ્રજવિનતા, તારણ તરણ ગિરિધારી રે; ૪
 ઑળાંભો પ્રીતકરી જે ભક્તે, લીલા કુંજવિહારી રે. ઑળાંભો
 સાંદિપને સુત આણ્ણિઆપ્યો, વેદ વદે એમ સાચું રે; ૫
 મારો ઠાકોર એજ દામોદર, અહો નિશ એને જાયું રે. ઑળાંભો
 ભક્તવત્સલ સદા હરી દાતા, દીનોનાથ કહાવે રે;
 નરસૈયાના સ્વામીને સમરતાં, પુનરપી જનમ ન આવે રે. ઑળાંભો ૬

૫૬ ૯૫ મું.

રાગ પ્રભાત.

- નિરખી લોક નગરના હરખ્યા, ધન્ય મેહેતાનો અવતાર રે; ૧
 મહિપતી આવી ચરણે લાગ્યો, કરે હરખે ઑધવ નરનાર રે. નિરખી ટક
 અમે અણુધ મુરખ અજ્ઞાની, ઝાઝી કહી વૈષ્ણવની વાત; ૨
 સ્વામી સેવકમાં ભિન્ન ન હોએ, શુતીસ્મૃતી જોડે વિખ્યાત. નિરખી
 છખિલાજના વાલા જે જન, તે સાથે નવ કરવો દ્વેશ; ૩
 સાચું પાસું શામલિયાનું, નિચે લખ્યો મટનહિં લેખ. નિરખી
 દુરિજન સઘલા દુઃખજ પામ્યાં, જેણે કીધાં દૂરા કર્મ,
 ભણે નરસૈયો તમે સુકૃતકરો દૈા, શ્રીધરણીધર રાખે ધર્મ. નિરખી ૪

૫૬ ૯૬ મું.

રાગ પ્રભાત.

- ધન્યતું ધન્યતું એમ કહે શ્રીહરી, નરસૈયા તુંહમારો ભક્ત સાચો;
 મેહેલી પુરપાતન શખિને રૂપે થયો, તાહરો પ્રેમ જોઈ હું રે રાચ્યો. ધન્યતું ટક ૧

- તુજમાંને મુજમાં ભેદ નહિં નાગરા, માન્યતું માહરી વેદવાણી;
હજી પ્રતિત મહારી નથી તૂજને, માગતાં મોકલ્યું ટાહાડું પાણી. ધન્યતું ૦ ૨
- મામેરું કીધું તે કેમ ગયો વીસરી, હાર આપ્યો તે પ્રત્યક્ષ ભૂપ,
ચૌદસુવંનમાં તુજસમો કો નહી, માહરું તાહરું એક રૂપ. ધન્યતું ધન્યતું ૩
- તાહરો અક્ષર ગાય ને સાંભલે, ફૂલસહીત પવિત્ર થાએ;
ભણે નરસૌયો મિહુંખોલી શું રીઝવો, કરજેડી કૃષ્ણજી સમ ખાએ ધન્યતું ૦ ૪

૫૬ ૯૭ મું.

રાગ પ્રભાત.

- ધન્યતું ધન્યતું એમ કહે શ્રીહરી, ત્રિગુણ રહિત મન થયુરે તારું;
કોટી પ્રહારનો પતિ કરે વિનતી, નરસૌયો માન્યતું વચન મહારું. ટેક ૧
- પ્રજ્ઞ શંકર શુક શનક આદ્યે જતી, શોષ નારદ ધરે ધ્યાન મહારું;
મન ક્રમ વચન મૂકીને તું અનુસરે, કોટી મુક્તી તારે ચરણે વારું. ધન્યતું ૦ ૨
- જેવી વૃજસુદંરી તેવો તું નરસૌયો. નિરમલ મને મારો જશ ગાયો;
રાસકીરા કરી તુજને મેં દાખવી, હાર આપવાને હું હોંસે ધાયો. ધન્યતું ધન્યતું ૩
- વૃજલીલા મધ્ય કેલીમાં કાનજી, પુરૂષ નામે કોઈ પાસ નાવે;
આદ્યએ શ્રીહરી ત્રીજ વિનતા ખરી, નરસૌવિના લાડ કુણ લરાવે. ધન્યતું ૦ ૪

૫૬ ૯૮ મું.

રાગ પ્રભાત.

- સંસારનો ભય નિકટ ન આવે, કૃષ્ણ ગોપાલને ભજતાં રે;
ત્રિવિધીતાપ ટલે સાહુ તનના, મોહ માયાને તજતાં રે. સંસારનો ભય ટેક
- ધ્રુવની દ્રઢ ભક્તિને જાણી, અવિચલ પદવી આપી રે;
ભક્ત પ્રલહાદ ઉગારી લીધો, જનમ જરા જડ કાપી રે. સંસારનો ભય ૨
- જે જન સાચો ભાવજ રાખી, જયે શ્રીજગદીશ રે;
શરણાંગત રાખે શામલિયો, કાપે સૌ મકિલિમય રે. સંસારનો ભય ૩
- શ્રી દામોદર જેવો દાતા, જગમાં ન કોય રે;
નરસૌયો કહે નિશદિન જપિયે, સકલ કારજ સિધ હોય રે. સંસારનો ભય ૪

૫૬ ૯૯મું.

રાગ કાકેરો.

મેહુતાળ અને દેહસોડોના પ્રસંગવિષેનું ૫૬.

- ગીરી તલાટીને કુંડ દામોદર, ત્યાં મેહુતાળ નાવા જાય;
 દેહ વરણમાં દ્રઢ હરીભક્તી, તે પ્રેમધરીને લાગ્યા પાપ, ગીરીતલાટીને ટક ૧
- કરજીને પ્રાર્થના કાઢી, વિનતી તણાં બાહુ વધારે વચન;
 મહાનપુરુષ હાહારી અરજ એટલી, હારેઆંગણે તમેકરો કિરતન, ગીરી ૨
- પ્રેમ પદારથ અમો પામિયે, વામિયે જનમ મરણ જનનલ;
 કર જોડતાંમાં કરણા ઉપજી, મેહુતાળ વૈષ્ણવ પરમ દયાળ, ગીરીતલાટીને ૩
- પક્ષાપક્ષી ત્યાં નહિં પરમેશ્વર, સમદ્રષ્ટીને સર્વ સમાન;
 ગૌમૂત્રે તુલસી સ્થલ લીપજી, એવું વૈષ્ણવે આપ્યું લાક્ય દાન, ગીરીતલાટીને ૪
- મેહુતાળની શાયે આવ્યા, લાવ્યા પ્રસાદને કર્યો ઉત્સવ;
 ભોર થયાલગી ભજનજ કીધાં, સંતોષ પામ્યાં સૌ વૈષ્ણવ, ગીરીતલાટીને ૫
- ઘેર પધારયા હરિજશ ગાતા, વાતા તાલને શાંખ મૃદંગ;
 હસિહસિ નાગરો તાલિયોડેછે, આ શા પ્રાક્ષણનારે ઢંગ, ગીરીતલાટીને ૬
- મૌન ગ્રહીને મેતોળ ચાલ્યા, અધવધરાને શુકેશુ;
 જગ્યા લોક નરનારી પૂછે, મેહુતાળ તમેં એવાશું, ગીરીતલાટીને ૭
- નાત નન્નાણોને જાત નન્નાણો, નન્નાણો કંઈ વિવેક વિચાર;
 કરજીને કહે નરસૈયો, વૈષ્ણવનો મને છે આધાર, ગીરીતલાટીને ૮

૫૬ ૧૦૦મું.

રાગ પ્રભાત, કાકેરો.

- એવારે એવા અમો એવારે એવા, તમો કહોછો વલી તેવા રે;
 ભક્તી કરતાં જો અષ્ટ કહેશો તોય, કરશું દામોદરની સેવા રે, એવારે એવા ટક ૧
- જેનું મન જેસાથે બંધાણું, પેહેલું હવું ધરરાતું રે;
 હવે થયુંછે હરિ રસમાં તું, ઘેરઘેર હિંડેછે ગાતું રે, એવારે એવા ૨
- સધળા સાથમાં હું એક ભૂંડો, ભૂંડાથી વલી ભૂંડો રે;
 તમારેમન માનેતે કહેજી, નેહ લાગ્યોછે મને ઉડાં રે, એવારે એવા ૩
- કર્મ ધરમની વાતછે જેટલી, તે મુજને નવ ભાવે રે;
 સધલા પદારથ જેગડી પામે, મારા પ્રભુની તોલે નાવે રે, એવારે એવા ૪
- હળવા કરમનો હું નરસૈયો, મુજને તો વૈષ્ણવ વહાલા રે;
 હરીજનથી જે અંતર ગણુજો, તેના ફોગટ ફેરા ઠાલા રે, એવારે એવા ૫

રાગ કાલોરો.

મેહતાની સખી માનપાઈની વિનંતી

- સાંભલોને શામલિયા વાલા, મારે તમથી નથી કંઈ કાચું રે; ૧
- દુરિજન સૌમણિ આહું ખોલે છે, રખે તે માનતા સાચું રે. સાંભલોને ટેક ૨
- અંતરની જાણે અલખેલા, મેહેતોણ નાતછે મહારે રે; ૩
- સહ મળીને મુજને સંતાપે, શું કહિયે વારે વારે રે. સાંભળોને ૪
- નાગર સરવે નાત્ય મળીને, મેહેતાનું નોતરં ટાળ્યું રે; ૫
- કંઠ કટારી ને દેહજ પાહું, જો પ્રભુ સામુ નવ ભાળ્યું રે. સાંભલોને ૬
- જો મેહેતોણ જમવા નઆવેતો, મહારે તમારી શી માયા રે; ૭
- જોર નથી બીજું જગજીવન, પાડીશ મહારી કાયા રે. સાંભળોને ૮
- નાગર સહ નાહિ નાહિને આવ્યા, પેહેર્યાં પીતાંખર ભાવ્યા રે; ૯
- એક એકના ગરમાં દેઠ બેઠે, તેવા શામણિયે ખતાવ્યા રે. સાંભળોને ૧૦
- અંતર જામીયે અરજ સાંભળી, નાગર જમવા ખેઠારે; ૧૧
- એક એક કરમાં અસ્થી લઈને, નાગરમાં દેહ પેઠા રે. સાંભળોને ૧૨
- એક એકના મુખ સામું જોયું, આતે શું કહેવાય રે; ૧૩
- નાગર સહ નાત પાહાર રહીશું, હવેક્યાં નાશી જવાય રે. સાંભળોને ૧૪
- નાગર સરવે નાત મળીને, ક્રીધો એક વિચાર રે; ૧૫
- જો મેહેતોણ જમવા નઆવે તો, નાત નિકળો ગામ પહાર રે. સાંભળોને ૧૬
- ભક્ત રાજને જમવા તેડાવો, મન મનાવી લાવો રે; ૧૭
- કૃપાનાથ કૃપાવંત યઈને, હવે તે જમવાને આવો રે. સાંભળોને ૧૮
- નાગર સરવે સાથ મળીને, મેતાને તેડવા પધાર્યારે; ૧૯
- શું છે મેહેતોણ જમવા નથી આવ્યા, વાટ જોઈ જોઈ અમો હાર્યા રે સાંભળોને ૨૦
- મરડ નથી મેહેતાના મનમાં, તેડયા તતક્ષણ આવ્યા રે; ૨૧
- માનપાઈનો સ્વામી અધિક શિરોમણિ, સંધળાતે દેડ સમાવ્યા રે. સાંભળોને ૨૨

રાગ કાલોરો.

- પ્રાણપે મુને વૈષ્ણવ વહાલા, અહરનિશ એને ધાડું રે; ૧
- તપ તીરથ વૈકુંઠ તજીને, વૈષ્ણવ હોય ત્યાં જઈ રે. પ્રાણપે મુને ટેક ૨
- અમરીષ મુજને અતીશય વહાલો, દુરવાશાએ મન ભંગ ક્રીધો રે; ૩
- જગત ભગતની રક્ષા કરવા, અવતાર દશવાર લીધો રે. પ્રાણપે ૪

વૈષ્ણવ ત્યાં ઉભો સાંભલું, ઉભા ગાય ત્યાં નાયું રે;
વૈષ્ણવથી માણું નહિં હું અળગો, ભણે નરસૈયો સાચું રે. પ્રાણપે મુને વૈષ્ણવ ૩

૫૬ ૧૦૩ મું.

રાગકાલેરો.

હરિની ભક્તિ વિના જે જીવે, તેનો અફળ ગયો અવતાર;
તુલસીની માળાને તિળકા પામે, બીજા જુઠ્ઠા શા સાણગાર. હરિની ટેક ૧
દશમાસ ઉદર દુઃખ પામ્યો, કિયું કરજી તેં ખર ભાર;
દેહ ધરી હરીદાસ ન કહાવ્યો, તેની જનુનીને ધિક્કાર. હરિની ભક્તિ ૨
વૈષ્ણવજન વાહાલા નહિં જેને, મિથ્યા ગયો તેનો અવતાર;
નરસૈયાના સ્વામી વિના બીજા, અનેક મિથ્યા ધર્મ વિચાર. હરિની ભક્તિ વિના ૩

૫૬ ૧૦૪ મું.

રાગકાલેરો.

ધન્ય ધન્યરે જીવતર વૈષ્ણવનું, જ્યાં જોઈયે ત્યાં હરિગુણ ગાય;
ઐક લોકમાં પેહોલી પુનઃ, નરનારી તે વૈકુંઠ જાય. ધન્ય ધન્યરે ટેક ૧
વૈષ્ણવકેરા કહું ગુણ લક્ષણ, તિલક છાપ ને તુલસી માળ;
વૈષ્ણવકેરો વેશ દેખીને, જમકિંકર નાસે તતકાળ. ધન્ય ધન્યરે ૨
જન્મ મરણના ફેરા છુટે, જમ જોખમથી રાખે અંગ;
સંસારમાંહે તે નર ઝીલ્યા, જેને નિશ્ચિત વૈષ્ણવ સંગ. ધન્ય ધન્યરે ૩
માતપિતા કેરું કુળ તારે, પાડોશી પાવન પરિવાર;
ભણે નરસૈયો હરિગુણગાતાં, પુનરપી તેને નહિં અવતાર. ધન્ય ધન્યરે ૪

૫૬ ૧૦૫ મું.

રાગઆશાવરી

નરસૈયાને કીધી દયા, વૈકુંઠનાથ તે સન્મુખ થયા;
આપી માળા પરમ ઉમંગ, રમાપતીએ રાખ્યો રંગ. નરસૈયાને કીધીદયા ટેક ૧
પંચ રાખ્ધ વાજે નિશાન, રાય કરજીડી માગેમાન;
રાખો મેહતાજી જાણો મહિમાય, નિચો નમીને લાગ્યો પાય. નરસૈયાને ૨
દ્રષ્ટીથી કી દુષ્ટ અળગો જા, થોડે દહાડે મ્નેછજ થા;
વૈષ્ણવજનની નિંદાકરે, નિશ્ચય તે નરકે સંચરે. નરસૈયાને ૩

નિશદિન લેશે હરિનુ નામ, તેના સરશે સધળાં કામ;
ભણે નરસૈયો જે સેવા કરે, પુનરપી તે જન નવ અવતરે, નરસૈયાને કૃપા દયા ૪

૫૬ ૧૦૬ હું.

રાગ પ્રભાત

તમારી કૃપાહવી મારાવાલા, મુને જે આપો તે થોડું રે;
હીનાનાથ દામોદરનો હું, દાસથઈ કરજોડું રે. તમારી ટક ૧
જયદેવને જે કૃપાકરી તે, સધળે લોકે બાણી રે;
તેમજ મુજને હાર આપ્યો તે, તમારી કૃપા ગાણાણી રે. તમારી ૨
ધન્ય સોરઠને ધન્ય એ માળા, ધન્ય આશાવરી રાગરે;
ભણે નરસૈયો ભણે અવતરિયા, કૃપા ભજ્યાનો લાગ રે. તમારી કૃપાહવી ૩

૫૬ ૧૦૭ મું.

રાગ ગેડી

મંડલિક આવી લાગ્યો પાથ, લામા કરો હું મંદમતી રાય;
પ્રસંપ પ્રધાન વિનય આડુ કરે, સ્ત્રિયો નછાણે નીરજ ભરે. મંડલિક ટક ૧
શ્રીપાત સરવે મેહેતાજીને નમ્યા, અમો અતિશય તમને દમ્યા;
અમે અજ્ઞાન થયા મહારાજ, રાખી દામોદરે તમ લાજ. મંડલિક ૨
ભીમ મેહેતાજીને પ્રણામજ કરે, સન્યાસી વિનય વચન ઉચરે;
દેવેશી નાગર ઘેરજ ગયા, વૈષ્ણવ સર્વ રણિયાતજ થયા. મંડલિક ૩
એ હરિજનનો મહિમા રહ્યો, રાય મંડલિકે પરતો લહ્યો;
સભા સર્વજન બોલે પેર, મેહેતાજી વધારે ઘેર. મંડલિક ૪
સખિયો સહિત દિહ્યા તેણીવાર. સર્વ બોલે ત્યાં જય જયકાર;
મેહેતાજી આવ્યા મંદીર માંહે, વૈષ્ણવજને વધાવ્યા ત્યાંહે.
નરસૈયો કહો જપો હરિનામ, દામોદરને કરો પ્રણામ. મંડલિક ૫

૫૬ ૧૦૮ મું.

રાગ આશાવરી

સંવત પંદર આરોતરામા, ત્રે સુદ સપ્તમી રવીવાર રે;
અતિઆનંદે માળા ગાઈ, નરસૈયો ઉતર્યો પાર રે. સંવત પંદર ટક ૧
વૈધૂત વ્યતિપાત એકાદશી દિન, વૈષ્ણવ મુખ સંભળાય રે;
અગમ અગોચર પાતક તેના, તે સધળાં બળિ બંધ રે. સંવત પંદર ૨

જે જન સાંભળે ભાવ ધરીને, નરનારી દુખિયા નયાય રે;
ભણે નરસૈયો તે વૈકુંઠમાં, ગરુડે ચઢીને જાય રે. સંવત પંદર આરોતરામાં ૩

ધતિ હાર માળાના પદો સંપૂર્ણ

— ૦: —

આત્મજ્ઞાન વિધે.

૫૬ ૧૦૯ મું.

રાગ પ્રભાતી

જ્યાંસગી આત્મા તત્યચીન્થો નાંહી, ત્યાંસગી સાધના સર્વ ત્નૂડી;
મનુષ્યદેહ તાહરો એમ એળેગયો, માવઠાની જેમ વૃદ્ધી વૂડી. જ્યાંસગી આત્મા કેકે ૧
શું થયું સ્નાન સેવા પૂજનયકી, શું થયું ઘેરરહિ દાન દીધે;
શું થયું ધરિજટા ભક્તભોજન કરે, શું થયું વાળ લોચન કાધે. જ્યાંસગી ૨
શું થયું તપ ને તિરથ કીધાયકી, શું થયું માળ ગ્રાહી નામ લીધે;
શું થયું તિલકને તુલસી ધરયાયકી, શું થયું ગંગજળ પાન પીધે. જ્યાંસગી ૩
શું થયું વેદ વ્યાકરાણ વાણીવદે, શું થયું રાગને રંગ જાણે;
શું થયું ખટકરસન સેવાયકી, શું થયું વરણ ના ખેદ આણે. જ્યાંસગી ૪
એકે પરપંથ સહુ પેટભરવાતણાં, આત્મારામ પરિશ્રમ ન જોયો;
ભણે નરસૈયો કે તત્ત્વદરશન વિના, રત્ન ચિંતામણી જનમ જોયો. જ્યાંસગી ૫

૫૬ ૧૧૦ મું.

રાગ પ્રભાત

અલ્યા નામ પામ્યો પણ રામને નવસહયા, વૈષ્ણવ પદ કેરાં ખરદ આલે;
ધરવચે પુત્રવિના જેવું પારણું, વરવિના જેહવી જનન મહાલે. અલ્યા નામ ૬
વ્યાધિની વેદના વિશ્વની નાટળે, હાલો ગજનમાં મેઘગાજે;
હરિને જાણ્ય વિના હરિકેરો જનયયો, પકવાનથી ભુખ ન ભાજે. અલ્યા નામ ૨
તું એમ જાણે જે હરિજન હું થયો, વિષ્ણુ પદગાઈ થયો ભક્ત ભવમાં;
કરણીતા કાગની હોહકરે હંસની, હંસનેતો હરીકાઠે લવમાં. અલ્યા નામ ૩
પંડમાં પ્રભુપણ પ્રગટ પેખેનહીં, ફાગટ પ્રહને દૂરભાણે;
અગણિત પ્રહનુ ગણિત લેખુંકરે, દુષ્ટ ભાવેકરી માળાલે. અલ્યા નામ ૪

જે નિરાકરમાં જોહનું મનગણે, ભિન્ન સંસારની આવીભાગે;
દાસ નરસૈયો તે તેને ચરણેનમેં, જ્ઞાન વિજ્ઞાનની જોતજોગે. અલ્યા નામ

૫૬ ૧૧૧ મું.

રાગ રામઝી

પદારે પોપટ રાગ રામના, સતી સીતા પદાવે;
પાસે બંધાવી પાંજરું, મુખ રામ જપાવે. પદારે પોપટ ટેક
પોપટ તારે કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું;
તેનું ઘડાવું પોપટ પાંજરું, હારા રતને જઢાવું. પદારે પોપટ
પોપટ તારે કારણે, શીશીરસોઈ બનાવું;
સાકરના કરી ચૂરમાં, ઉપર ધી પિરસાવું. પદારે પોપટ
પાંખ પીળીને પગ પાંદુરા, કોડે કાઢસોકાળો;
નરસૈના સ્વામીને ભજે, રાગતાળી રૂપાળો. પદારે પોપટ રાગ રામના

૫૬ ૧૧૨ મું.

રાગ રામઝી

કોણ એ સમાના કામની, દત્તકળિયલ રામા;
દ્રુપદીની લજ્જત રાખવા, હરી કિભાહે સામા. કોણએ સમાના કામની ટેક
વાસોળ ગયાતારે વાડિયે, સરવે સુંદરીસાથે;
સેલડીનો સાંડો છેલતાં, છરી બેડીછે હાથે. કોણ એ સમાના
માનીતી મંદીર પધારિયા, ચાંચરડીરે લેવા;
દ્રુપદીએ ચીર વધેરિયું, હરિને પાટો બંધવા. કોણ એ સમાના
ત્રીકમે તેના તાંતણાં, લખી રાખ્યાછે લેખે;
નવસે નવાણુ ચીર પૂરીયાં, સઘળી સભારે દેખે. કોણ એ સમાના
ગરુડચડીને ગોવિંદ આવિયા, આવ્યા અંતરજમ્મી;
ભકત ઉધ્ધારણુ ભૂધરો, મેતા નરસૈનો સ્વામી. કોણ એ સમાના કામની

૫૬ ૧૧૩ મું.

રાગ રામઝી

આવો અમારે દેરાડે, મીઠા મોહન માવા;
હાહુધને વળી ધૂતધાણું, ખીરમાંરાને ખાવા. આવો અમારે દેરાડે ટેક

રસોઈ કરી ભાત્ય ભાત્યની, કાન તમારે કાળે;
 પ્રીતમ પ્રીતે પંધારિએ, કૃપા કરીને આળે. આવો અમારે દેશડે ૨
 ગંગા જલમેંતો ગરમ કરયું, નાથ તમારે નાવા;
 આપું પીતાંબર પેહેરવા, આસો પરશાદ પાવા, આવે ૩
 અરજ સુણી અલખેલડો, પ્રેમે આવ્યાછે ધાઈ;
 ગોપીયો દેખી ઘેલીયઈ, અની મન હરખાઈ, આવો અમારે ૪
 ભાવેથી ભોજન મારિયાં, ખીડી પાનની દીધી;
 ઘણાં દિવસની ગોઠડી, કાન આગલ કીધી. આવો અમારે ૫
 પ્રેમની સાંકલે ખાંધિયા, હવે નહિં દડું જવા;
 નૂરસૈના સ્વામી શામળા, આસો ગોકુળ ગાવા, આવો અમારે ૬

રણુછોડ કૃત રામગ્રી રાગના પ્રભાત.

૫૬ ૧૧૪ મું.

રાગ રામગ્રી.

વનચર વીરા વધામણી, કહેને ક્યાંયકી આવ્યો;
 આરે મુદ્રિકા શ્રીરામની, કહેને ક્યાંયકી લાવ્યો. વનચરવીર ટક ૧
 આરે મુદ્રિકા શ્રીરામની, કહેને જોવા ન જડતી;
 તે તારે હાથે આવીચઢી, મુને કળ નથી પડતી. વનચર વીરા ૨
 ખોલજ ખોલ્યને ખાંધવા, સાચી સંભળાવે વાત;
 જવાળા ખોલવજે જાનકી, કુશળછે રઘુનાથ. વનચર વીરા ૩
 કોપકરી મારે કંથજી, કેમ હાથે નમારી;
 કપુર લઈ આવ્યું કાગને, મારે વાસે વિસારી. વનચર વીરા ૪
 નાથ નમેરા કેમથયા, હૈડાં કહાણુજ કીધાં;
 સતીને મેહેલીને સાધુથયા, મુખ મુનિવ્રત લીધાં. વન વીરા ૫
 જોગલીધો ખે ખંધવે, ખેડા આસન વાળી;
 શ્રીપાત થયા સહ દેખતાં, પીધાં ઉપવીત ખાળી. વનચર વીરા ૬
 આજકાલ રામજી આવશે, તારે અખળા ઉગરશે;
 નાથ વિજેગે ટળવળી, નારી નિશ્ચયેં મરશે. વનચર વીરા ૭
 પંચ ન્યાળતાં નેત્ર ગળ્યાં, કર્મનો પાર નઆવ્યો;
 રણુછોડના સ્વામીને જઈ કહેજે, સતિયે સંધેશો કહાવ્યો. વનચર વીરા ૮

૫૬ ૧૧૫ મું.

રાગ રામઝી.

હસિને ખોલ્યા હનુમાનજી, માતા આજારે પાણી;	૧
કહોતો રાવણને રોળવું, કહોતો લંકાં પ્રબળું. હસિને ટક	
કહોતો રાક્ષસના કૃપાને, ખરી ખાંતેથી ખાદિ;	૨
કહોતો ખાંધે ખેસારીને, પેડેપાર લઈજવું. હસીને	
વિપતપડે નવ ખૂટીએ, રામજી છે રૂડા;	
નથી સતી પરી સાધુવયા, નથી દિલનારે કૂડા. હસિને	૩
રામ લક્ષ્મણ આરાગ્ય છે, સમાચાર છે સારા;	
મારી માતાનું દુઃખ જોઈને, આવે આંસુની ધારા. હસિને	૪
તમે કહ્યું માનો મહારી માતાજી, કરી ચિંતા નકરિએ;	
માએમનેકરી સાધવી, ધ્યાન ધણીનું ધરિયે. હસિને	૫
દુરમતિએ કરમ કર્યું, મોટું વેરજ વાસ્તું;	
પાપીતાણાં પ્રાણ લઈ કરી, આપણે ઘેર જાણું. હસિને	૬
એ આવે કૂડા રામજી, રાગવા દુઃખ તમારું;	
સુધ લેવા મુને મોકલ્યો, કહ્યું માનજે મારું. હસિને	૭
એ આવે રઘુનાથજી, જાણિયે જોગ માયા;	
રાજરાવણને મારશે, રૂણ રણછોડે ગાયા. હસિને ખોલ્યા હનુમાનજી	૮

૫૬ ૧૧૬ મું.

રાગરામઝી.

મંદોદરી રાવણને કહેજે

કહુંરે માનો મારા કંથજી, રૂડા રામજી આવે;	
પથર તારી પાણિમાં, પ્રભુ પાગ ખંધાવે, કહુંરે ટક	૧
નારી આપે જઈ નરપતી, કરો પ્રભુને પ્રણામ;	
દયા કરશે દયાળજી, સરશે આપણું કામ. કહુંરે	૨
માનોજી કહે મંદોદરી, સુણિએ મારા સ્વામી;	
એને લેજે તમે ઓલખી, એછે અંતરજામી. કહુંરે	૩
આજુવો ગરદ ઉડે ધણી, મેહલ થઈ ગયા મેલા;	
સીતાને લઈને જઈ મળો, સ્વામી કાં થયા ઘેલા. કહું	૪
આજ સ્વપનામાં આવીયું, લંકામાં લાલ્ય લાગી;	
રામખાણે દશશિરા હાગ્યા, એટલે હું જાગી. કહુંરે	૫

પેટચોલીને પીટાકરી, માન મણિધરનું લીધું;
 આભસાથે જઈ આયડયા, વેર મોટાસું કીધું. કહ્યું ૬
 સ્વામીજી એ શું કર્યું તમે, જુવો મહા બુદ્ધ યાગે;
 પ્રાણ તમારા લેઈને, સીતા રામધેર બંદશે. કહ્યું ૭
 મારે મરણ આવ્યું ટુંકું, ઉગરવાની ન આશ;
 જઈને નમો તો જીવશે, કહેછે રાજછાઉ દાસ. કહ્યું રે માનો મારા કંથજી ૮

૫૬૧૧૭ મું.

રાગ રામગ્રી રાવણ મંદોદરીને કહેછે.

રાવણ કહેરે મંદોદરી, હારશોનાહી હૈયે;
 સંક્રાંત કેમ લેવાશે, દશરથને રે હૈયે. રાવણ કહેરે ૧
 સેનાએની જુવો શોભતી, માહી વાનર વાર;
 રાત રાવણને ઝીતશે, એંતો શાળળ સાર. રાવણ કહેરે ૨
 યાગીવગાડે હું નવ ખિલું, રહ્યાં ત્રાંખાળુ ગાળ;
 અમ આગળ એનો શો આશરો, જક માંકરો ઝાળ. રાવણ કહેરે ૩
 અંબાણ્યો મારો એ નથી, માનની મતી પાઈ;
 જોરકરીને આવિયો, જો જનકનો જમાઈ. રાવણ કહેરે ૪
 ત્રણ જીવનમા તારણી, નથી નરપતી એવા;
 રાત રાવણસું આયડે, યુદ્ધનો લાવ લેવા. રાવણ કહેરે ૫
 નવઅહને મેં વશકર્યા, લોપી મુનિવરની માઝ;
 ઈંદ્ર રહ્યો મહારી આજ્ઞામાં, તેત્રિશકોરનો રાત. રાવણ કહેરે ૬
 માનનિ મારું મરણ હશે, હરી હાથથી હણશે;
 સંકલઈ વૈકુંઠ આપશે, તેમાં શો લાભ ગણશે. રાવણ કહેરે ૭
 નારી નહિંઆસું નરપને, ખરદ મારું રે બંધ;
 થનારહશે તે થઈરહેશે, ગુણ રાજછાઉ ગાય. રાવણ કહેરે મંદોદરી ૮

૫૬૧૧૮ મું.

રાગ રામગ્રી

શેઠ કીધો હવે શામળા, જોગું મહાધન આલ્યું;
 નાણું ખરું હરી નામનું, ત્રણલોકમાં આલ્યું. શેઠકીધો હવેશામળા ટક ૧
 અવર વેપાર ઉપાડિયો, કાઢી કરમની કોઠી;
 લખરે ચોરાશીમાં જોઈવળ્યો, ખરખડસાડુ ખોટી. શેઠકીધો ૨

- મોહ મલ્લર બે ક્રીડવા, મનગમતારે માલે; ૩
- કલયુતં કાઈનું નવકરે, બેઠા ઘર ઘાસે. શેરક્રીધો
- કામ ને કોયે મંત્રી મળ્યા, તેને મુક્યા વાહી; ૪
- તે મમતાને લાવિયા, કોને રાખિરે સાહી. શેરક્રીધો
- છળભેદ તો છે બે છોકરા, થઈ બેઠા છે સાબી; ૫
- દશાને ધાલ્યો દુકાનમાં, કોળરાખિરે થોભી શેરક્રીધો
- હરખશોકની હું ડીકરી, માંડી મનવેરે મોટા; ૬
- વાણિતર વધીગયા, પછે આપ્યારે ટોટા. શેરક્રીધો
- વ્યાજકુલ્યું વહિયાતનું, ખાતું નવ ભેયું; ૭
- મેળ નકાદયો મુલ્યનો, પછી આપ વગોવ્યું. શેરક્રીધો
- વીમો લુટાણા વાટમાં, વળ પ્રીછેરે વાળું; ૮
- આગરિયાં આલંકારના, ખૂલિયા વાગુ પાગી. શેરક્રીધો
- આથીને પોથી જોડના, સરવે ખોઈ બેઠા; ૯
- જમરે આવ્યા જયારે લુટવા, નાસી ધરમારે પેઠા. શેરક્રીધો
- અંત્યે નજીકે આરો, ભ્રમ ભગળ ચલાવ્યું; ૧૦
- નવરે દવારે નાહાકરે, સાથે કાચન આવ્યું. શેરક્રીધો
- ગોકર સર્વ નાસીગયા, શેર એકલા સાહયા; ૧૧
- લસાપ તો તેજકરી. સરવે મળાને વાહયા. શેરક્રીધો
- લાખે લેખાંતે લેખના, જર નમળે જરોકે; ૧૨
- પુણ્ય પાપની કાચગી, હાલી રહિરે આંચીકે. શેરક્રીધો
- ચિત્તનળા જે ચાપલા, તેને મૂક્યારે જોઈ; ૧૩
- ખાનાંકે પરપંચના, તેને નાખ્યારે થોઈ. શેરક્રીધો
- ચતુર હાચનો ચેતવે, ચિત્તચક્રેરે ખેરી; ૧૪
- નરકોઈ જીતી નથીગયા, આ વાળજમારે પેશી. શેરક્રીધો
- ગ્રાધીકાલી સાચા શેરને, વેપાર વધારયો; ૧૫
- લેખુરે ચોખું લાભનું, આલીને પરકારયો. શેરક્રીધો
- નિરભેયઈ નાખું કરયું, ઢાંકયુરે દેવાયું; ૧૬
- કહે માંડાળ હવે નહિંકરે, ધોળા કાપર કાળું. શેરક્રીધો

(૫૧)

૫૬ ૧૧૯ મું.

રાગ પ્રભાતી

મુજ અપખાને મોટીરે નિરાત ખાઈ, રામખો ધરેણું મારે સાચું રે; ટક
વાળિ ઘડાવું વિઠલવરકેરી, હાર હરિનો મારેજૈયે રે;
ચીનમાળા ચતુરમુજ ચુડસો, શિવ સોનીધર જઈયે રે. મુજ અપખાને
અંઝરિયાં જગજીવનકેરી, કૃષ્ણજી કલ્સાં ને કાંખી રે;
વિશ્ણુવા હુધરા રામનારયણનાં, આગવટ અંતરજીમીરે, મુજ અપખાને
પેટી ઘડાવું પુરુષોત્તમ કેરી, ચિકમનામનું તાણું રે;
કુંચી કરાવું કર્ણાનંદકેરી, તેમાં ધરેણું મહારે રે. મુજ અપખાને
સાંભરવાસો સજીને બેળી, હવેનથી કાંઈ કાચું રે;
ખાઈમિરાકહે પ્રમુ ગિરિધરનાયણ, હરિને ચરણે નવચુરે. મુજ અપખાને

૫૬ ૧૨૦ મું.

રાગ પ્રભાતી.

સગપણુ સાચું શાનું ભાઈ, શું માયાને વળણું રે;
ગરજ ગરજે સહુ મળ્યું છે, અંત્યે રહેશે અળણું રે. સગપણુ સાચું ટક
ધનનેકાજે તન પીલીને, ભૂમી ભેળું બળણું રે;
ઘંડીએક તો પ્યારી જાયછે, તારેતો છે મરણું રે. સગપણુ સાચું
ઉચા ઉચા મહેલ ખનાવી, કુલ્યાં કુલ્યાં ફરણું રે;
એ મંદિરમાં કોણુ માલશો, તારે તો છે મરણું રે. સગપણુ સાચું
ખચકે ખાંધ્યા વસ્ત્રને વાંધે, ઘાણું ઘણું બરણું રે;
પરેણાં તારાં કોણુ પેરશે, તારે તો છે મરણું રે. સગપણુ સાચું
હાથીઘોડા માલખજના, સુખપાળમાં ફરણું રે;
એમાં જીને કોણુમાલશે, તારેતો છે મરણું રે. સગપણુ સાચું
ભજનકરીકે મન વેરાગી, ફટ હંયાના કુટ્યા રે;
કહે કહ્યાણુ કહ્યું નવ માને, એમ દિવસ તને રહ્યા રે. સગપણુ સાચું

૫૬ ૧૨૧ મું.

રાગ પ્રભાત.

કંઈક કરમનો કરનારો તે, શરણુ તમારે આગ્યારે;
મહા જાળમાં ખાંધી નાખ્યો, હવે હરી છોડાવોરે. કંઈક કરમનો કરનારો તે ટક

પાપ કરતાં પાશુનં નવ જોયું, હરિનું નામ હું કહ્યો રે;
 હરિજનની સંગત મેં કીધી, દેવાળામાં કહ્યો રે. કઈક કરમનો ૨
 અનાથ જનું રાંક પાપરા, તેમાં મેં કીધા વાસારે;
 લગ્ન ચોરાશી ફેરા કરતાં, કરી મુકીની આશા રે. કઈક કરમનો ૩
 મોનુરૂપ જનંતર મંતર, તંતર મારે તુંછું રે;
 આ દુનિયામાં નથિજ ગતું, મલવા આતુર હું છું રે. કઈક કરમનો ૪
 નામતણા મહિમા મોટા છે, કઈક પાપીનર તારયા રે;
 એવું જાણીને દાસ કહ્યો, પ્રભુ પ્રેમે પાકારયા રે;
 કઈક કરમનો કરનામે તે, શરણ તમારે આવ્યો રે ૫

૫૬ ૧૨૨ મું.

રાગ રામઝી.

કોઈ સુધસાવે મારા નાથની, તેને નવનિયે આપું;
 મોતીડે વધાવું તેહને, કષ્ટ કોરેથી કાપું. કોઈ સુધસાવે રેક ૧
 સખી કોઈ સમજાવીને, ઘેર તેડીને લાવે;
 કષ્ટગુ હૈયાના કાનજી, સંધેશો ન કરાવે. કોઈ સુધસાવે ૨
 કોઈ ગુણવંતી ગોરડી, પ્રીતમજીને પૂછે;
 ગામાટે રીસાઈ ગયા. તેનું કારણ શું છે. કોઈ સુધસાવે ૩
 મુજને મુકીને જોગી થયા, કે કોઈયે ભરમાવ્યા;
 કોને ભરસે મુકી ગયા, હજી ઘેર ન આવ્યા. કોઈ સુધસાવે ૪
 કોઈ સમજાવું પડતી નથી, રાહ નિત્ય કુદાસી;
 વસમુંસાગે મુને વિદલા, મધુરાના રેવાસી. કોઈ સુધસાવે ૫
 અનેક અપરાધ ક્રમા કીધ્યે, કહું છું શિરનામી;
 વાલમ વેલા આવજો, રાગકોરના સવામી. કોઈ સુધ સાવે ૬

૫૬ ૧૨૩ મું.

રાગ રામઝી

સીતા વિલેગે શ્રીરામજી. લક્ષમણને રે પૂછે;
 હજી હજીમાન નહિ આવિયા, તેનું કારણ શું છે. સીતા વિલેગે ૧
 અવધકરી અહિંથી ગયા, હું તો હમાણાક આવું;
 અવરગ મલ્યુ પાતાળની, સુધ પોહોરમાં લાવું. સીતા વિલેગે ૨

- સહારે મન રહેતું નથી, ભાઈ ધરમન ભાગ્યું;
 સીતાગથે શું ઉગરયું, મોટું લાંછન લાગ્યું. સીતા વિન્નગે
- જડશે નહિં જે જનકી, ત્યારે શીગત્ય થાશે;
 હોક લાંછન વળી લાગશે, વિશ્વમાં નહિં રહેવાશે. સિતા વિન્નગે ૪
- ખોલ ખાંધવના સાંભળી, ખોલ્યા લક્ષ્મણ વીર;
 સીતાને શોધી લાવશું, મન રાખોને ધીર. સીતા વિન્નગે ૫
- રૂદનકરે શ્રીરામજી, શોકે સાગર મૂકે;
 લક્ષ્મણ કહે સત્ય નાનજી, સતી સત્ય નચૂકે. સિતા વિન્નગે ૬
- સીતાજી સરખી સતી નહીં, રહેશે આપ વિચારી;
 અવર પુરૂષ સામું નવજીવે, નાખે વિશ્વ સિંહારી. સિતા વિન્નગે ૭
- અન્યા અન્ય ખાંધવ ખોલીયા, વાટજીવે એમ કહિને;
 એટલે હનુમાન આવિયા, બુધ સીતાની લઈને. સિતા વિન્નગે ૮
- હરખથયો શ્રીરામને, હનુમાનને પૂછે;
 કુશળ કલ્યાણજી જનકી, કહેને દુઃખ કેવું છે. સિતા વિન્નગે ૯
- પ્રાણામકરી કહે રામને, કુશળજી મારી માતા;
 મુજને કહે કહેજે નાથને, આવીકરો મુખશાતા. સિતા વિન્નગે ૧૦
- નિશદિન નામસં તમતાજું, શોકાતુર થઈને;
 કહયું મેં જે વેહેલા આશયું, શ્રીરામને લઈને. સિતા વિન્નગે ૧૧
- હરખથયો મુખી રામને, સેના તત્પરકીધી;
 પાગખાંધી પાર ઉતરયા, જઈ દુંદુભી દીધી. સિતા વિન્નગે ૧૨
- રીંછ વાનર શ્રીરામના, દળભારે રે આવ્યું;
 રાક્ષસ રાજરાવણતણા, બુધ જોર મચાવ્યું. સિતા વિન્નગે ૧૩
- હારેનહીં કોઈ કોઈથી, માર મોકમ મારે;
 રામ લક્ષ્મણ કોથેચરયા, કપીકોપીયા ત્યારે. સિતા વિન્નગે ૧૪
- બુધકરી રામ ઝીતીયા, રાવણને રે મારયો;
 રાજ વિભીષણને આપીયું, તનતાપ નિવારયો. સિતા વિન્નગે ૧૫
- સીતાલઈ શ્રીરામજી, અભેદ્યામાં આવ્યા;
 જીય જયકાર ત્યાં થઈરહ્યો, પ્રજાને મન ભાવ્યા. સીતા વિન્નગે ૧૬
- રામકથા રસ સાંભળે, મુખ વરાણી નનય;
 ભવસાગર ફેરોટજે, ગુણ રણછોડ ગાય. સીતા વિન્નગે શ્રીરામજી ૧૭

રઘુનાથજી રાજ ખેસવા, અલ્લેધ્યામાં આવે;	
વધામણિયા સામા મોકલ્યા, ખંડે ખળવંત કહાવે. રઘુનાથજી રાજ ખેસવા ટેક	૧
ભરત મનુષ્યન ખોલિયા, ચાલે સામારે જઈયે;	
જઈને ખાંધવને ભેરીયે, આપણુ સુખિયારે થઈયે. રઘુનાથજી	૨
પેહેલા મલ્યા શ્રીરામને, પછે લક્ષ્મણ વીર;	
પછેમલ્યા માતા જ્ઞાનપ્રી, સુખ પાંખ્યાં શરીર. રઘુનાથજી	૩
વળતા બોલ્યા શ્રીરામજી, વીરા કહો સાચીવાત;	
અલ્લેધ્યાવાસી સહુ કુશળછે, કુશળ કૌશલ્યા માત. રઘુનાથજી	૪
ભરતકહે રામજી સુણો, સહે કુશળ કલ્યાણ;	
ઐશ્વર્યસે પધારિયા, મહેના જીવનપ્રાણ. રઘુનાથજી	૫
ગાજતે વાજતે પુરમાં, રામ સીતા પધાર્યાં;	
પુરવાસી મહે પાએનમ્યાં, અતી વાહાલ વધાર્યાં. રઘુનાથજી	૬
નિજ મંદિરમા આવિયા, પુરુષ મોતિએ વધાર્યા;	
પ્રણામ કરવાં પ્રીતથી, માતા પાસેરે આવ્યા. રઘુનાથજી	૭
ત્રણે માતાને પાએનમ્યા, રામ લક્ષ્મણ સીતા	
વિધવાજેઈ ત્યાં માતને, સાંભર્ય નિજ પિતા. રઘુનાથજી	૮
વજ્રગપરેયો ઐશ્વર્યમનો, જ્ઞાને આનંદયાયે;	
રાજ્યાસનપર ખેસવા, શુભમુરત જોવાયે. રઘુનાથજી	૯
મુરત નિશ્ચયકર્યુ, તે સમે, માણુકયાંભ રોપાવ્યે;	
તરિયા તોરણ ખાંધિયાં, રૂઠો મંડપ રચાવ્યો. રઘુનાથજી	૧૦
શોભા સ્વરગયત્રી દ્વાણી, જીવે નરનેરે નારી;	
વાજિત્ર નાનાભાત્યના, વાજેઆહુ સુખકારી. રઘુનાથજી	૧૧
વેદધુની મુનિયો ભણે, શાસ્ત્ર વીધી પ્રમાણે;	
વસ્ત્રાભુષણસજી રામજી, આવ્યાછે તે ટાણે. રઘુનાથજી	૧૨
શુભ ચોધરિયું જોઈકરી, ગાંઢીએ ખેસાર્યા;	
ગુરૂવશિષ્ઠ આશિશદીએ, અવિચળરહો ધારા રઘુનાથજી	૧૩
મુનિયોસરવે કહે તે સમે, રામ જીગોનુગ જીવે;	
પ્રજાપાળો પ્રભુ પ્રીતથી, રઘુકુળમાં છો દીવો. રઘુનાથજી	૧૪

મંજળ ગાઈને માતુની, મોતીપુષ્પે વધાવે;	
જાતકજન ત્યાં ખાદુમળી, આશિશ દેવાને આવે. રઘુનાથજી	૧૫
જેની જેવી યોગ્યતા, તેને દક્ષણા તેવી;	
વસ્ત્ર આબુષણ આપીયાં, તે શોભા જોયાજેવી. રઘુનાથજી	૧૬
જયજય શબ્દો કહેસાદુ, આનંદ ઉરનમાએ;	
મુનિસર્વને નિજ માતને, પ્રભુ નમિયાકે પાએ. રઘુનાથજી	૧૭
ધરદાર ઓછવ થઈરહ્યા, એવા ઉત્તમ નામી;	
ભાવેભજે સાદુ રામને, રણુછાડને સ્વામી. રઘુનાથજી	૧૮

૫૬ ૧૨૫ મુ.

૨. ગ. રામગ્રી.

સુખ દુઃખ મનમા ન આણીયે, ઘટ સાથે રે ધરિયાં;	
ટાળ્યાં તે કોઈના નહિં ટળે, રઘુનાથના જરિયાં. સુખ દુઃખ ટેક	૧
નળરાજ સરખો નરનહી, દમયાંતી રાણી;	
અરુણવસ્ત્ર વનમા ભમ્યાં, નમ્યા અત્તનેપાણી. સુખ દુઃખ મનમા	૨
પાંચ પાંડવ સરખા પાંધવ, જેને દ્રૌપદી રાણી;	
ખારવરસ વન ભોગત્યાં, નઈજી નિદ્રા નઆણી. સુખદુઃખ	૩
મીતાજી સરખી સતી નહી, જેને રામચંદ્ર સ્વામી;	
રાવણ તેને હરી ગયો, મહાદુઃખ પામી. સુખદુઃખ	૪
રાવણ સરખો રાજ્યો, મંદોદરી રાણી;	
દશમસ્તક છેદાઈ ગયાં, ખધી લંકા છુટાણી. સુખદુઃખ	૫
હરિશ્ચંદ્રરાય સત્યવાદીયો, તારાકોચના રાણી;	
તેને વિપતપડી ઘણી, ભરિયાં નિચ ઘેર પાણી. સુખદુઃખ	૬
સગાસગાશેઠ વેવારીયો, ચંગાવતી રાણી;	
કુંવર કેલઈયો વધેરીયો, નઈજી નાણ્યાં પાણી. સુખદુઃખ	૭
શિવજી સરખા સતી નહીં, જેની પારવતી રાણી;	
ભોલવાયા બીલડીયકી, તપમાં ખામી ગણાણી. સુખદુઃખ	૮
હનુમાન સરખો મહાજતી, જેને વજર કછોટો;	
જાણ્યુતું રાજ આપશે, આપ્યો તેલ ક્યોલો. સુખદુઃખ	૯
દુઃખપડયું સર્પ દેવને, સમરયા અંતરજામી;	
ભક્તવત્સલ ભૂધરો, મેહોતા નરસીનો સ્વામી. સુખદુઃખ	૧૦

૫૬ ૧૨૬ મું.

શ્રીમદ્દાશ્વમેધાના મહાત્મજગમના રેવામી પરમપવિત્ર ભક્ત છોટમસાલ કાલીદાસમુદ્ધત
પ્રભાતીરાગનાં ૫૬ સખ્યાં છે

૫૬ ૧૨૭ મું.

રાગ રામઝી,

જેને જગત કરતારને, નથી એ પ્રભુ અલગો;
વેસાં જોતાં વિશ્વનો, જઈ મૂલને વલગ્યો. જેને જગત કરતારને ટેક
ભાસ જેવો ભાનુતણો, ત્રણે સાકમાં પરિયો;
ચંદ્રનારા અલપ્તી રહ્યા, દેખે સાદુની આંખરિયો. જેને જગત કરતારને
વ્યાપક સઘસા વિશ્વમાં, એછે અંતરબંધી;
જીવ સકલ રહે જીવતા; એની સત્તાને પામી, જોગત કરતારને
દરદરની સત્તાવડે, વદે વિધવિધ વાણી;
ઔકાર રૂપે એ હરી, જપેજીવ તે બાણી. જેને જગત કરતારને
જલજનું જલમાં ધાણું, ઉપજે જલજોગે;
તેજીવે તેનાવડે, મરે તરત વિજોગે. જેને જગત કરતારને.
એમ પ્રભુને આશરે, જીવે સાદુપ્રાણી;
ઉપજતે આપે વસી, પાસે પ્રિયબાણી. જેને જગત કરતારને
સુરતા સરજનારની, સાદુ હામેરે સરખી;
પરમ શક્તી પ્રભુનેવિષે, પ્રાણીજીને પરખી. જેને જગત કરતારને
ખુશી પ્રભુને જે ભજે, તેતા અધમ અભાણી;
જન કોટમ જગદીશને, ભજવે અમ ત્યાગી. જેને જગત કરતારને

૫૬ ૧૨૮ મું.

રાગ રામઝી

નથીર અન્તાણુ નાથનું, જેછે અંતરબંધી;
તું નથીહરેતો તેહને, એતો તુજમાંરે આમા. નથીર અન્તાણુ નાથનું ટેક
વ્યાપક સઘણા વિશ્વમાં, જેને શક્તીછે જેની;
માણુ એ અન્તાણુ નવરહે, અદ્ભુતગતી એની. નથીર અન્તાણુ નાથનું
વીજલો કેરા તારમાં. વાત જાણાયછે વહેલી;
જાગશક્તી જગદીશને, જાણવે કરતાં પહેલી. નથીર અન્તાણુ નાથનું

જીવનહારી જીવની, જગદીશને હાથે;	
પ્રાણી માત્રના પિંડની, જાણ સઘલીરે સાથે. નથીરે અન્નાણ્યું નાથનું	૪
આપણે અંગે જે અડે, મન ઝટપટ જાણે;	
સાહુના મનનું શ્રીહરી, પરમે એજ પ્રમાણે. નથીરે અન્નાણ્યું નાથનું	૫
જ્ઞાન ઈંદ્રીને મનવડે, કૃત્ય જેજે કરવું;	
માહું કરતાં મનવિષે, ઈશ્વરધીરે ડરવું. નથીરે અન્નાણ્યું નાથનું	૬
પ્રાણીતણા પુણ્ય પાપનું, જેના હાથમાં પાનું;	
સાક્ષીએ સરવે કરમનો, તેથી કેમરહે છાનું. નથીરે અન્નાણ્યું નાથનું	૭
હુકમ હરીનો શિરધરી, કામ સઘલાંરે કરિયે;	
છોટમ તેની કૃપાયક્રી, ભવસાગર તરિયે. નથીરે અન્નાણ્યું	૮

૫૬ ૧૨૯ મું.

રાગ રામગ્રી

માનવ કોઈ માને નહીં, એવી વાત અનેરી;	
હોય ઝુઝગમ જેહને, તેતો જોજોરે હરી. માનવ કોઈમાને નહીં ટક	૧
જલવિના સિંધુ અગાધ છે, સઘલે તે ભરિયો;	
પ્રોઠ પવન મોજવિના, દીશે અદ્ભુત દરિયો. માનવ કોઈ માને નહીં	૨
એ દરિયાના ખેટમાં, તરે એક વિજીતી;	
શાખાઓ છે જીજીવિ, ફલની ભિત્ર ભાતી. માનવ કોઈ માને નહીં	૩
અદ્ભુત પંખી અરૂપિયા, એ વૃક્ષેરે વશિયા;	
મેલા રહિને ફળ ભપે, સાહુ સ્વાદના રસિયા. માનવ કોઈ માને નહીં	૪
અકલ અનુપમ પંખીયો, કરે તરપર માલા;	
રૂપ રંગ દીસે નહીં, કરે શબ્દ રસાલ. માનવ કોઈ માને નહીં	૫
પત્ર પુષ્પ ફલ સાહુ ખરે, નખરે તરઆદી;	
છોટમ એવા વૃક્ષને, જાણે પ્રલ્લવાદી. માનવ કોઈ માને નહીં	૬

૫૬ ૧૩૦ મું.

રાગ રામગ્રી

ઓ અણસમજી જંતુઓ, ભરમેં કાં ભટકો;	
અવિનાશીને ઓલખો, શું નાશીને અટકો. ઓ અણસમજી જંતુઓ	૧
દિવ્યપિતા જે આપણો, કરતા સુજકારી;	
એ પ્રભુ દીનદયાલને, કેમ મુકયોં વિસારી. ઓ અણસમજી જંતુઓ	૨

દેહ અમુલક તાહરો, જ્ઞાને પ્રાણીને કરિયો;	
એવો કારિગર કોણ છે, બસો પવનને ભરિયો, ઓ આણસમજી જંતુઓ	૩
પંચવિધ્ય પ્રભુએ રચ્યા, છડી મનવરતી;	
તેનો ભોગી આતમા, આણુ તેનીરે ફરતી. ઓ આણસમજી જંતુઓ	૪
શબ્દ આવે છે આહારથી, કરણ ભેરીમા વાગે;	
એ કરતાની અકલકલા, ઊધેસારે જાગે. ઓ આણસમજી જંતુઓ	૫
સ્પર્શ વિષય જાણે ત્વચ, તેતો અંગેરે તારે;	
એ કરાણી કર તારને, તું કેમ નસંભારે. ઓ આણસમજી જંતુઓ	૬
નેત્ર કર્યાં અની નિરમળાં, રૂપ જ્ઞવાને જોણે;	
તેના રક્ષણ કરણું, કરી પાર્થણા તેણે, ઓ આણસમજી જંતુઓ	૭
જીભસાહે જુકતી ધણી, કરી સરજન શાણે;	
સ્વાદ જાણવે સર્વના, ખોલ આહર આણે. ઓ આણસમજી જંતુઓ	૮
પરિમળ સરવે પરખવા, કરી નાસારે કેવી;	
સાસ ઉસાસની કળભરી, કોને આવડે એવી. ઓ આણસમજી જંતુઓ	૯
કુદિધરચી બાહુ જાણવા, તેનું પરિખળ મોઢું;	
શીખે કળાઓ તેવડે; ચાલે નહીં ખોટું. ઓ આણસમજી જંતુઓ	૧૦
એતું આશ્ચર્ય અતી ઘણું, સાદુ દેહમાં કીધું;	
ફટફટ મૂરખ માનવો, તેનું નામન લીધું. ઓ આણસમજી જંતુઓ	૧૧
સુખદાતા સરવે સજે, કરુણામય કરાવે;	
કહે છોટમ મારે સદે, ભલ્લે પ્રભુજીને ભાવે. ઓ આણસમજી જંતુઓ	૧૨

૫૬ ૧૩૧ મું.

રાગ રામઘ્રી

ઓ ભૂલેલા ભવીજનો, સાચા પ્રભુને સંભારે;	
તરત કુદિલ મારગનજ, જાણે મારગ સારો. ઓ ભૂલેલા ભવીજનો ટક	૧
અખીલ જગતકરતારની, જુગતી નવજાણી;	
વિપદ જનના વિહારની, ખડવાતો વખાણી. ઓ ભૂલેલા ભવીજનો	૨
અજાણીત અંદ જેણે રચ્યા, નિરાધારજ શખ્યાં;	
તે પ્રભુને જાણ્યોનહીં, ચાલેસારે ચાખ્યાં. ઓ ભૂલેલા ભવીજનો	૩
પવન તેજ પેશ કર્યાં, પૃથ્વીને પ્રાણી;	
સકળપદાર સરજ્યાં, એવી વેદની વાણી. ઓ ભૂલેલા ભવીજનો	૪

અદ્ભુત સંકેત કલ્પના, કૌશલ્યપૂર્ણ જેનું;	
કોટી કવી નકરીશકે, વડું વરણન તેનું. ઓ ભૂસેલા ભવીજનો	૫
જ્ઞાન અપાર જણાવિયું, સરજીને જન જતી;	
એકગણી અન્ય ઉપજે, ભલી દેખાય ભાતી. ઓ ભૂસેલા ભવીજનો	૬
એકએક જતીમાં જુવો, સંકેતછે એવો;	
અંડજ કેરા અંડથી, પ્રાણી નીપજે કેવો. ઓ ભૂસેલા ભવીજનો	૭
ચાંચ ચરણ પરપિંડના, રંગ દેખાય ન્યારા;	
ચાલે તે ચેતનયઈ, ધન્ય જગકરનારા. ઓ ભૂસેલા ભવીજનો	૮
સ્થિરપર જતીમાં ધણી, અદ્ભુતતા ભાસે;	
યથાયોધ્ય કરતાકરે, તેવું કોણેરે થાશે. ઓ ભૂસેલા ભવીજનો	૯
રવિશશિ જળધર સરજ્યા, સહુને મુખદેવા;	
ભક્ષરચ્યા જેણે ભૂમીમાં, કરે તેનીરે સેવા. ઓ ભૂસેલા ભવીજનો	૧૦
રક્ષણ કરવા દેહનું, શકતી સર્વને આંખી;	
દેવદયાળ આકાશમાં, રહ્યો પૂરણ વ્યાપી. ઓ ભૂસેલા ભવીજનો	૧૧
કોટિક પાપ પ્રલયકરે, એવા નામનો નામી;	
તે ઈશ્વરને ઓળખો, સચરાચર સ્વામી. ઓ ભૂસેલા ભવીજનો	૧૨
સદાયિદ આનંદનો નિધી, અજને અર્વાનાશી;	
જનછોટમ શુદ્ધ ભાવથી, થાઓ તેના ઉપાશી. ઓ ભૂસેલા ભવીજનો	૧૩

૫૬ ૧૩૨ મું.

રાગ પ્રભાત,

જીભસડીરે તુને હરિગુણગાતાં, આવડું આળસ ક્યાંથી રે;	
લવરી કરતાં નવરાઈ નમણે, બોળા હડે મુખમાથી રે. જીભસડીરે તુને હરિ ૦ ટેક ૧	
પરનિંદા કરવાને પૂરી, શૂરી ખટરસ ખાવા રે;	
ઝગડો કરવા ઝુંઝે વેહેલી, કાયર હરિગુણ ગાવા રે. જીભસડીરે	૨
અંત્યકાળે કોઈ કામનઆવે, વાલાં વેરીની ટોળી રે;	
સ્વજનધારીને સરવસ્વ લેશે, રહેશે આંખો ચોળી રે. જીભસડીરે	૩
તલ મંગાવો ને તુલસી મંગાવો, રામનામ સંભળાવો રે;	
પ્રથમ તો મસ્તક નહિં નમવું, પછી શું નામ સુણાવો રે. જીભસડી રે	૪
ધર લાગ્યા પછી કૂપ ખોદાવે, અગ્ની એ કેમ ઓલાશે રે;	
ચોરોતો ધન હરીગયા, પછી દીપકથી શુંથાશે રે. જીભસડી રે	૫

માયા ઘેનમા કંઘી રહેછે, જાગીને જોતું તપાશી રે;
 અંત્યસમે શેવાને ખેડી, પડી કાળની કાંસી રે. જીભલડીરે ૬
 હરિશુભ ગાતા દામન ખેસે, એકેવાળ ન ખરશે રે;
 મોહજે પંથનો પારનઆવે, ભજનયત્રી ભવ તરશે રે. જીભલડીરે તુને હરિશુભગાતાં ૭

૫૬ ૧૩૩ મું.

રાગ પ્રભાત

જોયન તું ભવ મોયન પ્રભુને, ભાવયત્રી જ્ઞેન ભાલી રે;
 હરિજનનાં મુખછે દુખદાયક, તેને તું મુક્યને ટાળી રે. જોયનતું ટેક ૧
 ઈંદુ અર્કને પાવક વિદ્યુત, જ્ઞેન પ્રકાશે પ્રકાશ્યાં રે;
 તેજ પ્રકાશવટે વળી તુજને, બસાં પદારથ ભાસ્યાં રે. જોયનતું ૨
 જનન કરીને જોજે સરજ્યાં, અદ્ભુત શક્તિ એની રે;
 ઉત્તમ દ્રષ્ટિએ નાન્યો, શાધકરીનડી તેની રે. જોયનતું ૩
 પાપેંગાકરી પ્રભુજીએ, તેયત્રી રક્ષાણુ તારું રે;
 તેઉપકારી ને નવજ્યો, સાધન શુભજ્યુ સારું રે. જોયનતું ૪
 પ્રેમનાં આંસુએ નવ પલજ્યો, હરિજનજ્ઞેઈ નવ હરજ્યાં રે;
 સ્પારથસારું રાંક્યઈ રોયો, નિંદિત કારજ નિરજ્યાં રે. જોયનતું ૫
 પરમારથનો પંથ નજ્યો, પાપજ્ઞેઈ મર્યા પાપી રે;
 એ જોયનને ઉપમા કવિએ, મારખીંછની આપી રે. જોયનતું ૬
 નીતિ મારજ જ્ઞેઈ ચાલવા, ભલીભલી વિદ્યા ભાગુવા રે;
 સરજનહારે તમને સરજ્યાં, શુભ ઈશ્વરના ગાવા રે. જોયનતું ૭
 આનંદસાગર પ્રભુ એ આળખો, એ ઊપદેશ અમારો રે;
 કહે છાંટમ માનીલ્યો નિશ્ચય, સર્વજ્ઞથાય જનમારો રે. જોયન તું ભવમોયન પ્રભુ ૮

૫૬ ૧૩૪ મું.

રાગ પ્રભાતી

હે રસના શુભગાને હરીના, સર્વજ્ઞકરીએ વાણી રે;
 વિદ્યા વિનય વિવેક વિચારી, વિરવંભરએ વખાણી રે. હે રસના ટેક ૧
 અમથી શું અપરાધ ક્યારે, લુખી સુઘળી લવરી રે;
 નેકવનીપર નિંદા કરતાં, તું નથી રહેતી નવરી રે. હે રસના ૨
 જુદા જનની સંગે જઈને, કુડી કપની કહાડે રે;
 પરના છિદ્ર પ્રકાશ કરીને, ચેર વધારી વરાડે રે. હે રસના ૩

સારો મારગ સત્ય ધરમનો, આડુંબોલી ઉછેદે રે;
 તે રસના તરવાર તુલ્ય છે, ફિરતી કવચને ભેદે રે. હે રસના ૪
 પાપ તાપ સંતાપ સમાવે, તન મન શીતલ કરતી રે;
 ધન્ય જીભતો તેને કહિયે, વાણી વિમલ ઉચરતી રે. હે રસના ૫
 દીનદયાલ દયાનિધિ કેરા, જે જીભ્યા ગુણ ગાશે રે;
 કહે છોટમ કુલકોટિક તેના, પ્રીતે પાવન યાશે રે.
 હે રસના જશગાને હરીના, સફલ કરીએ વાણી રે. ૬

૫૬ ૧૩૫ મું.

કર એટલે હાથેકરીને સુકૃતકામકરવાવિષે હાથને ઉપદેશ.

—:O:—

રાગ પ્રભાત.

હે કર કર્મ ધાણું સરવેથી, તુજને સરજાયું કરવાનું;
 એવાં ઉત્તમ કર્મ આચરે, તેથીયશે ભવ તરવાનું. હે કર કર્મ ધાણું સરવેથી ૧
 સર્વ અંગ સાચવવા તારે, ઉઘમે ઉઘર ખરવાનું;
 સેવાથી મુજનાર રીઝવો, ફરી નપડે ભવ ફરવાનું. હે કર કર્મ ધાણું સરવેથી ૨
 પ્રીતિવડે પરમારથ કરજે, અંત્યે એજ ઉગરવાનું;
 પાણી તરશા જનને પાજે, દેજે આવાણ ચરવાનું. હે કર કર્મ ધાણું સરવેથી ૩
 દીન દેખીને દાનજ દેજે, ખર્ચુપુણ્ય નહિં ખરવાનું;
 કહે છોટમ ખાડુ પુણ્ય કરેતો, દામ મળશે શુભ દરવાનું. હે કર કર્મ ધાણું સં ૪

૫૬ ૧૩૬ મું.

રાગ પ્રભાત. કાનને ઉપદેશવિષે.

કાન કયામૃત પાનકરીએ, અર્ધવિચારી એનો રે;
 જેજે શબ્દ આવે તુજમાઝીં, તોલ કરીજીને તેનો રે. કાન કયામૃત પાનકરીએ ટક ૧
 વેદતાણું શ્રુતીનામ વદેછે, તેજ નામછે તારું રે;
 શ્રીપ્રભુના ગુણગ્રામ સાંભળી, જોતુને લાગે સાડું રે. કાન કયામૃત પાનકરીએ ૨
 આત્મહિત્તવ નવહોએ જેમાં, તેવી તજવી વાણી રે;
 શુંચયું મેધ ધણેશેગરજે, પામિયે નહિં કંઈ પાણી રે. કાન કયામૃત પાનકરીએ ૩

ધર્મ પ્રહ્લની વાતો સુણતાં, ઉત્તમરૂણ બહુ આવે રે;
 અંતરનું અંધારું નાસે, ચિદાનંદ ચિત ભાવે રે. કાન કયામૃત પાનકરીએ ૪
 કયા સુણતા કરતાકેરી, પાપપુંજ સાફ નાસે રે;
 કહે છોટમ સુવિવેકકરે તો, પ્રહ્લ સર્વદા ભાસે રે. કાન કયામૃત પાનકરીએ ૫

૫૬ ૧૩૭ મું.

રાગ પ્રભતી

પ્રભુનો મારગ સાધુથી સહેજા, એક અટપટું એમાં રે;
 નિરમળ મન પાતાતું કરતું, જગદાપ્રકાશ જેમાં રે. પ્રભુનો મારગ સાધુથી ૧
 ધનુર વેધીની જેવી ધારણ, અધરી જાણે એમાં રે;
 હેડે તાકે ઉપર વેધે, ખરા ચાતુરી તેમાં રે. પ્રભુનો મારગ સાધુથી સહેજા ૨
 ભુમી ઉપર ભૂચર સાસે, એમાં વિદ્યન અનંત રે;
 પ્રહ્લપંચનો છે ખેચરનો, આકાશકે કોઈ સાંત રે; પ્રભુનો મારગ સાધુથી સહેજા ૩
 અનુભવ આંખ્ય મુરતની સીડી, સદરૂર હોય સદાય રે;
 કહે છોટમ જે સાધક સાચો, પ્રહ્લ ધાપમાં જાય રે. પ્રભુનો મારગ સાધુથી સહેજા ૪

૫૬ ૧૩૮ મું.

૭૫ પ્રહ્લને ભય જાણવા, એળખાણ તો નહિં એને રે;
 એળખાણતો ત્યારે થાયે, બોલખાણ જડે જેને રે. ૭૫ પ્રહ્લને જયભાળવા ટેક ૧
 અક્ષરખાણ પ્રણવ છે નરમાં, તેથી ઉપજે વાગી રે;
 અધિરસધાર પારરહી પોષે, તેની પાન અન્તાણી રે. ૭૫ પ્રહ્લને ૨
 પશુ પંખી જે વાણી વહેછે, અક્ષર બેકે ચાર રે;
 ખાવન અક્ષર બોલી જાણે, એ નરનો અવતાર રે. ૭૫ પ્રહ્લને ૩
 સ્થાવર જંગમ જંતુ જાની, સરજે સર્ગ મહેશ રે;
 માનવ મુરતી મોટી જાણી, બુદ્ધિઆપી બેશ રે. ૭૫ પ્રહ્લને ૪
 અંતરજામી ને આધારે, ૭૫ છે સાહુ જંતરે;
 વિશ્વમાહિં વ્યાપક તે ઈશ્વર, સત્ય જ્ઞાન અનંત રે. ૭૫ પ્રહ્લને ૫
 સર્વ વિશ્વમાં પૂર્ણ રહ્યો તે, પૂરણ પ્રહ્લ કહેવાય રે;
 જનછોટમ તેને જે જાણે, આવાગમન નવથાય રે. ૭૫ પ્રહ્લને જય જાણવા ૬

૫૬ ૧૩૯ મું.

રાગ પ્રભાતી

- જે ઉપજે તે પ્રભુથી ઉપજે, કાંઈનવ ઉપજે એવે રે;
 સૂર્યસદા જળપોષે શોષે, તે નવયાએ એવે રે. જે ઉપજે ૦ ૧
- પ્રભુએ સરજ્યાં સર્વ પદારથ, પૃથ્વી પવન પાણી રે;
 ચાર ખાણુ એવોની જાતી, કહો એ કયાંથી આણી રે. જે ઉપજે તે ૦ ૨
- હરિના કરેલા હાસેચાસે, એકના કરે અનેક રે;
 એવે કરેલાં જરૂર સધળાં, રહેછે એકના એકરે. જે ઉપજે તે ૩
- કોઈ મનુષ્ય બહુ બુદ્ધિબળથી, કહો હું હરિઅવતાર રે;
 આં અવનીનું એક પદારથ, તેણે નાશ સગાર રે. જે ઉપજે તે ૪
- જ્ઞાન ખતાવા ગુરુઓ સરજ્યા, તેજ ધાણી થઈ બેઠો રે
 કહે છોટમ આ કસીનુગમાંડી, એવા રાગ બાહુદીસ રે. જે ઉપજે તે ૦

૫૬ ૧૪૦ મું.

રાગ પ્રભાતી

- શામળિયો છે સહુની સામો, પામરને નવ પ્રીછે રે; ૦
- આખ્ય ઉઘાડી એને નિરખે, મન મળવાને ઈચ્છે રે. શામળિયો ૧
- ગુંગા જમુના સરસ્વતી વહેછે, તરવેણીને તાર રે;
 ત્યારહિ મોહન વેણુવજ્રડે, હળધરજીનો વીર રે. શામળિયો છે સહુની સામો ૨
- ભાત્ય ભાત્યના ખેલ કરેછે, જમુનાજીને આરે રે,
 આહિરને આનંદ પમાડે, ગિરિધારી જોઆરે રે. શામળિયો છે ૩
- ત્રેજવિનતાસંગ કેલીકરેછે, મહિ માખાણુ લે માગી રે;
 એવા પ્રભુને જેજન પ્રીછે, તે પ્રાણી વડભાગી રે. શામળિયો છે સહુની સામો ૪
- બ્રહ્મા જેનું રૂપ વખાણે, શંકર ધરેછે ધ્યાન રે;
 કહે છોટમ એ કૃષ્ણ એળખા, સરવેરેકેરી સાન રે. શામળિયો છે સહુની સામો ૫

૫૬ ૧૪૧ મું.

રાગ પ્રભાતી.

- આજ અનુપમ જ્ઞાન ઉપનું, બલીબલી રચના ભાલી;
 અકસુત ખેલ અખિલકરતાંને, મેં નજરેજોયો ન્યાળી. આજ અનુપમ ટેક ૧

- ઉચું જોડે તો અવનીજેવા, અગણિત અધરફરે ગોળ;
- કોઈએક તાતા કોઈએક શીતળ, બેદન ભણે જન ભોળ, આજ અનુપમ જ્ઞાન૦ ૨
- ભૂતળઉપર ભાતભાત્યની, અગણિત જીવતાણી જાતી;
- નરનારીના રૂપ અવનવાં, નાંમ જૂજવાં ખલુભાતી. આજ અનુપમ જ્ઞાન ઉપન્યુ ૩
- ચર્મપૂતળાં ચૈતન્યદેશી, ખેલણુહારને હાથ ખરી;
- જેમ નચાવે તેમ સાહુ નાચે, કળત્રુટે તે જાય મરી. આજ અનુપમ૦ ૪
- સરજનાહારને જાય શોધવા, ઘટમાં જેની બુદ્ધિ ધણી;
- પાતપોતાનું કલ્પિત કહેછે, ભાત્ય ભાત્યની વાંત ભાણી. આજ અનુપમ૦ ૫
- એક પુતળું એમ વહેછે, સાદજ થાયછે મૂઠી સાહુ;
- અળગો કોઈનથી કરનારો, ઉપજે આપો આપ ખાહુ. આજ અનુપમ જ્ઞાન ઉ૦ ૬
- એકકહે સાહુરૂપે સ્વામી, આપ ઈચ્છાએ જીવયથો;
- સ્વરગ નરકમાં પોતે વિલસ્યો, અરૂપહતો તે રૂપયથો. આજ અનુપમ જ્ઞાન૦ ૭
- એકકહે સાહુ કરમે ઉપજે, જેના કર્મ હશે જેવાં;
- નીચ ઉંચને સ્થાવર જંગમ, તે કરમે ખનિયાં તેવાં. આજ અનુપમ જ્ઞાન૦ ૮
- કોઈકહે સાહુ કામ ઈશાના, માયાસંગેમોજરમેં;
- માયામાંથી રૂપપનાવે, અંત્યે માયામાંડી સમેં. આજ અનુપમ જ્ઞાન ઉપન્યુ ૯
- એમ અનેક મનો જગમાંડી, કલ્પિતવાત કહે કાચી;
- ઉપનિશદનો અરથ વિચારે, તે જન વાત લાહે સાચી. આજ અનુપમ જ્ઞાન૦ ૧૦
- નિજ ઈચ્છાએ સદી સરજે, નિજ ઈચ્છાએ નાશકરે;
- આંધ્ર અંત્ય પ્રભુ એક ખિરાજે, છોટમ એ સિધ્ધાંત ધરે. આજ અનુપમજ્ઞાન૦ ૧૧

૫૬ ૧૪૨ મં.

રાગ કાલેશે

- જેને જાગી જીવ અભાગી, શું નિદ્રામા ધારે છે;
- ખટ શત્રુછે તારી સાથે, ધર્મરૂપી ધન ચોરે છે. જેને જાગી ૧
- ઉધેલાને સ્વન્ય અવનવાં, શોક મોહ સંતાપ ધણો;
- જાગેલાને જન્મ નધરવો, ભક્ત તે ભગવંત તણો; જેને જાગી જીવ૦ ૨
- ઉધેલાની આંખ નહિઘટે, ઘેરી લેછે ધન ધણું;
- અખિલ લોકમાં ઉદય એકનો, તેજ ન દેખે તેજ તાણું. જેને જાગી૦ ૩
- નિદ્રા નાગણુ સાહુને ડસવા, અંતરમાંડી પ્રવેશ કરે;
- સદ્ગુરુ લક્ષે જે જન જાગે, તતક્ષણ તેનું ઝેર હરે. જેને જાગી૦ ૪

૫૬ ૧૪૩ મું.

રાગ કાલોશ.

કાલતાણા ભયથી માહુ કાંપે, નરકોઈ જાશે નારીને;
 અખિલ લોકપર અમલ એહનો, ભય પ્રજ્ઞાંત નિવાસીને. કાલતાણા ભયથી૦ ટક ૧
 સંસાર વૃક્ષ વેદમાં વખાણ્યું, અવ્યક્ત મૂલ કહ્યું એનું;
 ત્રણઅંકુરજે ત્રિગુણી શાખા, જગત સકલ પસર્યું જેનું. કાલતાણા ભયથી૦ ૨
 ચૈત્ર માલમા ડાલ એહના, પત્ર પુષ્પફલ નિત્ય ફલે;
 તે સરવે છે ભલ કાલનું, સર્વ સમૂહ તરત ગલે. કાલતાણા ભયથી માહુકંપે ૩
 લોક સમેત લોક પતિ કંપે, અવર જીવને કોણ ગણે;
 નામ રૂપ ગુણ જ્યાંસગ દીશે, તે સરવેને કાલ હણે. કાલતાણા ભયથી૦ ૪
 મરણુર સાચા જેને મલશે, અચલ અભયપદ એ આપે;
 કહો છોટમ જ્યાં કાલ ન પોહોચે, તે પ્રભુપદમાં તે થાપે. કાલતાણા ભયથી૦ ૫

—:૦:—

નરસૈં મેહેતા ઈશ્વરનું ભજન કરવાને રાત્રિયે મંડલીમાં ગાવાયેસે ત્યારે તેને
 તરસ લાગે તે સમયે રતનખાધનામે પરમ પવિત્ર સખી જલની આરી ભ-
 રીને મંડલીમાં આવીને મેહેતાજીને પાણી પાય. એમ કેટલાક દિવસ ગયા
 પછી દુરિજન લોકોએ રતનખાધના માતપિતા અને ખાધને સમજાવી ત્યારે રાત્રિ
 એ દામોદરરાય રતનખાધનું રૂપલઘને જલની આરી લઈ સભામાં પાણી પાવા
 ઢાંઘ્યા તેને મેહેતાજીએ ઓલખ્યા એટલે પોતે પદગાઈને મંડલીને સમજાવેછે
 તેનું વર્ણન.

૫૬ ૧૪૪ મું.

રાગ મલાર.

જાંબીરે આલસ મોડે આજ્ઞેને કોઈ, જાંબી આલસ મોડે, ટક;
 આછોસાલુ શિરપર ઓઢયો, રંગ ભરયાછે થોડે થોડે. આ જ્ઞેને કોઈ જાંબી૦ ૧
 અરણ્યમા નેપુર રમખુમ યોલે, હિંડેછે વાંકે અંખોડે. આ જ્ઞેને કોઈ ૨
 સોનાની આરી સરસ સમારી, માંડી નીર ગંગાજલ જોડે. આ જ્ઞેને કોઈ ૩
 મેતા નરસૈયાને પાણી પાવા, મારો વાલોજી આવ્યાછે હોડે. આ જ્ઞેને કોઈ ૪

૫૬ ૧૪૫ મું.

રાગ મલાર.

મોહ્યાછે મુનિવર રાયારે ગોરીતારે તાનુડે, મોહ્યાછે મુનિવર રાયારે ટક.
 રૂપ સકોમલ દીસેછે સુંદરી આઘ ઈશ્વરી મોટી માયા રે, ગોરી તારે તાનુડે. ૧
 આરેવેળુ તમે ક્યાંરે ગુંથાવી, સણગટ વાલ્યો સુધારી;
 આ કંચલો તમે ક્યાં શિવડાવ્યો, માંહીંછે પ્રજ્ઞકેરીનારી રે; ગોરી તારે તાનુડે ૨
 રૂમઝૂમ રૂમઝૂમ નેપુરવાજે, ધુપરિયો માંડી ધમકે રે;
 હાર ગલામાં એણીપેરે એપે, ગગનમા વીજલી ચમકે રે. ગોરી તારે તાનુડે ૩
 નિલવટ આડ કેસરની કીધી, મૃગમઃ ટીલડી ઠરેલી રે;
 આંખડલી તારી અતી અણિઆલી, લીલામાં હિંડે લાડધેલી રે. ગોરી તારે તાનુડે ૪
 ચંચલ દ્રષ્ટે ચારેદિશ જ્ઞેની, ચિત ચોરવાનો છે ચાલો રે;
 નહિં અખલા એ મેહેતા નરસૈનો સ્વામી, સુંદરીનુ વદન નિહાડો રે. ગોરી તાંબ

૫૬ ૧૪૬ મું.

રાગ મલાર.

હરિ આવ્યાછે નારીને વેશે રે, એને કોઈ જુવો રે;
 શિવ પ્રભ જેનુ ધ્યાન ધરે છે, એને જોઈ દુખડાં જુવો રે. એને કોઈ જુવો રે. ૧
 માતપિતા એના મનમા વિમાસે, એઈલાં ક્યાંયકાં આવી રે;
 અચરત સરખું સહુકોને લાગે, એતો જલની ઝારી ક્યાંથી લાવી રે. એને કોઈ ૨
 ભાઈ પોતાનો તતક્ષણ ઉઠ્યો, આવ્યોછે મંદીર જાણી રે;
 રતનખાઈ ધરમાં વ્યાકુલ ફરે છે, લ્યોપીઓ મેહેતાજી તમે પાણી રે. એને કોઈ ૩
 પુત્રિને પરમેશ્વર જાણી, સભાની મધ્યે આણી રે;
 અંતરધ્યાન થયા અલખેડો, ત્યારે વાતંતે સધલે જાણી રે. એને કોઈ ૪
 જય જયકાર થયો જુગ ખાધે, સહુને હરખવાધ્યો ધણો હૈયે રે;
 માનખાઈના સ્વામીની સંગે રમતાં, એના ચરણ કમલમા રહિયે રે. એને કોઈ ૫

૫૬ ૧૪૭ મું.

રાગ પ્રભાત.

જગ્યરે જીવ અજ્ઞાન આલસ તજી, જગત કરતારને લેને જાણી;
 નરદેહ નિરમિયો નીતિ સંભાલવા, આચરે અનીતિ તે અધમપ્રાણી. જગ્યરે જીવા. ટક ૧
 વિશ્વકરતાતાશું દીસે ડહાપણુધાશું, સુખકર સરજિયો સુરજજોણે;
 તેજ ફેલેઅતી વાયુછાદનવતી, આંખ્યસહુ દેખતી થાય એણે. જગ્યરે જીવ ૨

- ધિન્ય દયાસને ધરાણી કેવીરચી, સિદ્ધિ પદારથ યુક્તિ સારી;
 વવિધ પ્રકાર વનમાહિં વનસ્પતી, અખિલછે આનંદકારી. જગ્યરે ૭૧ ૩
- પોષવા સર્વને નીર પેદાકરયું, વ્યામમાહીં રચી મેધમાસા;
 ચંદ્રઆકર્ષણે સિંધુભરતી ચડે, જાપએ ભુક્તિથી વાણુવાસા. જગ્યરે ૭૨ ૪
- જયોતિમય ચક્ર તું જોને આકાશમાં, દીસતા દીવ્ય અનંત તારા;
 એજ ઉપયોગિછે સર્વ સંસારને, ધન્ય હે સુદૃષ્ટ સૃજનાર હારા. જગ્યરે ૭૩ ૫
- તાહરો દેહ તું જોને કેવોકરયો, અદ્ભુતતા ધણી છેજ એમાં;
 સર્વ વિષયો તાણું જ્ઞાન ખાણુ થાય છે, તત્ત્વમોઢું કરયું ચિત્ત તેમાં. જગ્યરે ૭૪ ૬
- બુદ્ધિયે નિશ્ચય થાય ખાણુ વાતના, એ યજ્ઞી અધિક ઉદ્યોગ સૂજે;
 એજ સૃજનારને મૂઠ સમરે નહીં, મંદમતિ મલિન પાખંડ પુજે. જગ્યરે ૭૫ ૭
- સરજનહારનુ જ્ઞાન સોહામણુ, સર્વને સમજવા યોગ્ય સારું;
 છોટમ સઘ સંસારથી ઉદ્ધરે, વચન સુવિચારથી માને મારું. જગ્યરે ૭૬ ૮

૫૬ ૧૪૮ મું.

રાગ પ્રમાત

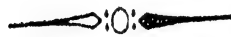
એક આધાર રાખે નિરાધારને, જેથી સંસાર તું પારપડશે;
 કલ્પિત વાતથી કાજકાંઈ નવસરે, તોય મયતો કેમ તૂપ જડશે. એક આધારા ટેક ૧

સર્વથા સિદ્ધ પદારથ મેળવી, કેળવી સ્થિર ચરનતિ કીધી;
 અગણિત અંડ કરિ અધરધરિ રાખિયાં, મનુષ્યને સુંદર મુર્તિ દીધી. એક આ ૨

શક્તી અનંતછે સર્વ કૃતીતાણી, જોતાં અગાધછે જ્ઞાન જેવું;
 કવિજન શુંકહે પાર કોઈ નવસહે, એમ અદ્ભુતપાણું છેજ એવું. એક આ ૩

એક એતાતછે અખિલ મૃદીતાણો, તે તજી તુરચ તું શું ઉપાસે;
 પાપના ખંધ તે કેમ પ્રલેસે થશે, અંત્યકાળે કિહાં જીવ જશે. એક આધાર ૪

જીવતાં જાણુ તું તાણુ સરવે તજી, ભાવસું લેભજી પ્રમ્હ કૃતી;
 છોટમ સત્ય જાણીને હૃદયે ધરો, ભક્તવત્સલ પ્રભુ સર્વ ભરતા. એક આધાર ૫

જમુના નદિમાં કૃષ્ણપડયા ત્યારે નાગણી કહેછે.

પ્રભાતિયું. ૧૪૯

જળકમળ છાંડિ જોને પાળા, સ્વામિ અમારો જગશે;

જગશે તને મારશે, મને પાળ હુલ્યા લાગશે;—ટેક

કહેરે ખાળક તું મારગ બૂલ્યો, કેતારા બેરીયે વળાવિયો;	
નિશ્ચે તારો કાળજ ખુટ્યો, અહિયાં તેથી આવિયો. જળકમળ.	૨
નથી નાગણું હું મારગ બૂલ્યો, નયિ મારા બેરિયે વળાવિયો;	
મથુરા નગરીમાં જુગદુ રમતાં, નાગનું શીશ હું હારિયો. જૉ	૩
રંગ રંગે રૂપે પૂરો, દીગતો કોડીસો કોરામણો;	
તારીમાતાએ કેટલાક જનમ્યા, તેમાં તું અળખામણો. જૉ	૪
મારી માતાએ ખેલુ જનમ્યા, તેમાં હું નટવર નાહાનડો;	
જગાર તારા નાગને, માર નામ કુળુ કહાનડો. જળકમળ	૫
લાખ સવાનો મારો હાર અપું, આપુરે તુજને દોરીયો;	
એટલું મારા નાગ છાનું, આપું તુંજને ચોરિયો. જળકમળ.	૬
શુકરું નાગણું હાર તારો, શુકરું તારો દોરીઓ;	
શાને કાળે નાગણું તારે, કરવી ઘરમાં ચોરિયો. જળકમળ.	૭
ચરણચાંપી મુછ મરડી, નાગણું નાગ જગાવિયો;	
ઉઠોને અળવંત કોઈ, ખારણે ખાળક આવિયો. જળકમળ.	૮
ખેડ ખળિયા ખાચે વળિયા, કૃષ્ણે કાળિનાગ નાચિયો;	
સહસ્ર કૃષ્ણે કુંકવે જેમ, ગગન ગાજે હાથિયો. જળકમળ.	૯
નાગણું સૌ વસાપ કરેજે, નાગને ખાલુ દુઃખ આપશે;	
મથુરા નગરીમાં લેઈજ્યા, પછી નાગનું શીશ કાપશે. જળકમળ.	૧૦
ખેડ કરંનેડીને વીનવે સ્વામિ, મુકો અમારા કંથને;	
અમે અપરાધિ કાંઈન સમજ્યા, ન એળખ્યા ભગવંતને. જળકમળ.	૧૧
યાળ ભરી શગમાંતિયે, શ્રીકૃષ્ણનનેરે વળાવિયો;	
નરસૈયાના નાંચ પાસેથી, નાગણું નાગ કોરાવિયો. જળકમળ.	૧૨

—:૦—

ભક્તિમાગવાવિધે.

૫૬ ૧૫૦ મું.

મારાનાયજી મુજને ભક્તિદેને સદા, દીનજાણીને સંભાળિલેને;	
ભક્તિઆપી ભલાભાવથી બુધરા, અંતે આવી અહોનીશ રહેને. ટક	૧
ભક્તિ કારણ મારો દેહ દુર્બળહને, દેહ કારણ રખે રમેહજનય;	
આજ મનસાથ જહુનાય જો વિસરે, વળતી વસે મારી કોણ થાય મા	૨

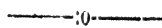
કર્મ કુડાંકરી ખાણુ ચારેભરી, નાસવા નીસરેયા નામખારી;
 કૃપણ કીર્તનવિના જામ જાયે વૃથા, જમરહે જાગટે રૂઢિ હારી. મા ૩
 હું ગર્ભ નાનાકર્યો નિત્ય ઉજા ગરો, નવકર્યો નાથજી શરણપામે;
 ભવવિષે ખૂડતાં વારને ખૂમનહીં, આંત્રહી મૂજને કોણુ રાખે. મા. ૪
 અલ્પ આયુષ્યમા કલ્પના મનુષ્યને, આજકીધુ વળી કાલકરવુ;
 સ્વાસનો શોવિશ્વાસ નહિં નિમીષનો, આશ અંધુરને એમમરવું મા ૫
 ઉત્તમ મધ્યમ વરણુ તું વીઠલા, પ્રગટયદને દરશન પમાડો;
 નરસૈયા રંકને ટંકકરણુકરો, દીનખંધૂ વળ્યો આંકઆડો. મા ૬

કૃપણના મેળાપવિષે.

૫૬ ૧૫૧ મું.

હળવે હળવે હળવે હરજી, મારે મંદિર આંવ્યારે;
 મોટ મોટ મોટ મેંતો, મોતીડે વધાવ્યા રે. હળવે હળવે. ૧
 કીધું કીધું કીધું મુજને, કાંઈક કામણુ કીધુંરે;
 લીધું લીધું લીધું મારું, ચિતડું ચોરી લીધું રે. હળવે હળવે. ૨
 જાગી જાગી જાગી હુંતો, હરિમુખ જોવા જાગી રે,
 ભાગી ભાગી ભાગી મારા, ભવની ભાવટ ભાગી રે. હળવે ૩
 કુલી કુલી કુલી હુંતો, હરિમુખ જોઈને કુલી રે;
 ભૂલી ભૂલી ભૂલી મારા, ધરનો ધંધો ભૂલિ રે. હળવે હળવે. ૪
 પામી પામી પામી હુંતો, મહા પદવીને પામી રે;
 મળિયો મળિયો મળિયો મેહેતા, નરસૈયાનો સ્વામિ રે. હળવે ૫

ભકતોનાં માન રહેવા વિષે.

૫૬ ૧૫૨ મું.

વાસ નહિં જ્યાં વૈરાગ્યકરો, ત્યાં નવવસિયે વાસડિયાં;
 સ્વંત્રતાસ્વાસે હરિસ્મરણુ નકરે તો, શ્વાસ ધમણુ કરી સ્વાસડીઆં. વા ૧
 જીભલડી જપમાળા નજાયે તો, જીભલડી નહીં ખાસડીયાં;
 જનમ તેનો નહિં લેખામાં જે, નકહેવાયા હરિ દાસડિયાં. વા ૨

મોહનજીની માયા પાખી, અવર માયાજમ ફાંસડિયાં;
ભણે નરસૈયો ભારે મારી, માવડી દસ મારડિયાં. ૧૦

—:—

અમદતને તમવાવિધે.

૫૬ ૧૫૩

નારાયણનું નામજ સેતાં, વારે તેને તજિયે રે;
મનશા વાચા કમણા કરિને, સહિમીવરને ભજિયે રે. ના ૦
કુળને તજિયે કુંટૂબને તજિયે, તજિયે માને આપરે;
ભગની સુત દારાને તજિયે, જમતજે કંચુકી સાપ રે. ના ૦
પ્રથમ પિતા પ્રહ્લાદે તજ્યો, નવતજિયું હરિનું નામ રે;
ભરત શત્રુધને તજિ જનેતા. નવ તજિયા શ્રીરામરે. ના ૦
રૂપીપતિ શ્રીહરિને કાજે, તજિયા નિજ ભરયાર રે;
તેમા તેનું કાંઈયે નગયું, પામી પદારથ ચાર રે. નારાય ૦
વૃજવિનતા વિહસને કાજે, સર્વ તજિવન ચાલી રે;
ભણે નરસૈયો વ્રંદાવનમાં, મોહન સાથે મહાલી રે. નારાય ૦

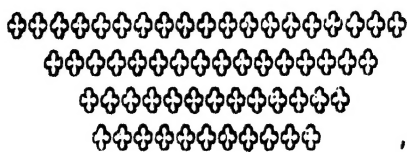
પ્રભાતયુ. ૧૫૪ મુ'

દુરપતિયાં ડાહ્યાં થઈ આપે, શાળા થઈ સમજવે રે.
પ્રેમ ભક્તિમાં ભંગ પડાવે, અજ્ઞાન આગળ લાવેરે. દુર ૦
આપણા કુળમાં કોણે ન કાધું, તે આપણે કેમ કરિયેરે;
વૈરાગી થઈ નાટક નટિયે, તુલસી તિલક કેમ ધરિયેરે. દુ ૦
જેવાતેવાં હોયતે હરિગુણ ગાય, તે આપણે કેમ ગાઈયે રે;
કૃષ્ણ નામની કયા યાયજ્યાં, ત્યાં આપણે નવ જાઈયે રે. દુરમ ૦
આપકલેશને કોઈના ભરીઆં, સધળાને સમજવે રે;
જમકિંકરનો મારજ પડશે, ત્યારે આડે કોઈનહી આવે રે. દુર ૦
કુળને તજશે તે હરિને ભજશે, સેહજે સંસારનું મેહજુ રે;
ભણે નરસૈયો હરી તેને મળશે, બીજવાતે વાશે વહાણુરે દુર ૦

જીવાનીને દહાડેરે હરને જાણ્યા નહિરે, મોહ્યું પરશ્વરા સાથે મંત્ર;
કાંઈકને મોહ્યોયે કામનીના કલ્પમારે, કાંઈએક જોડવા ધાયો ધન. જી૦ ટક
પચિસને પચાસેરે પરપંચ માં ગયારે, દોહિલા આળ્યા સાઠવર્ષના દન;
સિતરને સુધારે કાંઈ સમજ્યો નહિરે, પછે ચાલ્યો સાધન કરવાવંન. જી૦ ૧
આંખડીયે નસુજેરે ગળેખાડુ નાનિકારે, જોલે તેતો સંભળાય નહીં કાળ;
માયા તો નમુકરે તુટે નહિં તૃણજારે, ઝોળખાયનહિ અશરણ શરણ. જી૦ ૨
હાથમાં લાકડીરે ચરણ ચાલે નહિરે, તુટે નેશિયળ થયુંછે તન;
મુખમાંહીં દંતરે એકે દિસેનહિરે, તોય પાપી ઉદરમાગે અન્ન. જી૦ ૩
ભાગ્યજેનું ભલુરે આ અવસરને ઝોળખ્યોરે, તેતો પ્રાણિ કેહેવાએ હરિનાજન;
નરસૈયાના સ્વામિનેરે સુખમાં સંભાળજેરે, જો હોય પેલાભવનુ પુન્ય. જીવાની ૪

१. मरकाना वासीरे अवसरे आवळेरें, राणि शुक्रभाणीकरा कंय;
 २. नरुन्धनरे लाग्योमने पीठवारें, प्रभुमारा यादशन्याणुं तारो पंथ, द्वा०
 ३. ताडताणुनेरें शुंरें सुतां शामणारें, आणसमोडीने उडो आण;
 ४. सादभळ तणसेरें पावन तारां पावसारें, अमपर मेहेवकरो महाराज, द्वा०
 ५. आहने यकरी गज भुकावियारें, उधो तमे सुधनवाणी सहाय;
 ६. नरसिंह रुपरे हिरणु कस्यपुहाण्यारें, प्रह्लाद उगारेया लाग्यो पाय द्वा०
 ७. अपनकरोडरें नदवताहुरारें, साथे पणिलद्र सरिष्ठा भ्रान्त;
 ८. नाग नाथ्यारें नरासंघ जितियारें, तेणण कथांगणुं मारानाथ द्वा०
 ९. वसमी वेणा भारें वारें यडो वडसारें, धाज्जे तमे छत्रपति निरधार;
 १०. असवारी करळेरें गरुडनी उपरें, नरनैयो विनवे वारंवार, द्वा०
 ११. धृतिश्रीकाव्य संग्रहनो प्रथम भाग संपूर्ण, श्रीरस्तु, शुभंभवतु, कल्याणु भस्तु.
 श्रीराधा कृष्णु सदाप्रसन्नोस्तु,

સમાપ્ત.

બાહર ખખર.

—:૦:—

આ પુસ્તક અમારે ત્યાથી તથા બીજા સથળાં પુસ્તકાલેખનારને ત્યાંથી મલશે. સામટી ચોપડી ખરીદ કરનારા સાથે કમીશન વીગેરેનો ખંદાખસ્ત અમેને બંતે મળ્યાથી અથવા પોસ્ટપેડ કાગળ લખ્યાથી થશે.

પ્રેમાંનંદ કૃત ઓખાહુરણ મોહન ચોપન કડવાનું
સારી રીતે સુધારીને “ટાઇપ” થી છાપેલું કિંમત. ૦-૮-૦

થોડા દહાડામાં બાહર પડશે.

મહા કવી “કાળીદાસ” નો રચેલા.

ઋતુ સંહાર:

એટલે

“છ” ઋતુઓનું વર્ણન.

અસલ “સંસ્કૃત સ્લોક” સહીત ગુજરાતી ભાષાંતર સાથે કિંમત તા ૦૧ નવેમ્બરની અગાઉથી ૦-૬-૦ પાછળથી ૦-૮-૦ એ સીવાય ધણી બં. તના નાટકો વાર્તાઓ આદિના પુસ્તકો મળશે. બાહર ગામ વાળાએ ટપાલ ખર્ચ અને કિંમત મોકલવાથી પુસ્તકો રવાના કરવામાં આવશે.

ધી ડયુક ઓફ કોન્ટ્રી ટુક ડીપો.

ઠેકાણું શેક મેમન સ્ટ્રીટ સર મંગલદાસની કાપડમારકીટની સાંમે.
ધી ડયુક ઓફ કોન્ટ્રી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં.

